

SÉANCES DU JEUDI 3 DÉCEMBRE 1998

VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 3 DECEMBER 1998

MATIN

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 6597.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion) :

Proposition de loi complétant l'article 7, § 2bis, 2^o, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits, inséré par la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac.

Renvoi en commission. — *Orateurs* : **M. Vandenberghe, Mme Dua, M. Coene, Mme Van der Wildt, MM. Foret, Ph. Charlier**, p. 6597.

Proposition de loi modifiant l'article 7, § 2bis, 3^o, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits, inséré par la loi du 10 décembre 1997, interdisant la publicité pour les produits du tabac.

Discussion générale. — *Orateurs* : **MM. Happart**, rapporteur, **Foret, Mme Cantillon, MM. Ph. Charlier, Coene, Verreycken**, p. 6598.

Discussion des articles, p. 6600.

Projet de loi portant création de la «Coopération technique belge» sous la forme d'une société de droit public (Évocation).

Projet de loi relative à la création de la «Coopération technique belge» sous la forme d'une société de droit public.

Discussion générale. — *Orateurs* : **MM. Nothomb**, corapporteur, **Destexhe, Mme Thijs, MM. Mahoux, Hostekint**, corapporteur, **Goris**, p. 6601.

Discussion des articles, p. 6608.

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 6597.

WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTELLEN (Bespreking) :

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 7, § 2bis, 2^o, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, ingevoegd door de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten.

Terugverwijzing naar de commissie. — *Sprekers* : **de heer Vandenberghe, mevrouw Dua, de heer Coene, mevrouw Vander Wildt, de heren Foret, Ph. Charlier**, blz. 6597.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 7, § 2bis, 3^o, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, ingevoegd door de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : **de heren Happart**, rapporteur, **Foret, mevrouw Cantillon, de heren Ph. Charlier, Coene, Verreycken**, blz. 6598.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 6600.

Wetsontwerp tot oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie» in de vorm van een vennootschap van publiek recht (Evocatie).

Wetsontwerp betreffende de oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie» in de vorm van een vennootschap van publiek recht.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : **de heren Nothomb**, corapporteur, **Destexhe, mevrouw Thijs, de heren Mahoux, Hostekint**, corapporteur, **Goris**, blz. 6601.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 6608.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Hostekint au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «les déclarations récentes du secrétaire d'État à propos des relations entre la Belgique et la région des Grands Lacs africains».

Orateurs: **M. Hostekint, M. Moreels**, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, p. 6611.

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSÉS:

Page 6615.

MESSAGES:

Page 6615.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 6616.

1. Cour d'arbitrage.
2. Organisme national des déchets radioactifs et des matières fissiles enrichies (ONDRAF).
3. Fonds belgo-congolais d'amortissement et de gestion.

NON-ÉVOCATIONS:

Page 6617.

PÉTITION:

Page 6617.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 6617.

Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération entre l'État fédéral et la Communauté flamande relatif à la guidance et le traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel.

Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'État et la Communauté flamande en matière d'assistance aux victimes.

Projet de loi portant assentiment au Memorandum d'Accord concernant la Coopération au Développement entre le Royaume de Belgique et la République d'Afrique du Sud, signé à Bruxelles le 16 mars 1995.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 6617.

Mme Van der Wildt. — Proposition de loi relative à la sécurité des engins des parcs d'attractions et des appareils de jeu.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 6618.

M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur «les patients atteints d'*Epidermolysis Bullosa Dystrophica inversa*».

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Hostekint aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de recente verklaringen van de staatssecretaris met betrekking tot de relaties tussen België en de regio van de Grote Meren».

Sprekers: **de heer Hostekint, de heer Moreels**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, blz. 6611.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 6615.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 6615.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 6616.

1. Arbitragehof.
2. Nationale Instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen (NIRAS).
3. Belgisch-Kongolees Fonds voor delging en beheer.

NON-EVOCATIES:

Bladzijde 6617.

VERZOEKSCRIFT:

Bladzijde 6617.

WETSONTWERPEN (Indiening):

Bladzijde 6617.

Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.

Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg.

Wetsontwerp houdende instemming met het Memorandum van Overeenkomst over de Ontwikkelingssamenwerking tussen het Koninkrijk België en de Republiek Zuid-Afrika, ondertekend te Brussel op 16 maart 1995.

WETSVOORSTEL (Indiening):

Bladzijde 6617.

Mevrouw Van der Wildt. — Wetsvoorstel betreffende de veiligheid van attractie- en speeltoestellen.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 6618.

De heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over «de patiënten die getroffen zijn door *Epidermolysis Bullosa Dystrophica inversa*».

M. Jonckheer au premier ministre sur « l'état actuel des négociations sur 'l'Agenda 2000' et la position que le gouvernement belge y défend ».

Mme Delcourt-Pêtre au ministre de l'Emploi et du Travail sur « les offres d'emploi disponibles et non satisfaites ».

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 6618 et 6647.

Mmes Willame-Boonen et Delcourt-Pêtre. — Proposition de loi fixant les normes auxquelles une équipe de soutien en matière de soins palliatifs doit répondre pour être agréée.

Mme Willame-Boonen. — Proposition de loi modifiant la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Mme Thijs. — Proposition de résolution relative aux enfants-soldats.

M. Vandenberghe. — Proposition modifiant le Règlement du Sénat en vue d'organiser des débats à thèmes.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Goris au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale sur « la désignation de généraux ».

Orateurs: M. Goris, M. Poncelet, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, p. 6618.

Question orale de M. Desmedt au ministre de la Justice sur « la situation au tribunal de police de Bruxelles ».

Orateurs: M. Desmedt, M. Van Parys, ministre de la Justice, p. 6619.

Question orale de M. Vandembroeke au ministre de la Justice sur « la création d'une école de la magistrature ».

Orateurs: M. Vandembroeke, M. Van Parys, ministre de la Justice, p. 6619.

Question orale de M. Vandenberghe au ministre de la Justice sur « les conséquences de l'entrée en vigueur de la loi 'Franchimont' sur l'inculpation dans le cadre d'une enquête judiciaire en cours ».

Orateurs: M. Vandenberghe, M. Van Parys, ministre de la Justice, p. 6620.

Question orale de M. Ph. Charlier au ministre de la Santé publique et des Pensions sur « l'assimilation des années d'interruption de carrière pour élever un enfant pour le calcul de la pension de retraite ».

Orateurs: M. Ph. Charlier, M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 6620.

Question orale de M. Devolder au ministre de l'Emploi et du Travail sur « le lancement de la carte d'identité sociale aux fins de contrôle du travail au noir ».

Orateurs: M. Devolder, Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 6621.

Question orale de M. Verreycken au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « les suites à donner au meurtre d'un navetteur commis dans le quartier de la gare de Schaerbeek ».

Orateurs: M. Verreycken, M. Peeters, secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 6622.

De heer Jonckheer aan de eerste minister over « de onderhandelingen over 'Agenda 2000' en de standpunten die de Belgische regering daarbij inneemt ».

Mevrouw Delcourt-Pêtre aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de vacante betrekkingen waarvoor er geen kandidaten zijn ».

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 6618 en 6647.

De dames Willame-Boonen en Delcourt-Pêtre. — Wetsvoorstel tot vaststelling van de normen om te worden erkend als begeleidingsteam voor palliatieve zorg.

Mevrouw Willame-Boonen. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Mevrouw Thijs. — Voorstel van resolutie betreffende de kindsoldaten.

De heer Vandenberghe. — Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Senaat strekkende tot het organiseren van thema-debatten.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging over « de inplaatsstelling van generaals ».

Sprekers: de heer Goris, de heer Poncelet, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, blz. 6618.

Mondelinge vraag van de heer Desmedt aan de minister van Justitie over « de toestand bij de politierechtbank van Brussel ».

Sprekers: de heer Desmedt, de heer Van Parys, minister van Justitie, blz. 6619.

Mondelinge vraag van de heer Vandembroeke aan de minister van Justitie over « de oprichting van een magistratenschool ».

Sprekers: de heer Vandembroeke, de heer Van Parys, minister van Justitie, blz. 6619.

Mondelinge vraag van de heer Vandenberghe aan de minister van Justitie over « de gevolgen van de inwerkingtreding van de wet-Franchimont voor de inverdenkingstelling in het kader van een lopend gerechtelijk onderzoek ».

Sprekers: de heer Vandenberghe, de heer Van Parys, minister van Justitie, blz. 6620.

Mondelinge vraag van de heer Ph. Charlier aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over « de jaren loopbaanonderbreking voor de opvoeding van een kind, die in aanmerking komen voor de berekening van het rustpensioen ».

Sprekers: de heer Ph. Charlier, de heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 6620.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de invoering van de sociale identiteitskaart ter controle van zwartwerk ».

Sprekers: de heer Devolder, mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 6621.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de opvolging van de doodslag van een pendelaar in de Schaerbeekse stationsbuurt ».

Sprekers: de heer Verreycken, de heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 6622.

Question orale de M. Olivier au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «les retards dans les procédures relatives au dépôt de dossiers en indemnité de dégâts des eaux subis en septembre dernier».

Orateurs: **M. Olivier, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 6623.

PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Proposition de loi relative à la répression du crime de génocide, en application de la Convention internationale pour la prévention et la répression du crime de génocide du 9 décembre 1948.

Discussion générale. — *Orateurs*: **Mme Merchiers**, rapporteuse, **M. Foret, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Loones, Bourgeois, Coveliers**, p. 6624.

Discussion des articles, p. 6628.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «le rapport de la Cour des comptes européenne à propos des budgets destinés à la sécurité nucléaire des pays de l'Est».

Orateurs: **Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 6629.

Demande d'explications de Mme Leduc au vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «le rapport de la chambre américaine de commerce».

Orateurs: **Mme Leduc, M. Di Rupo**, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 6640.

Demande d'explications de M. Jonckheer au vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la position du gouvernement quant à l'obligation pour les pays du Pacte andin de respecter les normes sociales et environnementales prévues par les règlements de l'Union européenne concernant le Système de préférence généralisé (SPG)».

Orateurs: **M. Jonckheer, M. Di Rupo**, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 6642.

Demande d'explications de M. Coveliers au ministre de la Justice sur «l'absence de réformes urgentes dans la législation sur l'adoption».

Orateurs: **M. Coveliers, Mme Van der Wildt, M. Buelens, M. Viseur**, ministre des Finances, p. 6644.

Demande d'explications de M. Loones au ministre des Finances sur «le versement aux communes des centimes additionnels à l'impôt des personnes physiques».

Orateurs: **M. Loones, M. Viseur**, ministre des Finances, p. 6646.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 6630.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Votes):

Projet de loi modifiant le Code électoral en vue d'octroyer le droit de vote aux Belges établis à l'étranger pour l'élection des Chambres législatives fédérales, p. 6634.

Mondelinge vraag van de heer Olivier aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de verdragen in de procedures voor het indienen van schadedossiers voor de opgelopen waterschade in september jongstleden».

Spreekers: **de heer Olivier, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 6623.

WETSVOORSTEL (Bespreking):

Wetsvoorstel betreffende de bestraffing van genocide krachtens het Internationaal Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide van 9 december 1948.

Algemene bespreking. — *Spreekers*: **mevrouw Merchiers**, rapporteur, **de heer Foret, mevrouw Delcourt-Pêtre, de heren Loones, Bourgeois, Coveliers**, blz. 6624.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 6628.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «het rapport van de Europese Rekenkamer over budgetten voor de nucleaire veiligheid in de Oost-Europese landen».

Spreekers: **mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 6629.

Vraag om uitleg van mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het verslag van de Amerikaanse kamer van koophandel».

Spreekers: **mevrouw Leduc, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 6640.

Vraag om uitleg van de heer Jonckheer aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het standpunt van de regering over de verplichting voor de landen van het Andes Pact om de sociale en milieunormen van de verordeningen van de Europese Unie betreffende het Algemeen Preferentiestelsel (APS) na te leven».

Spreekers: **de heer Jonckheer, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 6642.

Vraag om uitleg van de heer Coveliers aan de minister van Justitie over «het uitblijven van dringende hervormingen in de adoptiewetgeving».

Spreekers: **de heer Coveliers, mevrouw Van der Wildt, de heer Buelens, de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 6644.

Vraag om uitleg van de heer Loones aan de minister van Financiën over «de doorstorting aan de gemeenten van de gemeentelijke aanvullende personenbelasting».

Spreekers: **de heer Loones, de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 6646.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 6630.

WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTELLEN (Stemmingen):

Wetsontwerp tot wijziging van het Kieswetboek om het stemrecht toe te kennen aan de Belgen die gevestigd zijn in het buitenland, voor de verkiezing van de federale Wetgevende Kamers, blz. 6634.

Projet de loi réglant les élections simultanées ou rapprochées pour les Chambres législatives fédérales, le Parlement européen et les Conseils de région et de communauté, pp. 6632 et 6635.

Orateurs: **MM. Verreycken, Anciaux, Caluwé, Loones, Goovaerts**, p. 6632.

Projet de loi organisant le dépouillement des votes automatisés au moyen d'un système de lecture optique et modifiant la loi du 11 avril 1994 organisant le vote automatisé, p. 6635.

Projet de loi relative à la sécurité lors des matches de football (Évocation), p. 6635.

Projet de loi modifiant la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités et la loi du 1^{er} septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public et aux chômeurs mis au travail dans ce secteur, p. 6636.

Proposition de loi modifiant l'article 7, § 2bis, 3^o, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits, inséré par la loi du 10 décembre 1997, interdisant la publicité pour les produits du tabac, p. 6637.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Ph. Charlier, Foret, Loones, Mme Van der Wildt**, p. 6637.

Projet de loi portant création de la «Coopération technique belge» sous la forme d'une société de droit public (Évocation).

Votes réservés, p. 6633.

Vote sur l'ensemble, p. 6638.

Projet de loi relative à la création de la «Coopération technique belge» sous la forme d'une société de droit public, p. 6638.

Proposition de loi relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire, p. 6638.

Projet de loi portant des dispositions budgétaires et diverses (Évocation), p. 6639.

Projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État et à compléter la législation électorale relative aux régions et aux communautés, p. 6639.

Wetsontwerp tot regeling van de gelijktijdige of kort opeenvolgende verkiezingen voor de federale Wetgevende Kamers, het Europees Parlement en de Gewest- en Gemeenschapsraden, blz. 6632 en 6635.

Sprekers: **de heren Verreycken, Anciaux, Caluwé, Loones, Goovaerts**, blz. 6632.

Wetsontwerp tot organisatie van de geautomatiseerde stemopneming door middel van een systeem voor optische lezing en tot wijziging van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming, blz. 6635.

Wetsontwerp betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden (Evocatie), blz. 6635.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel en van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector en aan de in die sector tewerkgestelde werklozen, blz. 6636.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 7, § 2bis, 3^o, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, ingevoegd door de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten, blz. 6637.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Ph. Charlier, Foret, Loones, mevrouw Van der Wildt**, blz. 6637.

Wetsontwerp tot oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie» in de vorm van een vennootschap van publiek recht (Evocatie).

Aangehouden stemmen, blz. 6633.

Stemming over het geheel, blz. 6638.

Wetsontwerp betreffende de oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie» in de vorm van een vennootschap van publiek recht, blz. 6638.

Wetsvoorstel betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, blz. 6638.

Wetsontwerp houdende budgettaire en diverse bepalingen (Evocatie), blz. 6639.

Ontwerp van bijzondere wet houdende wijziging van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale Staatsstructuur en tot aanvulling van de kieswetgeving met betrekking tot de gewesten en de gemeenschappen, blz. 6639.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 9 h 15.
De vergadering wordt geopend om 9.15 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. D'Hooghe, pour devoirs professionnels, et Urbain, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren D'Hooghe, wegens ambtsplichten, en Urbain, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

WETSVORSTEL TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 7, § 2BIS, 2°, VAN DE WET VAN 24 JANUARI 1977 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE GEZONDHEID VAN DE VERBRUIKERS OP HET STUK VAN DE VOEDINGSMIDDELEN EN ANDERE PRODUCTEN, INGEVOEGD DOOR DE WET VAN 10 DECEMBER 1997 HOUDENDE VERBOD OP DE RECLAME VOOR TABAKSPRODUCTEN

Terugzending naar de commissie

PROPOSITION DE LOI COMPLÉTANT L'ARTICLE 7, § 2BIS, 2°, DE LA LOI DU 24 JANVIER 1977 RELATIVE À LA PROTECTION DE LA SANTÉ DES CONSOMMATEURS EN CE QUI CONCERNE LES DENRÉES ALIMENTAIRES ET LES AUTRES PRODUITS, INSÉRÉ PAR LA LOI DU 10 DÉCEMBRE 1997 INTERDISANT LA PUBLICITÉ POUR LES PRODUITS DU TABAC

Renvoi en commission

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsvoorstel.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (Zie document nr. 1-811/8 van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998-1999.)

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (Voir document n° 1-811/8 de la commission des Affaires sociales du Sénat. Session 1998-1999.)

Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, omdat er blijkbaar nog steeds ernstige meningsverschillen bestaan over de problematiek die door dit wetsvoorstel wordt geregeld, vraagt de CVP-fractie de terugzending naar de commissie.

De voorzitter. — Ik neem akte van dit voorstel. Zoals men weet heeft een voorstel tot verwijzing naar de commissie voorrang op de discussie over de grond van de zaak.

Het woord is aan mevrouw Dua.

Mevrouw Dua (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, naar mijn mening hebben we al heel uitvoerig over dit wetsvoorstel gediscussieerd. Het lijkt mij dan ook beter om er komaf mee te maken en vandaag tot de stemming over te gaan. We zullen dan wel zien welk resultaat dit oplevert.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik wil van de heer Vandenberghe dan wel graag vernemen welke nieuwe elementen er plots zijn opgedoken die een verwijzing naar de commissie kunnen rechtvaardigen. Collega Dua heeft volkomen gelijk als zij zegt dat over dit dossier reeds tot op het bot werd gediscussieerd. We hebben in de commissie een hele reeks alternatieve voorstellen besproken. Ik zie dan ook niet in wat we daaraan nog zouden kunnen toevoegen, tenzij de heer Vandenberghe ons vandaag meedeelt dat er nieuwe compromisteksten in de maak zijn. Als dat niet het geval is, zie ik niet in waarover we in de commissie zouden kunnen discussiëren.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van der Wildt.

Mevrouw Van der Wildt (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik ben het volledig eens met de collega's Dua en Coene. De problematiek is al voldoende uitgespit. We zijn er trouwens al meer dan een jaar mee bezig.

Aan de andere kant heb ik zeer veel respect voor de democratische principes van deze instelling. Indien een fractie bijkomende elementen aanvoert die de discussie kunnen verrijken, dan mogen we die discussie in de commissie niet verhinderen.

Dat belet niet dat de SP-fractie achter de standpunten blijft staan die zij altijd in deze kwestie heeft ingenomen.

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, ayant entendu la proposition de M. Vandenberghe, je tiens à rappeler que j'ai toujours été et que je suis encore un adepte du respect de la déontologie sénatoriale. Aussi, lorsqu'un membre souhaite approfondir une question, c'est avec plaisir que je souscris à sa demande. D'ailleurs, il est de tradition qu'une demande comme celle de M. Vandenberghe reçoit l'accord de notre assemblée.

Je souhaite cependant rappeler que la question dont nous avons à discuter aujourd'hui a déjà fait l'objet de multiples débats, discussions et propositions. La dernière proposition en date, que nous avons déposée avec MM. Philippe Charlier et Happart, a été examinée plusieurs fois en commission des Affaires sociales. Souvent, nous avons eu le sentiment que le report de la discussion n'était pas uniquement lié à la qualité du texte et que d'autres éléments de nature plus politique intervenaient.

Si je pouvais avoir aujourd'hui la certitude que la proposition de M. Vandenberghe est effectivement basée sur le souci de trouver une solution réelle au problème difficile et délicat dont nous traitons, je serais le premier à y souscrire. Mais s'il devait s'avérer que cette demande est une manœuvre dilatoire supplémentaire visant à retarder encore une décision sur ce problème qui appelle pourtant une solution de consensus rapide, je ne pourrais être d'accord. Aussi, j'apprécierais que M. Vandenberghe précise les raisons de sa demande.

J'ajoute que hier, au Parlement wallon, la conférence des présidents a décidé de fixer à mercredi prochain le débat en séance publique sur une proposition de décret ayant trait à cette question. Je trouverais dommage que nous ne tentions pas ensemble d'épuiser toutes les ressources de la loyauté fédérale pour trouver une solution à ce problème.

Je puis donc répondre positivement à la demande de M. Vandenberghe dans la mesure où elle est basée sur une volonté réelle de chercher une solution. S'il s'agit simplement de retarder les débats, j'estime qu'il est de notre devoir, au sein de ce Sénat, d'essayer de trouver des solutions acceptables pour toutes les communautés.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, je voudrais me joindre à l'intervention de M. Foret. Effectivement, nous sommes contraints par le temps. Comme l'a rappelé Mme Van der Wildt, nous discutons de ce dossier depuis plus d'un an. À mon sens, cela fait même près de deux ans, compte tenu des nombreuses péripéties que nous avons connues. Aujourd'hui, le délai à prendre en compte est relativement restreint, puisque la loi est applicable à partir du 1^{er} janvier prochain. Je suis démocrate et respectueux du Règlement du Sénat. Si un groupe souhaite renvoyer ce texte en commission, qu'on le fasse ; nous n'en sommes plus à une discussion près ! Je souhaite cependant que les délais soient clairement précisés. Comme l'a souligné M. Foret, mercredi prochain est une échéance régionale. Je suis pour la clarté, la démocratie et le respect du Règlement, mais je pense qu'aujourd'hui, nous devons nous hâter, compte tenu des deux échéances que je viens d'évoquer.

Je suis donc d'accord pour le renvoi du texte en commission en vue d'approfondir la discussion, à condition que celle-ci soit positive et cherche à faire avancer les choses. S'il s'agit simplement de recommencer en commission la même discussion que par le passé, je considère qu'il s'agit d'une perte de temps. C'est pourquoi je souhaite que l'on précise clairement l'objet et les délais de la discussion.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik heb de verwijzing naar de commissie gevraagd omdat ik heb vastgesteld dat er nog meningsverschillen bestaan over het eerste punt van de agenda van vanmorgen.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, breng ik het voorstel tot terugzending naar de commissie in stemming.

Plus personne ne demandant la parole, je mets aux voix la proposition de renvoi en commission.

— Het voorstel wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

Cette proposition, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

De voorzitter. — Het wetsvoorstel wordt teruggezonden naar de commissie voor de sociale Aangelegenheden.

La proposition de loi est renvoyée à la commission des Affaires sociales.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 7, § 2BIS, 3°, DE LA LOI DU 24 JANVIER 1977 RELATIVE À LA PROTECTION DE LA SANTÉ DES CONSOMMATEURS EN CE QUI CONCERNE LES DENRÉES ALIMENTAIRES ET LES AUTRES PRODUITS, INSÉRÉ PAR LA LOI DU 10 DÉCEMBRE 1997, INTERDISANT LA PUBLICITÉ POUR LES PRODUITS DU TABAC

Discussion générale

Discussion des articles

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 7, § 2BIS, 3°, VAN DE WET VAN 24 JANUARI 1977 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE GEZONDHEID VAN DE VERBRUIKERS OP HET STUK VAN DE VOEDINGSMIDDELEN EN ANDERE PRODUCTEN, INGEVOEGD DOOR DE WET VAN 10 DECEMBER 1997 HOUDENDE VERBOD OP DE RECLAME VOOR TABAKSPRODUCTEN

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

M. le président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi.

We vatten de bespreking aan van het wetsvoorstel.

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-812/6 de la commission des Affaires sociales du Sénat. Session 1998-1999.*)

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-812/6 van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998-1999.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Happart (PS), rapporteur. — Monsieur le président, nos débats seront quelque peu écourtés ce matin, la première proposition, la plus importante, étant renvoyée en commission.

Dans le cadre de la deuxième proposition de loi, la commission s'est penchée sur la problématique des marques et appellations ayant une consonance en rapport avec les produits du tabac. Elle s'est rendu compte que, dans beaucoup de cas, la confusion était possible. Ainsi, si la loi n'était pas modifiée, les vestes Marlboro, les eaux de toilette Tabac ou même l'agence Belga devraient changer d'appellation.

La commission a conclu qu'il fallait rectifier le tir de manière à permettre la poursuite de la commercialisation des produits en question. Elle s'est prononcée à l'unanimité à ce sujet et je propose dès lors au Sénat de suivre ses conclusions.

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, la situation que nous vivons pour le moment sur le plan de l'organisation de nos travaux est incroyable.

Nous avons en effet débattu de façon globale de la loi interdisant la publicité sur le tabac et des deux amendements que nous proposons à son sujet. Aujourd'hui, on demande le renvoi en commission de la première proposition, mais on maintient la discussion de la seconde en séance plénière.

Les deux propositions ont été examinées conjointement en commission, à tel point que mes collègues et moi avons préparé un seul document pour les deux propositions, qui visent une même thématique.

Comment pouvons-nous progresser sereinement? Si nous nous prononçons aujourd'hui au sujet de la deuxième proposition, elle sera renvoyée à la Chambre des représentants alors que nous n'aurons pas épuisé en commission la discussion relative à la première proposition, laquelle contient le point le plus délicat de la problématique.

Je me demande si je ne vais pas être amené à vous demander le report de cette discussion qui ne trouve pas sa place ici et maintenant, compte tenu de la décision prise voici quelques minutes.

M. le président. — Je comprends votre perplexité, monsieur Foret, mais le Sénat a voté en faveur du renvoi en commission de la première proposition. Je me suis borné à appliquer le Règlement en la matière.

Votre attitude est tout à fait logique, mais il appartient au Sénat de décider s'il souhaite que la deuxième proposition soit examinée aujourd'hui. S'il ne vote pas son renvoi en commission, il est normal qu'elle soit traitée ce matin.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Cantillon.

Mevrouw Cantillon (CVP). — Mijnheer de voorzitter, u stelt terecht dat er een formeel onderscheid is tussen beide wetsvoorstellen. Er is echter ook een inhoudelijk onderscheid. Wat het tweede voorstel betreft, hebben we vorig jaar reeds het amendement van de heer Coene met betrekking tot de merkmaken aanvaard. Het is in het voorstel opgenomen. Dit voorstel werd nu ook in de commissie eenparig goedgekeurd, zodat hiervoor geen interpretatieverschil kan worden ingeroepen.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, entre deux maux, il faut choisir le moindre.

Ce sont effectivement deux propositions distinctes. Il y a une échéance à respecter et les marques posent un problème. J'aurais également souhaité joindre les deux propositions et l'intervention que j'avais préparée porte sur les deux problèmes parce qu'ils sont liés et qu'ils concernent la même législation.

Mais s'il est possible de résoudre le problème des marques, faisons-le. Ce problème peut être réglé par un vote tout à l'heure, sinon les personnes concernées seront économiquement pénalisées, sans aucune raison.

Les débats, même s'ils portent sur la même législation, sont un peu différents quant au fond et je suis d'avis de laisser la deuxième proposition à la discussion.

M. le président. — J'ai écouté M. Foret, mais trois voix plaident en faveur de l'examen et du vote aujourd'hui de la deuxième proposition de loi.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, cela me rend de plus en plus sceptique sur les motivations du renvoi en commission de la première proposition. Cela démontre que l'on ne veut pas résoudre le problème de la publicité dans son ensemble mais simplement mettre en avant un point plus spécifique.

Je persiste à dire que c'est faire mauvaise œuvre de transposer le problème ailleurs, ce que je regrette vivement.

M. le président. — Monsieur Foret, vous étiez inscrit dans la discussion sur ce point. Je vous invite donc à prendre la parole si vous le souhaitez.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je le répète : ma réflexion porte sur l'ensemble de la problématique et donc sur les deux propositions qui ont fait, toutes deux, l'objet d'un vote positif en commission. Je m'en réjouissais parce que nous avions réussi, d'une part, à adopter des mesures nécessaires à la santé publique dans le cadre de la lutte contre le tabagisme des jeunes et, d'autre part, à prendre en compte, depuis le vote de la loi l'année dernière, deux éléments très importants.

Premièrement, nous avons tenu compte d'une directive européenne modifiant sensiblement les données.

Deuxièmement, pour les marques et les logos, nous avions réalisé, certes un peu tardivement, que nous étions en contradiction avec une autre législation européenne.

Nous avons travaillé conjointement sur ces deux sujets et c'est avec beaucoup de bon sens que nous avons adopté ces deux amendements.

Pour des raisons que j'estime regrettables, il semble qu'aujourd'hui, il n'y ait pas un consensus suffisant pour confirmer le vote de la commission sur le premier point. Puisque la majorité de cette assemblée souhaite que l'on poursuive le débat sur la seconde thématique, je ne reviendrai pas sur ce que mes amis et moi-même avons voté en commission. Nous considérons qu'il faut effectivement modifier la loi en ce sens.

Je confirme donc la volonté du groupe PRL-FDF de voter positivement cette disposition, tout en regrettant que nous n'ayons pas l'opportunité d'une vraie discussion de fond sur l'ensemble de cette problématique. Malheureusement, si nous n'avancions pas assez vite dans nos assemblées fédérales, il faudra que ce débat ait lieu au Parlement wallon. On ne pourra pas me reprocher l'incident communautaire, je me serai battu jusqu'au bout pour que la loyauté fédérale soit pleinement appliquée en la matière.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, il est inutile de s'étendre trop longtemps sur ce texte qui a recueilli un large consensus en commission. Je vous rappelle que j'avais préparé une intervention générale. Ce texte n'a pas posé beaucoup de problèmes car tout le monde reconnaît la lacune de la loi qui ne prenait pas en considération les produits portant le même nom que des marques de tabac sans en être. Ces produits seront pénalisés au 1^{er} janvier car ils pourront toujours être vendus mais ne pourront plus faire l'objet de publicité. Il convient donc de changer la législation et c'est le but de la proposition de loi.

Tout le monde était conscient du problème et souhaitait le résoudre, les votes intervenus à l'époque sur l'amendement de M. Coene ainsi que la dernière discussion en commission des Affaires sociales l'ont démontré.

Comme c'était notre souhait pour la première proposition, nous devons être en phase avec la directive européenne largement approuvée le 4 décembre 1997 et qui est, aujourd'hui, une réalité. Cette proposition de loi trouve là son origine et doit, simplement, empêcher une pénalisation commerciale, réaliser une harmonisation avec la directive européenne et éviter que la Belgique soit en avance sur une directive qui sera appliquée dans les autres pays. Si nous ne procédions pas à cette modification, nous risquerions un recours, au niveau européen, pour entrave à la libre circulation

des marchandises. Écarter ces produits de la publicité ne serait pas conforme à la législation européenne, en effet, il ne s'agit ni de tabac ni de produits dérivés.

Comme la majorité en commission l'a montré, nous devons évacuer cette difficulté de notre législation. Le texte de la proposition de loi est tout à fait conforme à celui de la directive. Il faut l'approuver le plus rapidement possible. Nous accusons déjà un certain retard car les contrats commerciaux pour ces produits se traitent à plus long terme. Mais, il n'est jamais trop tard pour bien faire. J'ose espérer que se dégagera tout à l'heure, en séance, la même majorité que celle de la commission et que ce problème, au moins, sera résolu.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de VLD-fractie heeft uiteraard geen enkel bezwaar tegen dit voorstel, aangezien ons amendement betreffende de merknamen in de oorspronkelijke tekst is opgenomen. De goedkeuring van het voorstel is absoluut noodzakelijk om te vermijden dat de Belgische Staat veroordelingen oploopt. Ondernemingen die hun merknaam niet meer mogen gebruiken, zullen de Belgische Staat ongetwijfeld dagvaarden en de financiële gevolgen van dat verbod op de Belgische Staat verhalen.

De nieuwe tekst waarover in de commissie een akkoord werd bereikt, is veel ruimer dan de tekst die ik oorspronkelijk heb ingediend. Dit is echter geen enkel probleem. We zullen deze tekst dan ook goedkeuren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, sommige collega's willen vooral het tweede wetsvoorstel zo snel mogelijk goedgekeurd zien. Ik heb evenveel haast om beide wetsvoorstellen weg te stemmen.

Ik begrijp niet waarom het ene voorstel wordt behandeld en het andere niet. De problemen na de stemming in de commissie over het eerste voorstel hebben blijkbaar geleid tot dit spel, waardoor het tweede voorstel wordt behandeld met het argument dat hierover gemakkelijker overeenstemming kan worden bereikt. Een stemming zou ongetwijfeld aantonen dat ook over het eerste voorstel overeenstemming kan worden bereikt. Er is geen enkele reden om de stemming te vrezten.

Dit soort spelletjes kunnen we best missen. We werden op een veel vroeger uur dan normaal bijeengeroepen om een lange agenda af te werken, die vanmorgen waarschijnlijk heel kort zal uitvallen. Omdat iemand in de commissie een stemgedrag heeft aangenomen dat sommige leden van de meerderheid niet zint, worden in openbare vergadering spelletjes gespeeld om een stemuitslag ongedaan te maken. De wijziging van een woord of een komma in dit wetsvoorstel kan niet worden beschouwd als een geldige reden om een nieuwe stemming te vragen in de commissie. Over deze twee voorstellen, oorspronkelijk als amendement ingediend, is voldoende van gedachten gewisseld. Ik kan daarvan getuigen, want ik heb, net als de heer Buelens, vele debatten gevolgd. Ik begrijp de huidige situatie niet en ben niet van plan nog deel te nemen aan de vergaderingen over deze materie. Ik zal een sigaretje roken en mij niets aantrekken van de pro- of anti-tabaklobby. Wat zitten we hier vandaag eigenlijk te doen? De Senaat mag zich niet overgeven aan politieke spelletjes.

Het Vlaams Blok zal in elk geval tegen dit bewuste voorstel stemmen.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten en vatten we de artikelsgewijze bespreking aan.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

L'article premier est ainsi libellé :

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. À l'article 7, § 2bis, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits, insérée par la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac, le 3^o est remplacé comme suit :

« 3^o Un nom déjà utilisé de bonne foi à la fois pour des produits du tabac et d'autres produits ou services qui ont été commercialisés ou offerts par une même entreprise ou des entreprises différents avant le 30 juillet 1998 peut être utilisé pour la publicité pour les autres produits ou services.

Toutefois, ce nom ne peut être utilisé que sous un aspect clairement distinct de celui utilisé pour le produit du tabac, à l'exclusion de tout autre signe distinctif déjà utilisé pour un produit du tabac.

Aucun produit du tabac ne peut porter le nom, la marque, le symbole ou tout élément distinctif d'aucun autre produit ou service à moins que ce produit du tabac n'ait déjà été commercialisé sous ce nom, cette marque, ce symbole ou tout autre élément distinctif à la date du 30 juillet 2001.

L'interdiction de toute forme de publicité ou de parrainage ne peut être contournée, pour aucun produit ou service mis ou offert sur le marché à compter de la date du 30 juillet 2001, par l'utilisation de noms, marques, symboles ou autres éléments distinctifs déjà utilisés pour un produit du tabac. Dans ce but, le nom, la marque, le symbole ou tout autre élément distinctif du produit ou service doivent être présentés sous un aspect clairement distinct de celui utilisé pour les produits du tabac. »

Art. 2. In artikel 7, § 2bis, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruiker op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, ingevoegd door de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten, wordt het 3^o vervangen als volgt :

« 3^o Een naam die reeds te goeder trouw wordt gebruikt voor zowel tabaksproducten als andere producten of diensten welke vóór 30 juli 1998 door eenzelfde onderneming of door verschillende ondernemingen in de handel zijn gebracht of worden aangeboden, kan voor reclame voor die andere producten of diensten worden gebruikt.

Die naam mag echter slechts worden gebruikt in een duidelijk andere presentatievorm dan die waarin hij voor het tabaksproduct gebruikt wordt, met uitsluiting van enig ander onderscheidend teken dat reeds voor een tabaksproduct gebruikt wordt.

Geen enkel tabaksproduct mag de naam, het merk, het symbool of enig ander onderscheidend teken van een ander product of een andere dienst dragen, tenzij dit tabaksproduct reeds op 30 juli 2001 onder die naam of dat merk of symbool, dan wel met enig ander onderscheidend teken, in de handel was.

Het verbod op iedere vorm van reclame of sponsoring mag niet worden omzeild door voor producten of diensten die na 30 juli 2001 op de markt worden gebracht, namen, merken, symbolen of andere onderscheidende tekens te gebruiken die eerder al voor een tabaksproduct werden gebruikt. Te dien einde moeten de naam, het merk, het symbool of enig ander onderscheidend teken van het product of de dienst worden gepresenteerd in een duidelijk andere vorm dan die van het tabaksproduct. »

— Adopté.

Aangenomen.

De voorzitter. — We stemmen later over het geheel van het wetsvoorstel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

PROJET DE LOI PORTANT CRÉATION DE LA «COOPÉRATION TECHNIQUE BELGE» SOUS LA FORME D'UNE SOCIÉTÉ DE DROIT PUBLIC (ÉVOCATION)

PROJET DE LOI RELATIVE À LA CRÉATION DE LA «COOPÉRATION TECHNIQUE BELGE» SOUS LA FORME D'UNE SOCIÉTÉ DE DROIT PUBLIC

Discussion générale

Discussion des articles

(Articles 60 et 56 du Règlement)

WETSONTWERP TOT OPRICHTING VAN DE «BELGISCHE TECHNISCHE COÖPERATIE» IN DE VORM VAN EEN VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK RECHT (EVOCATIE)

WETSONTWERP BETREFFENDE DE OPRICHTING VAN DE «BELGISCHE TECHNISCHE COÖPERATIE» IN DE VORM VAN EEN VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK RECHT

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

(Artikelen 60 en 56 van het Reglement)

M. le président. — Je propose au Sénat de joindre la discussion de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor deze wetsontwerpen samen te bespreken. *(Instemming.)*

Conformément à notre Règlement, les textes adoptés par la commission serviront de base à notre discussion. *(Voir documents nos 1-1073/5 et 1-1074/3 de la commission des Affaires étrangères du Sénat. Session 1998-1999.)*

Volgens het Reglement gelden de door de commissie aangenomen teksten als basis voor de bespreking. *(Zie documenten nrs. 1-1073/5 en 1-1074/3 van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998-1999.)*

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est à M. Nothomb, corapporteur.

M. Nothomb (PSC), corapporteur. — Monsieur le président, ces dernières années, l'enthousiasme ou le soutien pour l'effort public de coopération au développement, en général, a connu beaucoup de vents contraires: un certain désenchantement vis-à-vis des résultats sur place, des restrictions budgétaires et de petits scandales concernant les procédures utilisées dans notre administration.

D'abord, des critiques, souvent justifiées, ont été émises quant au caractère peu démocratique des régimes aidés ou le caractère corrompu des administrations, détournant de leur objectif ou utilisant à leur profit certains efforts de solidarité internationale dont le produit n'arrive pas toujours à la population à qui il était destiné.

Même là où les programmes étaient menés à bien, des constats d'échec ont dû être établis parce qu'on avait choisi un mauvais créneau, parce que les équipements construits ne pouvaient être utilisés par les bénéficiaires ou parce que la pauvreté ou le laisser-aller local ne permettait pas l'entretien de nos réalisations ou la continuation de nos actions.

Ensuite, depuis quinze ans, des restrictions budgétaires ont été rendues nécessaires en Belgique pour freiner la croissance de la dette publique. Elles ont nécessité des efforts dans tous les domaines et dans tous les groupes de la population. Dans cette ambiance de désenchantement, la coopération a vu ses budgets proportionnellement amputés.

Enfin, des irrégularités ont été relevées au niveau du fonctionnement de notre administration, la Coopération au Développement belge n'a pas été épargnée par les médias ces dernières années. Il a été fait mention de scandales, de dysfonctionnements, etc. Bref, un certain malaise planait. Il s'avérait donc nécessaire de redonner à la Coopération au Développement belge une nouvelle organisation et une nouvelle impulsion pour le XXI^e siècle.

Comme le gouvernement, le Parlement travaille en ce sens depuis 1995.

Une commission spéciale chargée du suivi des problèmes de l'administration générale de la Coopération au Développement a été instituée en décembre 1995 à la Chambre. Elle a travaillé pendant plus d'un an et demi. Des analyses ont également été effectuées par d'autres instances notamment des bureaux d'audit. Les travaux de ces différentes entités ont révélé la nécessité d'opérer une réforme en profondeur de l'AGCD.

Le rapport du 8 juillet 1997 de la commission de suivi soulignait que: «l'agenda de la coopération est nettement plus fourni et plus complexe qu'il y a trente ans. Le département de la Coopération au Développement était censé assurer le suivi de ce nombre élevé de formes de coopération, de pays, de secteurs et de thèmes. Vu sa structure déficiente, le manque de clarté en ce qui concerne la répartition des compétences en son sein, son cadre du personnel limité et son effectif incomplet, le département n'est cependant pas en mesure de s'acquitter de toutes ces missions.

Qui plus est, l'AGCD a été chargée de trop nombreuses tâches d'exécution. Jusqu'à présent, le département de la Coopération au Développement avait à peine le temps de se consacrer à la préparation de la politique à mettre en œuvre. Le temps et le personnel qualifié manquaient pour préparer la politique, assurer le suivi, procéder au contrôle et à l'évaluation, autant de tâches qui ne retenaient, du reste, pas l'attention voulue.

Le département de la Coopération au Développement doit dès lors limiter ses tâches à un certain nombre de missions principales clairement définies. La commission de suivi estime que le rôle du département doit être triple: préparation de la politique à mettre en œuvre; évaluation; contrôle.

Cela signifie concrètement que le département de la Coopération au Développement doit confier la gestion quotidienne et l'exécution de projets en régie à un acteur qui n'est pas gêné par la rigidité d'une administration classique, mais qui est néanmoins placé sous le contrôle direct des pouvoirs publics. Cet exécutant plus autonome doit travailler dans le cadre opérationnel préparé par le département de la coopération au développement et décidé par le ministre et le Parlement.

L'exécutant doit à son tour pouvoir collaborer avec des tiers d'une manière flexible. Une rotation du personnel entre l'acteur exécutant et le département est fortement conseillée. Il faut éviter à tout prix que l'organe politique central définisse des programmes à grande échelle qui s'avèrent irréalisables sur le terrain. Il faut dès lors prévoir des possibilités d'interaction suffisantes. L'exécutant doit avoir une latitude suffisante pour opérationnaliser, dans le cadre politique général, les stratégies sur le terrain.»

Dans le rapport du Sénat que j'ai l'honneur de présenter au nom de mon collègue M. Hostekint et en mon nom propre, nous avons rappelé l'histoire de nos structures de coopération, depuis l'Office de Coopération au Développement jusqu'à l'AGCD. Malgré les réformes intervenues depuis la mise en place de l'AGCD en 1971, on doit constater que celle-ci n'est pas dotée d'une organisation suffisamment souple et autonome lui permettant de répondre aux critiques formulées et de relever les futurs défis de la coopération internationale.

Le Parlement a donc fait son travail tout en menant un dialogue avec le secrétaire d'État. Celui-ci a fait le sien et le poursuit; il a déposé et défend actuellement deux projets de loi devant le Parlement: le premier que nous examinons aujourd'hui crée la société de droit public «Coopération technique belge»; le second, déjà en discussion à la Chambre, traite du plan d'action contenu dans le projet relatif à la coopération internationale belge.

Pour répondre aux recommandations de la commission de suivi, le gouvernement avait le choix entre deux voies, celle d'un simple toilettage ou celle d'une réforme en profondeur. La

première aurait certes été la plus facile. Une petite réforme aurait peut-être donné satisfaction à certains mais, fondamentalement, elle n'aurait pas changé grand-chose aux « zones grises » qui frappent actuellement la coopération belge. Le gouvernement a choisi la seconde voie, et je m'en réjouis, car une impulsion nouvelle est nécessaire dans ce cadre nouveau.

En commission, les débats ont été longs mais productifs et prometteurs. Le rapport a dû être établi dans des conditions difficiles et dans la célérité, il correspond plutôt à un compte rendu analytique de nos discussions qu'à un rapport synthétique. Dans différents chapitres, nous avons analysé la notion générale de la séparation entre la conception et l'exécution, entre le rôle du gouvernement, de l'administration et de l'agence autonome. Nous avons aussi examiné le problème de la coordination, tant sur place, dans les pays qui bénéficient de notre coopération, qu'ici à Bruxelles, entre les différents responsables.

Nous avons longuement examiné: les statuts et l'organisation de l'agence autonome; le choix de la forme de société à finalité sociale; le montant du capital et la façon dont il est représenté dans l'assemblée générale, puisqu'il n'y a qu'un seul propriétaire de ce capital, l'État, et un seul représentant à l'assemblée générale, le ministre représentant le gouvernement.

On a souligné l'aspect de compétence exclusive pour l'exécution de la politique gouvernementale, du contrat de gestion, des règles européennes de concurrence, des relations avec les communautés, les régions et les ONG, de la sous-traitance et des filiales. Tous ces problèmes particuliers compris dans l'organigramme et dans le présent projet de loi ont longuement été examinés en commission. Les possibilités de contrôle par les organes internes de la coopération et par le Parlement ont également été abordées. Enfin, nous avons aussi discuté des problèmes du personnel.

Certains ont manifesté des inquiétudes à propos de quelques articles relatifs au rôle que peuvent jouer nos petites et moyennes entreprises, lesquelles ne doivent pas être oubliées. La bonne coordination entre les activités de la Coopération technique belge et des ONG nous paraît essentielle.

Une grande partie des interventions avait pour objet l'avenir du personnel. Le secrétaire d'État nous a heureusement assuré que tous les agents en fonction de leur statut seraient traités de la même façon, aucune distinction ne serait opérée parmi les coopérants soumis au statut de 1967; les uns et les autres pourront par conséquent bénéficier d'une suspension de fonction ou d'une mise à disposition pour travailler pendant une durée déterminée pour la Coopération technique belge et pour retrouver ensuite les droits liés à leur statut.

On a souligné en commission que le projet ne devait pas mener à la dissolution de cette mission qu'est la coopération.

La réforme de l'administration, la création de la Coopération technique belge et la définition claire et à long terme d'une coopération internationale permettront, en tenant compte des succès mais aussi des échecs du passé, de relever ce défi qu'est la mise en place d'une nouvelle coopération pour notre pays.

Le projet de loi que nous allons voter aujourd'hui a pour objet la création d'une agence autonome chargée de l'exécution de la coopération gouvernementale belge. Il y aura donc une répartition des tâches actuelles de l'AGCD entre une nouvelle administration intégrée au ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération internationale, chargée de la préparation de la politique, de l'évaluation et du contrôle, d'une part, et la société «Coopération technique belge» chargée de l'exécution, d'autre part.

Le rapport qui est devant vous témoigne du souci de donner à la CTB toutes les chances de succès.

La commission du Sénat a apporté quatre amendements au projet de loi.

Le premier entend garantir le caractère public de la coopération technique belge.

Le deuxième étend à certains mandataires du Brabant flamand et de Bruxelles-Capitale l'incompatibilité d'exercer un mandat d'administrateur.

Les troisième et quatrième amendements ont pour objectif de tenir compte de la répartition constitutionnelle en matière de politique étrangère entre la Chambre et le Sénat. En effet, le projet de loi qui a été déposé par le gouvernement et voté par la Chambre prévoyait que la CTB devait faire rapport à la Chambre des représentants. C'était évidemment mal connaître le rôle du Sénat qui doit avoir la priorité en matière de politique étrangère, comme le prévoit la Constitution.

Nous avons donc rétabli la situation et il a été prévu que le rapport de la CTB et les rapports transmis à la Cour des comptes à son sujet seront soumis au contrôle du Sénat et de la Chambre.

Nous devons rester attentifs au contenu du contrat de gestion qui définira les règles et les conditions spéciales selon lesquelles la CTB exercera les tâches de service public qui lui sont confiées.

Nous ne pouvons pas non plus négliger l'importance du projet de loi relatif à la coopération internationale belge déposé à la Chambre et de la nouvelle administration de la Coopération internationale.

Rendre la coopération belge plus efficace ne consiste pas seulement à tenir un long débat, c'est aussi tenir compte des hommes et des femmes dans les pays en développement, pour qui la coopération signifie une amélioration des conditions de vie et un bien-être auquel tout être humain aspire. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le président, depuis deux ans, la Coopération belge au développement est en crise. Certaines instances de contrôle, dont le Comité supérieur de contrôle, d'une part, et la presse, d'autre part, font état depuis plusieurs années de scandales au sein de l'ACGD et, plus largement, dans l'ensemble de la coopération belge.

Il est rapidement apparu que ces scandales relevaient de problèmes tenant à de mauvais fonctionnements, à l'inadaptation des structures et, parfois, à un manque de volonté politique.

Un consensus général semble exister, sur ces constats, au sein du monde politique belge.

Il est vrai que la Coopération au Développement a relativement mal fonctionné, malgré quelques succès au cours des dernières années. Elle traverse depuis quelque temps une crise profonde. Je le répète, des dysfonctionnements, des irrégularités, voire des scandales assez graves, ont été mis en évidence. Il était donc temps qu'un ministre, dans une vision à plus long terme, tente de prendre à bras-le-corps la définition d'une véritable politique de partenariat international.

Nous disons depuis longtemps que la politique suivie par la Belgique en matière de coopération au développement manque de lisibilité, de précision et de lignes claires. Ce secteur de notre politique étrangère a péché par un manque de vision politique à moyen et long termes, de perspectives d'avenir, de soucis de continuité de l'action publique des gouvernements successifs dans ses actions de coopération au développement.

Nous vous rejoignons sur ce constat, monsieur le secrétaire d'État, et nous partageons très largement le diagnostic qui sous-tend le projet de loi et, plus largement, un certain nombre de réformes que vous avez lancées.

L'action entreprise porte à la fois sur la politique et sur les structures. En particulier, la restructuration de l'AGCD comporte, d'une part, l'intégration de celle-ci dans le ministère des Affaires étrangères et, d'autre part, la création de la CTB — Coopération technique belge. Cette institution spécialisée sera chargée de l'exécution de la politique préparée, évaluée et contrôlée par le membre du gouvernement qui a la Coopération au Développement dans ses attributions. L'AGCD pourrait ainsi se recentrer sur ses missions essentielles. Jusqu'à présent, ses tâches se situaient à un double niveau: d'une part, la préparation, le planning et l'évaluation, et d'autre part, l'exécution.

Ces tâches multiples présentent des difficultés intrinsèques: exigence de flexibilité et de cohésion, agenda plus volumineux et plus complexe qu'autrefois. En outre, nombre de dysfonctionnements ont été dénoncés. Des problèmes tels que le manque de personnel qualifié dans un contexte d'austérité budgétaire, la

lourdeur du fonctionnement et des procédures ainsi que l'inadéquation des structures sont indéniables. Il apparaît de plus en plus clairement que l'AGCD était devenue ingérable. Elle ne pouvait plus remplir l'ensemble de ses missions.

C'est pourquoi, monsieur le secrétaire d'État, vous avez souhaité la soulager de sa mission d'exécution en la confiant à la Coopération technique belge. Nous partageons profondément cette volonté de séparer l'exécution, d'une part, et la planification, le contrôle et l'évaluation, d'autre part. Nous vous rejoignons également sur cette volonté de créer une agence de coopération autonome chargée de l'exécution, sur le modèle qui existe déjà dans de nombreux pays.

J'en viens au concept à la base du projet. D'autres voies étaient théoriquement concevables. L'une consistait à renforcer la décentralisation vers des sections de coopération bien équipées qui auraient œuvré comme partenaires dans l'exécution gérée par une entité locale, dans le cadre d'une forme de partenariat. On pouvait également songer à la possibilité de mettre en concurrence des organismes existants, ce qui aurait évité de créer une nouvelle administration. Dans ce cas, le ministère aurait été chargé de concevoir la politique, de lancer les appels d'offre et d'attribuer les marchés, dans une certaine concurrence. Cette solution pouvait présenter un avantage certain par rapport au présent projet tout de même assez rigide. En effet, il interdit la concurrence et construit — même si ce n'est pas la structure juridique retenue — une sorte de parastatal *sui generis* en situation de monopole. Il ne faut d'ailleurs pas exclure une forme de concurrence au sein d'autres pouvoirs publics qui pourraient soumissionner dans ce cas.

Enfin, l'enchevêtrement de la décision et de l'exécution est une des causes principales des problèmes de gestion de l'administration. Il fait obstacle à la transparence du secteur. Je l'ai dit, la séparation de ces deux aspects devrait permettre de renforcer le potentiel administratif de l'AGCD ainsi que de gérer plus efficacement les fonds publics et de réaliser rapidement les projets grâce à l'organisation interne flexible de la CTB.

Le Comité d'aide au développement de l'OCDE a d'ailleurs manifesté son approbation à l'égard d'un certain nombre de mesures propres à rehausser l'efficacité du programme belge de coopération du développement telle que celle qui consiste «à accroître l'efficacité par une plus grande décentralisation des tâches d'exécution et par la délégation de pouvoirs» ou encore «à concentrer l'activité de l'administration sur le contenu de la politique et la réalisation des objectifs».

Je voudrais également rappeler que la commission spéciale chargée des problèmes de l'AGCD à la Chambre avait également, en son temps, recommandé de limiter le rôle du département à trois missions: la préparation de la politique à mettre en œuvre, l'évaluation et le contrôle. Pour reprendre les termes du rapport, «le département de la Coopération au Développement doit confier la gestion quotidienne et l'exécution de projets, en régie, à un acteur qui n'est pas gêné par la rigidité d'une administration classique mais qui est néanmoins placé sous le contrôle direct des pouvoirs publics».

*M. Moens, vice-président,
prend la présidence de l'assemblée*

«Cet exécutant plus autonome devra travailler dans le cadre opérationnel préparé par le département de la Coopération au Développement et décidé par le ministre et le Parlement. L'exécutant doit à son tour pouvoir collaborer avec des tiers d'une manière flexible. Une rotation du personnel entre l'acteur exécutant et le département est fortement conseillée. Il faut éviter à tout prix que l'organe politique central définitive des programmes à grande échelle qui s'avèrent irréalisables sur le terrain. Il faut dès lors prévoir des possibilités d'interactions suffisantes. L'exécutant doit avoir une latitude suffisante pour opérationnaliser, dans le cadre de la politique générale, les stratégies sur le terrain.» Il s'agit de la recommandation 2.13 du rapport de la commission.

En ce qui concerne notre parti, je voudrais simplement relever que le modèle d'inspiration allemande préconisé par M. le secrétaire d'État ainsi que par la commission spéciale de la Chambre se caractérise par l'autonomisation des agences d'exécution, ce qui

évite, certes, l'immixtion du politique dans la coopération, du moins en théorie, mais peut poser des problèmes de coordination. L'expérience montre que les deux sphères ont souvent tendance à s'isoler l'une de l'autre.

Il existe d'ailleurs un modèle concurrent dans lequel une intégration très forte est assurée entre le département des Affaires étrangères et la Coopération au Développement. L'avantage de ce modèle est évidemment la cohérence; l'inconvénient est que la Coopération au Développement est déterminée par la diplomatie ou la politique. Sans doute convient-il de chercher le meilleur de chaque système. L'autonomie de l'exécution permet, certes, en théorie une flexibilité non bureaucratique. Dès lors que le contrôle par l'autorité publique est efficace, l'inconvénient du premier modèle peut être largement neutralisé.

Au nom de mon groupe, je rappelle brièvement que nous avons toujours plaidé pour la définition et le développement d'une vision claire et à long terme de la politique de partenariat international de la Belgique. Nous discutons aujourd'hui de ce projet de loi portant création de la CTB, avant la discussion d'une loi-cadre sur la Coopération au Développement. L'inverse nous aurait semblé préférable.

En ce qui concerne les modalités techniques du projet, comme l'a souligné M. Nothomb dans son rapport, nous serons attentifs à la situation du personnel, même si le projet, *in fine*, nous semble acceptable.

Par ailleurs, on peut peut-être regretter qu'il ne soit pas davantage tenu compte de l'avis du Conseil d'État qui jugeait, en somme, que le texte remanié par le gouvernement n'était pas suffisamment inspiré des observations de son premier avis et que la critique essentielle demeurerait.

Nous soutenons bien entendu les deux amendements qui ont été rappelés par M. Mahoux.

Notre dernière inquiétude concerne le potentiel de politisation de cette future CTB.

À plusieurs reprises, monsieur le secrétaire d'État, vous avez tenté de nous donner des assurances à cet égard. Comme vous le savez, nous sommes en Belgique et la tradition politique est très longue en ce domaine. Même si nul ne doute de vos intentions, on peut tout de même être relativement sceptique. En effet, la Belgique n'a aucune tradition d'indépendance et d'autonomie dans le domaine de la gestion non politique de certaines administrations ou entreprises. Croyez bien qu'il ne s'agit pas de vous faire un procès d'intention, mais de souligner qu'en dépit de certaines précautions que vous avez voulu intégrer dans la loi, on ne peut avoir aucune certitude à cet égard. On ne peut donc exclure que cette nouvelle structure ne soit phagocytée. Il va de soi que si vous vous engagez à en faire une structure efficace, nous ne pourrions que vous soutenir.

En conclusion, le groupe PRL-FDF s'abstiendra, lors du vote, sur les projets de loi. Certes, nous partageons le diagnostic qui est à la base de cette volonté de réformer une administration qui, il faut bien le dire, a éprouvé bon nombre de difficultés ces dernières années. Le projet comporte manifestement un certain nombre de points positifs. En revanche — c'est pour nous une critique fondamentale —, le caractère dépolitisé de la structure proposée ne nous semble pas garanti à ce stade.

À titre personnel, je vous dirai que je suis heureux pour vous: vous avez consacré beaucoup d'énergie à ce projet depuis quelques années et cet aboutissement montre qu'il y a moyen en Belgique, de mener certaines réformes en profondeur. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Thijs.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ontwikkelingswerk is een werk van lange adem. Het vereist enorm veel inzet, vindingrijkheid en vooral veel samenwerking. Het recente UNDP-rapport, waarnaar de rapporteurs in hun accurate verslag terecht verwijzen, bewijst dit eens te meer. Ondanks de stijging van de welvaart in de wereld blijven bepaalde regio's nog steeds verstoken van de meest elementaire levensvoorzieningen.

Sommige landen kennen zelfs een achteruitgang van hun bruto binnenlands product. De kloof tussen arme en rijke gebieden in de wereld wordt steeds groter.

Mogen we daarom besluiten dat de internationale samenwerking heeft gefaald? Zijn al onze inspanningen tevergeefs geweest? Was de inzet van de vele vrijwilligers en van de ontwikkelingssamenwerkers nutteloos? Was de ontwikkelingshulp tot op heden slechts de spreekwoordelijke druppel op de hete plaat? Ik meen van niet. De ontwikkelingshulp heeft ook grote successen op haar actief. Er is reeds veel werk verzet op het vlak van voedselvoorziening, gezondheid en onderwijs. Het leven van honderden miljoenen mensen veranderde dankzij de aanwezigheid van scholen, drinkbaar water en poliklinieken. De resultaten zijn er en ze hebben ervoor gezorgd dat de kloof tussen het rijke Noorden en het arme Zuiden niet nog groter is geworden.

Deze vragen en vaststellingen maken ons ook duidelijk dat de officiële ontwikkelingshulp ook nodig zal zijn in de volgende eeuw, in het nieuwe millennium. Als we de ongelijkheid willen wegwerken, zullen we onze inspanningen moeten opdrijven. We zullen voor nieuwe uitdagingen en nieuwe noden komen te staan, die we op een efficiënte manier zullen moeten aanpakken. De voorliggende ontwerpen zijn een eerste stap in die richting.

Toen een aantal schandalen in de Belgische ontwikkelings-samenwerking aan de oppervlakte kwamen, werd het duidelijk dat het ABOS grondig moest worden aangepast aan de nieuwe noden en de talloze veranderingen. Herstructureringen en kleinere aanpassingen voldoen niet meer. Dit heeft het verleden ons ook geleerd. Enkel een grondige, gedurfde en innoverende hervorming van het Belgische ontwikkelingsbeleid en vooral van het instrumentarium kan hieraan tegemoetkomen. De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft lang gedebatteerd over de disfuncties van het ABOS en over de aanbevelingen om het ontwikkelingsbeleid te hervormen. Ik wens dit proces hier niet over te doen, hoewel dit debat eerder had thuisgehoord in de Senaat, de reflectiekamer.

De voorliggende ontwerpen betreffende de Belgische Technische Coöperatie komen mijn inziens tegemoet aan de terechte kritiek op het ABOS, dat zich in het verleden teveel bezighield met de uitvoerende taken en te weinig met het inhoudelijke werk.

Door de uitvoerende taken in de toekomst exclusief toe te vertrouwen aan dit autonome agentschap kan het algemeen bestuur terugkeren naar zijn kerntaak, namelijk de beleidsvoorbereiding, de controle en de evaluatie. De regering, of de bevoegde minister, zal het beleid blijven bepalen terwijl de BTC in volle onafhankelijkheid en zonder verdere inmenging het uitvoeren van dit beleid op zich zal nemen. Deze scheiding tussen het bepalen van het beleid en de uitvoerende opdracht maakt het mogelijk om het ontwikkelingsbeleid adequaat en soepel te laten inspeljen op de specifieke en snel wijzigende behoeften van onze partnerlanden. De BTC is een flexibel orgaan, dat over voldoende autonomie beschikt voor het uitvoeren van haar opdrachten, maar tegelijkertijd voldoende onder het toezicht van de overheid blijft staan.

Precies deze controle door de overheid blijft, zoals eens te meer bleek tijdens de debatten in de commissie, een delicate kwestie. Verscheidene commissieleden spraken hun twijfel uit over de controle op de BTC. Persoonlijk ben ik echter ervan overtuigd dat de wetsontwerpen wel de nodige garanties bieden voor een efficiënte administratieve en financiële controle. De BTC staat eerst en vooral onder het administratieve toezicht van de bevoegde minister en verder oefent ook de minister van Begroting via twee regeringscommissarissen toezicht uit. Bovendien moet de bevoegde minister jaarlijks zowel aan de Kamer als de Senaat verslag uitbrengen over de toepassing van de wet. Aanvankelijk werd de Senaat uitgesloten van de controle op het beleid van de BTC. De Grondwet kent echter de primauteit inzake buitenlands beleid aan de Senaat toe en één en ander werd dan ook terecht met een amendement gewijzigd. De bevoegdheid terzake van de Senaat kan de parlementaire controle op de BTC alleen maar ten goede komen. Verder wordt de financiële controle verzekerd door het college van commissarissen, waarin twee vertegenwoordigers van het Rekenhof zitten. Deze laatste zullen ook jaarlijks verslag uitbrengen aan het Parlement.

Mijnheer de voorzitter, ik ben de mening toegedaan dat de controle op deze nieuwe instelling wel degelijk sterk kan worden genoemd en misschien wel beter is dan de vroegere controle op het ABOS. De staatssecretaris heeft met succes een gezond evenwicht weten te bewerkstelligen tussen de autonome besluitvorming van de BTC op het uitvoerende vlak en het toezicht en de controle op de handelingen van de BTC.

Toch heb ik nog enkele twijfels omtrent de concrete uitvoering van dit toezicht. Artikel 28 van het wetsontwerp tot oprichting van de BTC voorziet in een jaarlijks verslag van de bevoegde minister aan het Parlement. In het verleden hebben we evenwel vastgesteld dat de uitvoerende macht het niet altijd zo nauw neemt met de nochtans bij wet vastgelegde termijnen waarbinnen een jaarverslag moet worden ingediend. Zo laat het jaarverslag inzake mensenrechten reeds enkele jaren op zich wachten en het verslag inzake de wapenhandel wordt telkens met veel moeite aan de Kamer toegestuurd. Ik hoop dat dit verslag niet hetzelfde lot zal zijn beschoren. De huidige staatssecretaris zal de vastgestelde termijnen zeker naleven, maar in hoeverre zullen zijn opvolgers zijn voorbeeld volgen?

Daarnaast ben ik er ook een beetje voor bevreesd dat de BTC ten aanzien van de toeziende minister een te grote onafhankelijkheid zal hebben. Reeds tijdens de besprekingen in de commissie heeft de CVP aandacht gevraagd voor de belangrijke rol van de ambtenaar die belast zal worden met het dagelijks bestuur van de BTC. Deze ambtenaar bepaalt de strategie van de BTC, hij kan bepaalde bevoegdheden krijgen van de raad van bestuur, hij is bevoegd voor de opdrachten voor aannemingen en werken en hij kan personeel aanwerven. Houdt deze uitgebreide bevoegdheid niet het gevaar in dat de BTC boven het hoofd van de toezichthoudende minister en het Parlement zal uitgroeien? Dreigt de controle die wordt vastgelegd in het ontwerp, hierdoor niet in het gedrang te komen? Ik hoop dat mijn vrees ongegrond is.

Met de BTC wordt tevens een antwoord geboden op een ander kernprobleem van de Belgische ontwikkelings-samenwerking, namelijk het tekort aan hoog gekwalificeerd personeel. Dat is een oud zeer waarvoor nog steeds geen oplossing is. Het is de verdienste van de staatssecretaris dat hij dit probleem met onderhavig ontwerp heeft weten aan te pakken. Het maakt een flexibel personeelsbeleid mogelijk. Het ABOS kon immers onmogelijk al zijn taken en opdrachten op een efficiënte manier uitvoeren. Dankzij de hervormingen kunnen de taken van het ABOS beperkt worden tot de echte overheidsopdrachten. Aangezien de uitvoering van het beleid naar de BTC wordt doorgeschoven, zal het bestuur hiervoor nu meer mensen kunnen vrijmaken. Ik hoop dat de voorgestelde hervormingen snel kunnen worden uitgevoerd, zodat het huidige personeel van het ABOS na de storm van kritiek zijn elan terugvindt. Goede structuren zijn nodig, maar kunnen maar functioneren met gemotiveerde mensen. En daar, vrees ik, knelt nu steeds het schoentje.

Ook al sprak de staatssecretaris met het huidige ABOS-personeel, toch heerst er onder hen nog groot ongenoegen en veel onzekerheid. Dit mag hier wel eens worden gezegd, want wij vangen dergelijke berichten vanuit het ABOS op. De integratie van het ABOS in het nog op te richten departement Internationale Samenwerking en de oprichting van de BTC roepen bij het personeel meer vragen op dan er tot nu toe antwoorden zijn gegeven. De mensen zijn onzeker, omdat ze niet weten wat de toekomst hen zal brengen. Zullen ze deel uitmaken van het DGIS? Kunnen ze bij de BTC terecht? Moeten ze naar een andere overheidsdienst? Worden ze ontslagen? Wie de stap naar de BTC kan zetten, krijgt een tijdelijk contract van twee jaar en moet daarna definitief kiezen, indien hij of zij de kans krijgt. Zal de oprichting van het DGIS en de BTC niet leiden tot overlappingen van beide instellingen? Welke verhouding zal er tussen beide bestaan? Ik kan me best voorstellen dat de huidige gang van zaken tot heel wat ongenoegen en demotivatie leidt.

Wat gebeurt er met de coöperanten? Zij hebben in vaak moeilijke omstandigheden heel lovenswaardig werk gedaan. Volgens de staatssecretaris zullen de coöperanten die in een project zijn tewerkgesteld, door de BTC worden overgenomen tot hun project is afgerond. Daarbij behouden ze de voordelen van het statuut van 1967 en het recht op reïntegratie in een openbare dienst. Bij het aflopen van hun project kan een einde worden gemaakt aan hun

dienst bij de BTC. Dan hebben ze drie mogelijkheden. Ofwel stellen ze hun jarenlange praktijkervaring ten dienste van een nieuwe werkgever ofwel worden zij opnieuw geïntegreerd in de openbare dienst ofwel worden ze in nieuwe projecten van de BTC ingeschakeld onder de voorwaarden van deze laatste. Welke voorwaarden zijn dit overigens? Ook op dit punt heerst enige verwarring, aangezien er nog geen beheerscontract is en de voorwaarden voor de coöperanten bijgevolg niet gekend zijn. Ik hoop dat de ervaring die deze mensen hebben opgebouwd, niet verloren gaat, al was het maar om de continuïteit te waarborgen. Wat gebeurt er trouwens met de coöperanten die niet aan een project werken? De staatssecretaris zegt dat de BTC tegenover deze groep geen verplichtingen kan worden opgelegd. Kan hij begrijpen dat deze mensen zich aan hun lot overgelaten voelen?

Ik kreeg graag nog enige verduidelijking over het nieuwe attachékader. Volgens de artikelen 5, 6, 7 en 8 van het eerste ontwerp krijgt de BTC een nagenoeg ongelimiteerd mandaat. Welke functie zullen de attachés dan hebben? Zullen de coöperanten tot deze functie worden toegelaten? Zo ja, krijgen ze voorrang op grond van hun expertise of moeten ook zij de nodige toegangsexamens afleggen? Moeten de coöperanten die als sectieel werkzaam zijn en attaché worden, voor hun stage terug naar Brussel of kan hun werk op de sectie als stage gelden? Wie zal hen op het terrein vervangen? Of kan de als sectieel opgedane ervaring als stage gelden? Vele vragen waarop de staatssecretaris waarschijnlijk evenveel antwoorden kan geven, zodat de betrokkenen met een gerust gemoed en met de nodige motivatie hun huidige en noodzakelijke werkzaamheden kunnen voorzetten.

Mijnheer de voorzitter, mijns inziens zijn een antwoord op al deze vragen en het uitwerken van een duidelijk organigram maar mogelijk wanneer het beheerscontract voor de nieuwe BTC klaar is. De onzekerheid van alle waardevolle ABOS-medewerkers zal dan pas worden weggenomen. Transparantie in de nieuwe structuren is een noodzaak. Tijdens de bespreking van de ontwerpen in de commissie verklaarde de staatssecretaris dat de nodige garanties voor het personeel zullen worden ingebouwd in de uitvoeringsbesluiten die de integratie van het ABOS in het ministerie van Buitenlandse Zaken regelen. Het ligt voor de hand dat, zolang dit niet gebeurt, het personeel van de betrokken diensten heel wat vragen zal blijven stellen over zijn toekomst. Wellicht is het nuttig dat de staatssecretaris spoed zet achter de uitwerking van deze uitvoeringsbesluiten, zodat ze zo snel mogelijk aan de Minister-raad ter goedkeuring kunnen worden voorgelegd.

Tot slot heb ik nog een bedenking. Ik juich het toe dat we voorrang zullen geven aan een beperkt aantal projectlanden. De keuze van die landen is waarschijnlijk op basis van objectieve criteria verlopen. Dat is heel belangrijk, want in het verleden werd niet alleen door ons land, maar ook door de andere westerse landen te veel geld uitgegeven dat geen enkele meerwaarde bood voor de betrokken ontwikkelingslanden en hun bevolking. Een recent rapport van de Wereldbank over de doelmatigheid van de ontwikkelingshulp bevestigt dit trouwens. Meer hulp leidt immers niet noodzakelijk tot meer groei en minder armoede. Uit het rapport blijkt duidelijk dat in landen met een behoorlijk beleid de ontwikkelingshulp wel degelijk helpt om de groei op te drijven en de armoede te verminderen. Onder een goed beleid versta ik een lage inflatie, een gering begrotingstekort, een sociaal veiligheidsnet, een bekwaam overheidsapparaat en vooral de afwezigheid van corruptie. Ik hoop dat deze criteria aan de basis lagen van de keuze van de partnerlanden waarmee de BTC nauw zal samenwerken. Wat zal er echter gebeuren met de niet-partnerlanden, met de landen waar nog steeds bilaterale projecten lopen? Blijft de begeleiding van deze projecten verzekerd?

Structuren zijn belangrijk, maar ze kunnen maar werken in de mate dat ze door gemotiveerde mensen worden gedragen. De CVP-fractie zal de uitwerking van het beheerscontract, de oprichting van de BTC en de integratie van het ABOS in het op te richten departement voor Internationale Samenwerking met de nodige aandacht blijven volgen. Maar bovenal dring ik er namens de CVP-fractie bij de staatssecretaris op aan dat hij voldoende aandacht blijft schenken aan een transparant personeelsbeleid. Na de schandalen bij het ABOS, waarmee de ambtenaren van dit bestuur vaak ten onrechte werden geïdentificeerd en de weinig

transparante hervormingen is het de hoogste tijd voor een periode van stabiliteit, zodat de ABOS-ambtenaren met overtuigende inzet hun kennis en ervaringen in de praktijk kunnen omzetten.

De staatssecretaris heeft de broodnodige hervormingen in de ontwikkelingssamenwerking met een ongeziene inzet op gang gebracht. Deze ontwerpen zijn geen eindpunt, maar eerder de start of een aanzet tot een nieuw, modern en efficiënt beleid dat de maatschappelijke problemen op mondiaal vlak tracht aan te pakken. Het is een bescheiden, maar noodzakelijke bijdrage. Om die reden zal de CVP-fractie de wetsontwerpen goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, je souhaite féliciter MM. Hostekint et Nothomb pour la qualité de leur rapport et remercier tout spécialement ce dernier pour la clarté avec laquelle il a résumé l'excellent rapport écrit.

Le projet de loi que nous examinons aujourd'hui a fait l'objet de longs débats en commission. Aussi, il me paraît préférable de renvoyer au rapport pour l'essentiel des questions posées et des réponses fournies par le secrétaire d'État.

Je voudrais cependant insister sur quelques points. Le projet de loi portant création de la Coopération technique belge est le résultat du travail important réalisé à la Chambre par la commission spéciale chargée d'analyser de manière plus particulière le fonctionnement de l'AGCD. Parmi les conclusions de cette commission figure le fait d'isoler l'exécution des missions de coopération au développement des missions d'élaboration et d'évaluation. La piste que le gouvernement a choisie est celle de la création d'une structure ayant un statut *sui generis*, avec la garantie du caractère public de ladite structure. J'ai eu l'occasion de dire à plusieurs reprises que nous aurions préféré une formule différente, à savoir le maintien à l'intérieur d'un service public *stricto sensu*, d'une structure chargée de l'exécution des missions de coopération bilatérales directes. Quoi qu'il en soit, nous insistons pour que le caractère strictement public soit maintenu et assuré.

Je souhaite faire également une remarque concernant le budget. En commission, nous nous sommes expliqués sur le fait que le budget initial prévu pour le CTB est celui inscrit au capital de cette dernière. Il importe de s'interroger sur les budgets qu'elle pourra utiliser annuellement. La question n'est pas dépourvue d'importance. En effet, il ne faudrait pas que la création d'une structure d'exécution autonome supplémentaire entraîne l'augmentation des frais liés au fonctionnement, ce qui réduirait les moyens destinés directement aux actions sur le terrain. À cet égard, le secrétaire d'État nous a répondu que les frais de fonctionnement de cette nouvelle structure se situeraient dans une fourchette de l'ordre de 10 à 12 %, ce qui est comparable à ce que l'on peut observer dans des structures à l'étranger. Si tel est bien le cas, nous pouvons nous déclarer satisfaits de cette réponse.

En commission, nous avons interrogé le secrétaire d'État sur le type de missions qui pourraient être gérées par la Coopération technique belge. Il nous a répondu qu'il s'agissait des missions de coopération bilatérales directes, ajoutant qu'il n'était pas exclu que certains projets multilatéraux, comme le Fonds de survie ou certains programmes d'urgence, soient confiés, le cas échéant, à cette structure. Je tiens à souligner que plus le budget, géré en termes de projets sera important, plus le pourcentage de frais de fonctionnement correspondra aux déclarations du secrétaire d'État.

Le troisième élément concerne le problème du personnel. L'AGCD a été largement critiquée. Être à cette tribune m'offre l'occasion de dire que si l'AGCD mérite certes des critiques, il ne faut cependant pas jeter le bébé avec l'eau du bain. Elle a à son actif de nombreuses et efficaces réalisations, grâce à de très nombreux agents qui, depuis des années, mettent en œuvre sur le terrain des projets tout à fait adéquats de coopération au développement telle que nous la concevons, c'est-à-dire une coopération axée prioritairement sur le développement et l'essor des populations locales.

Je ne pense pas que l'on puisse rendre le personnel de l'AGCD responsable de l'existence d'éléphants blancs dans certains projets de coopération au développement. J'espère qu'ils appartiennent maintenant au passé et je tenais à souligner qu'ils relèvent de la responsabilité politique et non de celle des exécutants.

Concernant le personnel de la CTB, vous savez que nous avons insisté à plusieurs reprises sur la nécessité de lui garantir son statut. À cet égard, la possibilité offerte au personnel statutaire de l'AGCD transféré à la CTB de pouvoir choisir dans un délai de deux ans après l'adoption du statut CTB, entre son maintien dans la nouvelle structure et son retour vers son administration d'origine est une garantie satisfaisante.

Il sera important, comme vos réponses l'ont clairement montré, de conserver, dans la clarté la plus totale, à tous les coopérants qui se trouvent sous le statut de 1967, les avantages octroyés par ce statut.

À ce sujet, la question de savoir s'il fallait distinguer les agents, chargés maintenant des sections de coopération, des coopérants *sensu stricto*, vous a été posée en commission. J'ai cru comprendre dans votre réponse que des garanties identiques de maintien des conditions antérieures, entre autres de reclassement, seraient données à l'ensemble du personnel tant statutaire que sous statut de 1967.

J'en viens à un quatrième point. Vous avez marqué votre volonté, qui s'inscrit dans la logique de la présentation de ce projet de loi, d'intégrer la structure de l'AGCD qui subsistera au ministère des Affaires étrangères. Je crois qu'il est important de réaliser cette opération le plus rapidement possible.

Je voudrais également rappeler l'importance des relations sur le terrain entre nos ambassadeurs, les délégués de la Coopération au Développement intégrés au ministère des Affaires étrangères, les responsables sur le terrain de la réalisation des projets qui dépendent de la CTB et les tiers, c'est-à-dire les représentants des pays dans lesquels nous développerons les projets de coopération au développement.

Vous avez été assez explicite sur ce point, mais je crois qu'il faudra y être particulièrement attentif sur le terrain, de façon à permettre à tous de travailler en vue de la réalisation d'un objectif commun et à éviter les conflits.

Je tiens maintenant à formuler quelques remarques au sujet des amendements qui ont été déposés.

L'article 6, alinéa 3, tel qu'il résulte des travaux de notre commission, permet au Conseil des ministres de prendre un arrêté royal constatant «l'impossibilité» pour la Coopération technique belge d'exécuter les missions qui lui seraient confiées. L'amendement que j'ai déposé à cet article avait pour but de modifier le terme «difficulté», utilisé dans le texte initial. J'ai en effet estimé que cette notion laissait une trop grande marge d'appréciation. Le terme «impossibilité» est plus précis et traduit bien la volonté manifestée par la commission et par le gouvernement de garantir la nature de service public de la CTB.

Les autres amendements s'appuient sur le fait qu'en vertu de la Constitution, le Sénat est prioritairement concerné par toutes les matières relevant de la politique étrangère. Les amendements déposés aux articles 28 et 30 étaient donc indispensables.

Enfin, le quatrième amendement apporte une correction s'inscrivant dans l'esprit du texte adopté à la Chambre. Sur le plan technique, il étend au gouverneur adjoint de la province du Brabant flamand et au commissaire de la Région de Bruxelles-Capitale les incompatibilités s'appliquant au conseil d'administration.

Je termine en me réjouissant de la parité linguistique existant au sein du conseil d'administration. Je souhaite que cet équilibre soit également respecté dans la gestion globale de la CTB. À cet égard, il reviendra au conseil d'administration de décider s'il délègue la désignation et la gestion du personnel à l'administrateur délégué. Une structure plus large, comme le conseil d'administration, doit pouvoir exercer son contrôle sur la gestion du personnel et il serait donc, à mon sens, souhaitable qu'il conserve cette responsabilité.

Compte tenu des amendements adoptés en commission, notre groupe votera en faveur de ce projet.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint, corapporteur.

De heer Hostekint (SP), corapporteur. — Mijnheer de voorzitter, ik ben pas aan het einde van de commissiebesprekingen onverwacht als corapporteur moeten inspringen voor mevrouw Mayence, die om familiale redenen niet langer aan de werkzaamheden in de commissie kon deelnemen. Mijn rol als corapporteur is dan ook erg beperkt. Ik feliciteer vooral mijn collega Nothomb voor zijn zeer volledig schriftelijk en mondeling verslag.

Bij de goedkeuring van het wetsontwerp tot oprichting van de Belgische Technische Coöperatie is het van belang de hervorming van de Belgische ontwikkelingssamenwerking even in haar totaliteit te bekijken, ten einde het kader te schetsen waarin dit wetsontwerp tot stand is gekomen. Er dient te worden opgemerkt dat de bijzondere commissie inzake de opvolging van de problemen bij het ABOS hierbij een belangrijke rol heeft gespeeld. Ook de staatssecretaris leverde in die commissie een bijzonder constructieve bijdrage. Als parlamentslid ben ik bijzonder verheugd dat de Senaat, en meer nog de Kamer in deze kwestie ten volle hun rol hebben kunnen spelen.

De ABOS-commissie vestigde de aandacht op enkele centrale kernproblemen: de doelstellingen van de ontwikkelingsamenwerking zijn onvoldoende duidelijk; de structuren, de organisatie en het personeel van het ABOS zijn onvoldoende aangepast; de besluitvorming en de procedures zijn onvoldoende transparant, efficiënt en doelmatig; de controle en evaluatie zijn evenmin efficiënt en doelmatig en ten slotte is er de verweving tussen Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

De ABOS-commissie formuleerde 102 aanbevelingen om de problemen aan te pakken. Bij de opmaak van het wetsontwerp werd daarmee terdege rekening gehouden. De belangrijkste aanbevelingen handelden over een duidelijke specificering van de doelstellingen van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking, een kaderwet voor de Belgische internationale samenwerking waarin de beleidsintenties worden vastgelegd zodat wij kunnen komen tot een langetermijnbenadering, een scheiding tussen beleidsvoorbereiding en beleidsvoering, zodat die steeds kunnen worden aangepast aan de voortdurend evoluerende ontwikkelingsagenda en aan de noden van de ontwikkelingslanden. Daarom moet het departement Ontwikkelingssamenwerking zich beperken tot drie hoofdpodochten, namelijk beleidsvoorbereiding, controle en evaluatie en moet de uitvoering van programma's in eigen beheer, dat zijn degene die voortvloeien uit rechtstreekse bilaterale samenwerking, worden toevertrouwd aan een actor die niet wordt gehinderd door de stroefheid van een klassieke administratie, maar toch onder direct toezicht staat van de overheid.

De ABOS-commissie was van oordeel dat er op termijn één dienst internationale samenwerking moet worden opgericht, die autonoom moet kunnen werken. De belangrijkste kenmerken van die dienst zijn een grotere responsabilisering van het personeel, een versterking van de controle op de programma's en een onafhankelijke evaluatie van alle ontwikkelingsrelevante uitgaven van de Belgische overheid. De controle en evaluatie gaan gepaard met een terugkoppeling naar het beleid en een versterkte parlementaire controle.

De regering heeft rekening gehouden met de aanbevelingen van de bijzondere commissie, wat op zich reeds uitzonderlijk is. Er zijn andere voorbeelden!

De regering vertaalde de aanbevelingen van de ABOS-commissie in een driedelige hervorming.

Ten eerste werd de beleidsnota kleur bekennen herwerkt tot een beleidsplan voor de Belgische internationale samenwerking en kwam er een kaderwet Internationale samenwerking.

Ten tweede werd het wetsontwerp tot oprichting van de Belgische Technische Coöperatie ingediend.

Ten slotte werd de integratie van het departement Ontwikkelingssamenwerking in het ministerie van Buitenlandse Zaken voorgesteld.

Met de oprichting van de BTC komt de regering dus in ruime mate tegemoet aan de vraag van de ABOS-commissie naar een flexibel uitvoeringsorgaan, onder toezicht van de overheid.

Het meest vernieuwende element in de BTC is het statuut *sui generis*. Het betreft hier een vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk. De BTC heeft in feite het statuut van een privé-onderneming, maar de maatschappelijke doelstelling, een internationale samenwerking met het accent op de ontwikkelingshulp, is bepalend voor de werking. Eventuele winsten moeten opnieuw worden aangewend voor maatschappelijke doeleinden. Wij moeten daar nauwlettend op toezien.

Een internationale samenwerking vereist niettemin een organisatie die snel kan inspelen op de nieuwe noden op het terrein en op de nieuwe thema's op de ontwikkelingsagenda.

Een veel gehoorde kritiek op de uitbesteding van de bilaterale programma's aan een autonoom orgaan is het gebrek aan controle. De bepalingen van de artikelen 28 tot 30 van het voorliggend wetsontwerp komen volgens ons in ruime mate tegemoet aan deze kritiek. Zo worden er twee regeringscommissarissen aangesteld en is er de verplichting tot het uitbrengen van een jaarlijks verslag van de raad van bestuur aan de minister en een jaarlijks verslag van de minister aan de Kamer. Het Rekenhof zetelt in het College van commissarissen en zal, naast een controle op de jaarrekeningen en boekhouding, in de Kamer een jaarlijks verslag indienen.

Er zijn dus een aantal sluitende garanties voor de controle ingebouwd. Bovendien zijn er ook nog de bestaande controlemechanismen binnen het ministerie die ook de bevoegdheid zullen hebben om de BTC te controleren.

Bij de bespreking van het wetsontwerp in de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden heeft de SP-fractie de ingediende amendementen gesteund. Het is inderdaad belangrijk om ook de Senaat te betrekken bij de opvolging van de werkzaamheden van de BTC. Internationale politiek is immers de enige materie waar bij de Senaat als eerste kamer optreedt. De amendering van artikel 6, paragraaf 3, moet de juridische onduidelijkheid wegnemen en de deur sluiten voor het risico op een privatisering van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Namens de SP-fractie benadruk ik dat de oprichting van de BTC tevens gepaard dient te gaan met een versterking van de administratie die het beleid moet uitwerken, opvolgen en evalueren. Daarom is het van belang dat het resterende deel van het ABOS zo snel mogelijk in het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt geïntegreerd, ook met het oog op de onzekerheid die nu bij het huidige personeel leeft. Dankzij de integratie zal het departement Internationale Samenwerking zich binnen de sterke ambtelijke cultuur van Buitenlandse Zaken kunnen ontplooiën. Het resterende ABOS zou ambtelijk veel te zwak staan. Nu zal het een duidelijk zichtbaar directoraat met een eigen identiteit worden binnen het ene grote ministerie.

De integratie zal bovendien moeten leiden tot een kruisbestuiving tussen de verschillende diensten. Er moet binnen dat ene ministerie een onafhankelijke evaluatiecel worden uitgebouwd die verantwoordelijk zal zijn voor alle ontwikkelingsrelevante overheidsuitgaven en dus ook voor de leningen van Staat tot Staat. Enkel met de realisatie van de integratie en de oprichting van een onafhankelijke evaluatiecel zal de hervorming van de Belgische ontwikkelingssamenwerking volledig zijn.

De SP-fractie is tevreden over het werk dat in eerste instantie door de bijzondere opvolgingscommissie van de Kamer werd geleverd. Deze commissie heeft gedurende achttien maanden vergaderd en ik heb van de SP-leden en de voorzitter vernomen dat de staatssecretaris een grote rol heeft gespeeld en zijn deskundigheid op het terrein volledig ten dienste van de commissie heeft gesteld.

Het wetsontwerp is het resultaat van de goede samenwerking en van de vruchtbare wisselwerking tussen de wetgevende macht en de uitvoerende macht in de persoon van de staatssecretaris. De SP-fractie zal het met grote tevredenheid goedkeuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats feliciteer ik de rapporteur met zijn lijvig en uitstekend verslag. Alvorens tot de grond van de zaak te komen, wil ik een

meer algemene opmerking maken over dit ontwerp, maar ook over andere ontwerpen. De problematiek rond de tekstcorrecties en de amendementen is duidelijk naar voren gekomen bij de bespreking van dit ontwerp in de commissie. Ik begrijp dat de regering vaak gegronde redenen heeft — al of niet van politieke aard — om de Senaat te verzoeken niet te lang te talmen met de bespreking van een tekst overgezonden door de Kamer. De Senaat moet nochtans de gelegenheid krijgen zijn rol te vervullen als reflectiekamer en als tweede kamer, die een goede wetgeving moet waarborgen en eventueel legistische verbeteringen moet aanbrengen. De haast van de regering mag geen alibi zijn om zich te beperken tot het aanbrengen van tekstcorrecties of het gebruik van amendementen als tekstcorrectie. Een dergelijke werkwijze heeft vrijwel altijd nadelige gevolgen. Ze leidt tot betwistingen, waardoor de griffiers van de Kamer en van de Senaat verplicht zijn met elkaar te overleggen, hoewel dat hun taak niet zou moeten zijn. Senatoren en volksvertegenwoordigers moeten hun verantwoordelijkheid op dit vlak zelf opnemen. Ik dring er dan ook op aan dat we zo vlug mogelijk met de Kamer van volksvertegenwoordigers afspraken maken om problemen van tekstcorrecties in de toekomst te vermijden.

De VLD-fractie is van mening dat in dit ontwerp de kar voor het paard wordt gespannen. We hebben steeds aangedrongen op een kaderwet waarin het ontwikkelingsbeleid inhoudelijk wordt vastgelegd. Pas wanneer dit is gebeurd, kan worden gezocht naar het meest geschikte orgaan voor de uitvoering van de kaderwet.

Thans legt de staatssecretaris ons een ontwerp voor over de samenstelling van een uitvoeringsorgaan. De kaderwet die de taak van het uitvoeringsorgaan vastlegt, komt pas later aan bod. Dit is de wereld op zijn kop. Terwijl de Senaat de oprichting van de BTC bespreekt, houdt de Kamer van volksvertegenwoordigers zich bezig met het ontwerp van kaderwet. Ik heb in de commissie gevraagd waarom we deze twee ontwerpen niet samen kunnen bespreken of eventueel de kaderwet eerst aanpakken om het beleid inhoudelijk vast te leggen. Op die manier zouden we met kennis van zaken kunnen oordelen of de BTC het meest geschikte orgaan is voor de uitvoering van het beleid. Ik kan mij echter inbeelden waarom de regering zo gehaast is. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

De Senaat wordt vandaag geconfronteerd met de bespreking in tweede lezing van het ontwerp over de oprichting van de BTC en moet zich er straks bij de stemming over uitspreken.

Een volgende opmerking betreft de grond van de BTC zelf. Wat creëert men hier? Het gaat hier om een autonome volledig door de overheid gesubsidieerde instelling met een publiekrechtelijk statuut en politiek benoemde bestuursorganen. Waar gaan we weer naartoe? Honderd procent van de aandelen berusten bij de federale overheid, meer bepaald bij de bevoegde minister of staatssecretaris, en toch spreken we hier over een NV. Als we dit spiegelen aan het handelsrecht en andere privatiseringen dan lijkt dit toch een zeer bizarre constructie. We kunnen dit niet vergelijken met de privatisering van Belgacom of van de NMBS. Belgacom en de MMBS moeten aan marktconforme voorwaarden werken en moeten optornen tegen concurrentie. Vandaag geldt dit reeds voor Belgacom, morgen zal dit ook voor de NMBS gelden, maar voor de BTC zal dit nooit het geval zijn. De BTC is het uitvoerend orgaan van de regering om haar ontwikkelingsamenwerking gestalte te geven.

Nog een opmerking betreffende de politisering van de BTC. De verkiezingen zijn in het vooruitzicht. Waarom is de regering zo gehaast om de BTC nog door de strot van Kamer en Senaat te duwen? De benoemingen zullen en moeten nog voor de verkiezingen gebeuren. Er zal een gedelegeerd bestuurder worden benoemd voor zes jaar. Er komt een *super giant* directeur die zeer belangrijk zal zijn en verregaande beslissingen alleen zal kunnen nemen. Er zullen twee regeringscommissarissen, zes leden van het directiecomité, twaalf leden van de raad van bestuur en een vast kader van attachés worden benoemd. Allemaal worden ze ongetwijfeld goed bezoldigd, dat mag ook, daar hebben we geen bezwaar tegen. Een hele hoop mensen zullen volgend voorjaar bij wijze van nieuwjaarsgeschenk, hun benoeming betekend krijgen.

Het wetsontwerp bepaalt dat er geen politici mogen worden benoemd in deze functies. De kabinettsmedewerkers van de ministers en degenen die leven en functioneren in de schaduw van de regeringsleden worden echter niet uitgesloten. In die zin hebben we een amendement ingediend. We kennen de treurige Belgische traditie van benoemingen. Deze functies zijn goed betaald omdat degenen die worden benoemd geacht worden bekwaam te zijn. In het wetsontwerp is echter geen garantie van bekwaamheid voor de benoeming ingeschreven, zodat er wel eens minder bewaamde elementen aan bod kunnen komen.

De VLD-fractie staat erop dat de besten worden aangeduid om in de bestuursorganen die het ontwikkelingsbeleid gestalte zullen geven, te zetelen. Ze staat erop dat de beste elementen van het ABOS en van de administratie van de staatssecretaris, bij voorkeur, de kans krijgen om te worden aangesteld. Ze wil zeker niet dat mensen uit de onmiddellijke omgeving van de staatssecretaris of van andere leden van de regering daar zouden belanden bij wijze van afscheidsgeschenk. Zij hebben misschien wel een minimum aan ervaring maar zeker niet de ervaring die een aantal ambtenaren kunnen voorleggen. De staatssecretaris heeft in de commissie gezegd dat dit niet zal gebeuren. Hij heeft een goede reputatie wat betreft depolitisering. Ik ben dus bereid hem op zijn woord te geloven. De toekomst zal uitwijzen of hij wel degelijk de witte raaf is in de politiek.

Mijn volgend punt betreft de omschrijving van de acties van de BTC. Ontwikkelingssamenwerking is een essentiële taak van de overheid. In artikel 13 van het ontwerp, worden de acties die de BTC zal ondernemen beschreven als daden van koophandel. Men zal begrijpen dat ik er als liberaal geen bezwaar tegen heb dat zoveel mogelijk diensten in ons land worden geliberaliseerd en, waar mogelijk, marktconform worden gemaakt. In ontwikkelingssamenwerking waar het gaat over het overhevelen van overheidsgeld naar landen die onze samenwerking nodig hebben, kunnen concurrentie en vrije markt niet spelen. Ik begrijp de SP en de PS dan ook niet, die er blindelings mee instemmen dat ontwikkelingssamenwerking voortaan wordt gecatalogeerd onder daden van koophandel.

Ten slotte hebben we ook vragen bij het beheerscontract, dat een essentieel onderdeel is van de ontwikkelingssamenwerking. Pas wanneer dit beheerscontract aan Kamer en Senaat en aan de Europese Commissie zal worden voorgelegd, zal blijken in welke mate de BTC conform de Europese regelgeving is en of wat we vandaag doen, geen slag in het water is.

De politieke controle van het Parlement die een essentieel element is daar het hier uitsluitend gaat over overheidsgeld, wordt volkomen uitgehold. Het gaat over een NV en een NV moet geen verantwoording afleggen tegenover het Parlement, maar alleen tegenover de algemene vergadering. In deze is dit de minister. De minister bepaalt het beleid en is verantwoordelijk voor de benoemingen, terwijl de benoemden alleen tegenover hem verantwoording moeten afleggen. Het parlement kan dus geen controle meer uitoefenen, wat we betreuren. Hoe moeilijk het vroeger bij het ABOS ook verliep en hoe gerechtvaardigd de hervorming ervan ook is, de nu voorliggende constructie ontnemt het parlement elke controle. Dat is alleszins niet de richting die we moeten uitgaan.

De financiële controle van de aanzienlijke middelen die jaarlijks zullen worden versast en die vroeger gebeurde door het Rekenhof, wordt nu geminimaliseerd. Weliswaar kan door twee commissarissen nog aan zijdelingse controle worden gedaan, maar deze is slechts een schijn van de controle die vroeger door het Rekenhof werd uitgeoefend.

Ik wil nog enkele woorden zeggen over de medewerkers van het ABOS. Velen onder hen zijn bekwaam en gemotiveerd. Ik beweer niet dat alles de voorbije jaren gesmeerd liep, maar er kan wel worden gezegd dat de minister omringd is door bewaamde directeurs en adviseurs die kennis van zaken hebben. Zij worden verweesd achtergelaten en hebben geen zicht op wat hun te wachten staat. Wat is de toekomst van deze ambtenaren?

Om al de door mij aangehaalde redenen kan de VLD-fractie de ontwerpen niet goedkeuren. We hebben amendementen ingediend, zowel in commissie als in plenaire vergadering, die ertoe strekken correcties aan te brengen. Ik zal ze niet opnieuw

toelichten. Indien de Senaat deze aanvaardt, zal de VLD-fractie de ontwerpen goedkeuren, maar zoals de zaken er nu voorstaan, kunnen we dat in geen geval. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

We gaan nu over tot het bespreken van de artikelen van het wetsontwerp tot oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie» in de vorm van een vennootschap van publiek recht waarbij amendementen werden ingediend.

Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid die valt onder artikel 78 van de Grondwet.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion est close.

Nous passons maintenant à la discussion des articles du projet de loi portant création de la «Coopération technique belge» sous la forme d'une société de droit public, auxquels des amendements ont été déposés.

Ce projet de loi règle des matières visées à l'article 78 de la Constitution.

L'article 6 est ainsi rédigé:

Art. 6. Attribution de tâches de service public de coopération au développement

§ 1^{er}. Sur proposition motivée du ministre dont relève la CTB justifiant la difficulté pour l'Administration d'exécuter les tâches de service public ci-après définies, celles-ci seront proposées exclusivement à la CTB, au cas par cas, par le ministre dont relève la CTB:

1^o l'exécution d'études exploratoires en vue de l'identification de nouveaux programmes et projets dans le cadre de la coopération bilatérale directe, bilatérale indirecte ou multilatérale;

2^o l'accomplissement de missions d'expertise et d'évaluation des programmes et projets dans le cadre de la coopération bilatérale indirecte et multilatérale;

3^o la formation du personnel d'outre-mer;

4^o l'aide d'urgence et l'aide de réhabilitation à court terme octroyée suite à une demande d'un organisme d'aide.

La loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services ne s'applique pas à l'attribution exclusive des tâches de service public visées aux points 1^o, 2^o, 3^o et 4^o.

§ 2. En cas de refus formellement motivé de la CTB d'exécuter les tâches qui lui auront été proposées conformément au § 1^{er}, le ministre dont relève la CTB pourra, par dérogation à cette disposition, proposer celles-ci à des tiers dans le respect de la loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services.

§ 3. Par dérogation aux §§ 1^{er} et 2, sur proposition motivée du ministre dont relève la CTB justifiant l'impossibilité pour l'Administration et pour la CTB d'exécuter les tâches de service public visées au § 1^{er}, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, autoriser, au cas par cas, le ministre dont relève la CTB à proposer des tâches de service public visées au § 1^{er} directement à des tiers, dans le respect de la loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services.

Art. 6. Toewijzing van taken van openbare dienst inzake ontwikkelingssamenwerking

§ 1. Op voorstel van de minister, bevoegd voor de BTC, hierbij motiverend waarom het Bestuur moeilijk de taken van openbare dienst hierna bepaald, kan uitvoeren, zal de minister deze, geval per geval, exclusief voorstellen aan de BTC:

1^o de uitvoering van verkennende studies met het oog op de identificatie van nieuwe programma's en projecten in het kader van de directe bilaterale, de indirecte bilaterale of de multilaterale samenwerking;

2^o het vervullen van expertise- en evaluatieopdrachten met betrekking tot de programma's en projecten in het kader van de indirecte bilaterale en van de multilaterale samenwerking;

3° de opleiding van het overzees personeel;

4° de noodhulp en de rehabilitatiehulp op korte termijn die wordt verleend ingevolge een verzoek van een hulporganisatie.

De wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten is niet van toepassing op de exclusieve toekenning van de taken van openbare dienst, bedoeld onder de punten 1°, 2°, 3° en 4°.

§ 2. Indien de BTC op uitdrukkelijk met redenen omklede gronden weigert om taken uit te voeren die haar in overeenstemming met § 1 werden voorgesteld, kan de minister onder wie de BTC ressorteert, in afwijking van deze bepaling, deze voorstellen aan derden, mits inachtneming van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

§ 3. In afwijking van §§ 1 en 2 kan de Koning, op gemotiveerd voorstel van de minister onder wie de BTC ressorteert, welke rechtvaardigt waarom het Bestuur en BTC onmogelijk de in § 1 genoemde taken van openbare dienst kunnen uitvoeren, bij een in Ministerraad overlegd besluit, aan de minister, onder wie de BTC ressorteert, geval per geval, de toelating verlenen om de in § 1 bedoelde taken van openbare dienst rechtstreeks toe te wijzen aan derden, mits inachtneming van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

De heer Goris c.s. stelt volgend amendement voor:

«Paragraaf 2 doen vervallen.»

«Supprimer le § 2.»

L'article 22 est ainsi rédigé:

Section III. — Le conseil d'administration

Art. 22. Composition et fonctionnement

§ 1^{er}. Le conseil d'administration est composé de douze membres, en ce compris le président qui en est membre de plein droit.

§ 2. Le conseil d'administration compte autant de membres d'expression française que d'expression néerlandaise.

§ 3. Les membres du conseil d'administration sont nommés par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur base de leur connaissance de la coopération internationale ou en matière de gestion.

Les membres du conseil d'administration nommés par le Roi ne peuvent être révoqués que par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, sur avis conforme motivé du conseil d'administration, approuvé à la majorité absolue.

§ 4. Les membres du conseil d'administration sont nommés pour un terme renouvelable de quatre ans.

§ 5. L'assemblée générale détermine la rémunération des membres du conseil d'administration en vertu de leur mandat d'administrateur. Cette rémunération est à charge de la CTB.

§ 6. En cas de vacance d'une place d'administrateur, les administrateurs restants ont le droit d'y pourvoir provisoirement, jusqu'à une nomination définitive conformément au § 3.

§ 7. Sans préjudice des autres limitations prévues par ou en vertu d'une loi ou dans les statuts de la CTB, le mandat d'administrateur est incompatible avec le mandat ou les fonctions suivantes:

1° membre du Parlement européen ou de la Commission européenne;

2° membre des Chambres législatives;

3° membre du gouvernement fédéral ou membre du cabinet du ministre dont relève la CTB;

4° membre du Conseil d'une Communauté ou d'une Région;

5° membre du gouvernement d'une Communauté ou d'une Région;

6° gouverneur d'une province, y compris le gouverneur adjoint de la province de Brabant flamand et les commissaires du gouvernement fédéral, portant les titres de gouverneur et de vice-gouverneur, institués dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale, commissaire d'arrondissement ou membre de la députation permanente d'un conseil provincial;

7° membre du personnel statutaire ou contractuel de la CTB;

8° bourgmestre, échevin ou président du centre public d'aide sociale d'une commune de plus de 30 000 habitants ou titulaire d'un mandat ou d'une fonction de plein exercice dans une intercommunale.

Lorsqu'un administrateur contrevient aux dispositions de l'alinéa précédent, il est tenu de se démettre des mandats ou fonctions en question dans un délai d'un mois. S'il ne le fait pas, il est réputé, à l'expiration de ce délai, s'être démis de plein droit de son mandat auprès de la CTB, sans que cela ne porte préjudice à la validité juridique des actes qu'il a accomplis ou des délibérations auxquelles il a pris part pendant la période concernée.

§ 8. Le Roi nomme, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le président du conseil d'administration en cette qualité ainsi que son suppléant.

Le président et son suppléant ne peuvent être révoqués en cette qualité que par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, sur avis conforme motivé du conseil d'administration, approuvé à la majorité absolue. La révocation du président en sa qualité d'administrateur entraîne de plein droit sa révocation en qualité de président.

En cas de partage des voix au sein du conseil d'administration, la voix du président ou, en l'absence de celui-ci, de son suppléant, est prépondérante.

Afdeling III. — De raad van bestuur

Art. 22. Samenstelling en werking

§ 1. De raad van bestuur bestaat uit twaalf leden, met inbegrip van de voorzitter die er van rechtswege lid van is.

§ 2. De raad van bestuur telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden.

§ 3. De leden van de raad van bestuur worden, bij een in Ministerraad overlegd besluit, benoemd door de Koning, op basis van hun kennis van de internationale samenwerking of inzake beheer.

De door de Koning benoemde leden van de raad van bestuur kunnen slechts worden ontslagen bij een in Ministerraad overlegd besluit, op eensluidend gemotiveerd advies van de raad van bestuur, goedgekeurd bij volstreekte meerderheid.

§ 4. De leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van vier jaar.

§ 5. De algemene vergadering stelt de bezoldiging vast van de leden van de raad van bestuur krachtens hun mandaat van bestuurder. Die bezoldiging is ten laste van de BTC.

§ 6. Wanneer een betrekking van bestuurder vacant wordt, hebben de overblijvende bestuurders het recht om voorlopig in deze vacature te voorzien tot op het ogenblik dat een definitieve benoeming gebeurt overeenkomstig § 3.

§ 7. Onverminderd andere beperkingen bepaald bij of krachtens de wet of door de statuten van de BTC, is het mandaat van bestuurder onverenigbaar met het mandaat of de functie van:

1° lid van het Europees Parlement of de Europese Commissie;

2° lid van de Wetgevende Kamers;

3° lid van de federale regering of lid van het kabinet van de minister onder wie de BTC ressorteert;

4° lid van de Raad van een Gemeenschap of Gewest;

5° lid van de regering van een Gemeenschap of Gewest;

6° gouverneur van een provincie, waaronder de adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant en de commissarissen van de federale regering, die de titel dragen van gouverneur en vice-gouverneur, ingesteld in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, arrondissementscommissaris of lid van de bestendige deputatie van een provincieraad;

7^o lid van het statutair of contractueel personeel van de BTC;

8^o burgemeester, schepen of voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van een gemeente met meer dan 30 000 inwoners of houder van een voltijds mandaat of een voltijdse functie van een intercommunale.

Wanneer een bestuurder de bepalingen van het vorige lid miskent, moet hij binnen een termijn van één maand de betrokken mandaten of functies neerleggen. Indien hij nalaat dit te doen, wordt hij na verloop van deze termijn van rechtswege geacht zijn mandaat bij de BTC te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld, of van de beraadslagingen waaraan hij in de betrokken periode heeft deelgenomen.

§ 8. De Koning benoemt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorzitter van de raad van bestuur in die hoedanigheid alsmede diens plaatsvervanger.

De voorzitter en zijn plaatsvervanger kunnen in die hoedanigheid slechts worden ontslagen bij een in Ministerraad overlegd besluit op eensluidend gemotiveerd advies van de raad van bestuur, goedgekeurd bij volstreekte meerderheid. Het ontslag van de voorzitter in zijn hoedanigheid van bestuurder brengt van rechtswege diens ontslag als voorzitter teweeg.

In geval van staking van stemmen in de raad van bestuur, is de stem van de voorzitter of, bij diens afwezigheid, van zijn plaatsvervanger, beslissend.

De heer Goris c.s. stelt volgend amendement voor:

« Paragraaf 7, eerste lid, aanvullen met een 9^o, luidend:

« 9^o lid of gewezen lid tijdens de lopende legislatuur van het kabinet van een minister of staatssecretaris. »

« Compléter le § 7, premier alinéa, par un 9^o, rédigé comme suit:

« 9^o membre ou ex-membre du cabinet d'un ministre ou d'un secrétaire d'État durant la législature en cours. »

L'article 30 est ainsi rédigé:

Chapitre VI. — Comptabilité et comptes annuels

Art. 30. § 1^{er}. La CTB est soumise à la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité et aux comptes annuels des entreprises. Elle établit sa comptabilité par année civile. Elle établit un système distinct de comptes pour les activités ayant trait à ses tâches de service public, d'une part, et pour ses autres activités, d'autre part.

L'annexe aux comptes annuels contient un état récapitulatif des comptes relatifs aux tâches de service public et un commentaire à ce sujet. Le Roi peut arrêter des règles générales ou particulières relatives à la forme et au contenu de cet état récapitulatif et de ce commentaire.

§ 2. Chaque année, le conseil d'administration dresse un inventaire et établit les comptes annuels et un rapport de gestion. Le rapport de gestion contient les informations visées à l'article 77, quatrième alinéa, des lois coordonnées sur les sociétés commerciales.

Sous réserve des règles particulières arrêtées en vertu de l'article 10, § 2, deuxième alinéa, de la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité et aux comptes annuels des entreprises, inséré par la loi du 1^{er} juillet 1983, les comptes annuels, le rapport de gestion et le rapport du collège des commissaires sont publiés de la manière déterminée à l'article 80 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales. L'article 80bis des mêmes lois est appliqué par analogie.

§ 3. Le conseil d'administration communique les comptes annuels accompagnés du rapport de gestion et du rapport du collège des commissaires visé à l'article 29 de la présente loi au ministre dont relève la CTB et au ministre du Budget, avant le 30 avril de l'année suivant l'exercice concerné.

Avant le 31 mai de l'année suivant l'exercice concerné, le ministre dont relève la CTB communique les documents visés au premier alinéa à la Cour des comptes pour vérification.

La Cour des comptes peut, à l'intervention de ses représentants au collège des commissaires, organiser un contrôle sur place des comptes et opérations ayant trait à l'exécution des tâches de service public. La Cour peut publier les comptes dans son Cahier d'observations.

En outre, à l'intervention de ses représentants au collège des commissaires, la Cour des comptes établit chaque année, à destination du Sénat et de la Chambre des représentants, un rapport relatif à la mise en œuvre des tâches de service public.

Avant la même date, le ministre dont relève la CTB communique les documents visés au premier alinéa à la Chambre des représentants.

Hoofdstuk VI. — Boekhouding en jaarrekeningen

Art. 30. § 1. De BTC is onderworpen aan de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen. Zij voert haar boekhouding per kalenderjaar. Zij voorziet in een afzonderlijk stelsel van rekeningen voor de activiteiten die verband houden met haar taken van openbare dienst, enerzijds, en haar andere activiteiten, anderzijds.

De bijlage bij de jaarrekening bevat een samenvattende staat van de rekeningen betreffende de taken van openbare dienst en een desbetreffend commentaar. De Koning kan algemene of bijzondere regelen bepalen inzake de vorm en inhoud van deze samenvattende staat en commentaar.

§ 2. Elk jaar maakt de raad van bestuur een inventaris op, alsmede de jaarrekening en een beleidsverslag. Het beleidsverslag bevat de informatie bepaald in artikel 77, vierde lid, van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

Onder voorbehoud van bijzondere regelen vastgesteld krachtens artikel 10, § 2, tweede lid, van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen, ingevoegd bij de wet van 1 juli 1983, worden de jaarrekening, het beleidsverslag en het verslag van het college van commissarissen bekendgemaakt op de wijze bepaald in artikel 80 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen. Artikel 80bis van dezelfde wetten is van overeenkomstige toepassing.

§ 3. De raad van bestuur zendt, vóór 30 april van het jaar volgend op het betrokken boekjaar, de jaarrekening tezamen met het beleidsverslag en het in artikel 29 van deze wet bedoelde verslag van het college van commissarissen, over aan de minister onder wie de BTC ressorteert, alsmede aan de minister van Begroting.

Vóór 31 mei van het jaar volgend op het betrokken boekjaar, zendt de minister onder wie de BTC ressorteert de in het eerste lid bedoelde stukken ter nazicht over aan het Rekenhof.

Het Rekenhof kan door bemiddeling van zijn vertegenwoordigers in het college van commissarissen een toezicht ter plaatse inrichten op de rekeningen en verrichtingen die betrekking hebben op de uitvoering van de taken van openbare dienst. Het Hof kan de rekeningen in zijn Opmerkingenboek bekendmaken.

Bovendien stelt het Rekenhof, door bemiddeling van zijn vertegenwoordigers binnen het college van commissarissen, jaarlijks een verslag op bestemd voor de Senaat en de Kamer van volksvertegenwoordigers over de uitvoering van de taken van openbare dienst.

Vóór dezelfde datum deelt de minister onder wie de BTC ressorteert, de in het eerste lid bedoelde stukken mee aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

De heer Goris c.s. stelt volgend amendement voor:

« In paragraaf 3, vierde lid, derde zin, tussen het woord « jaarlijks » en de woorden « een verslag », de woorden « of tussentijds in het geval van onregelmatigheden zoals vermeld onder het derde lid van onderhavige paragraaf » invoegen. »

« Au § 3, quatrième alinéa, troisième ligne, insérer les mots « ou par intermittence en cas d'irrégularités telles que visées au troisième alinéa du présent paragraphe, » entre les mots « chaque année », et les mots « un rapport. »

De heer Goris c.s. stelt eveneens volgend amendement voor:

«Paragraaf 3, derde lid, vervangen als volgt:

«Het Rekenhof is gehouden door bemiddeling van zijn vertegenwoordigers in het college van commissarissen en binnen de modaliteiten die het zelf bepaalt, een toezicht ter plaatse in te richten op de rekeningen en verrichtingen die betrekking hebben op de uitvoering van de taken van de openbare dienst. Bij het vaststellen van onregelmatigheden is het Rekenhof gehouden naast de minister onder wie de BTC ressorteert ook de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat hierover onverwijld in te lichten.»

«Remplacer le § 3, troisième alinéa, par les dispositions suivantes:

«La Cour des comptes est tenue, à l'intervention de ses représentants au collège des commissaires et selon les modalités qu'elle fixe, d'organiser un contrôle sur place des comptes et opérations ayant trait à l'exécution des tâches du service public. Lorsque des irrégularités sont constatées, la Cour des comptes est tenue d'en informer sans délai la Chambre des représentants et le Sénat, outre le ministre dont relève la CTB.»

De stemming over deze amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur ces amendements est réservé.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het geheel van het wetsontwerp hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We gaan nu over tot de artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp betreffende de oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie» in de vorm van een vennootschap van publiek recht. Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid die valt onder artikel 77 van de Grondwet.

Nous passons maintenant à la discussion des articles du projet de loi relative à la création de la «Coopération technique belge» sous la forme d'une société de droit public. Ce projet de loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Le contrat de gestion et les conventions d'attribution de tâches de service public visés à l'article 15 de la loi du ... portant création de la «Coopération Technique Belge», en abrégé «CTB», ne constituent pas un acte ou règlement visé à l'article 14 des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973. Toutes leurs clauses sont réputées contractuelles.

Art. 2. Het beheerscontract en de toewijzingsovereenkomsten voor taken van openbare dienst, bedoeld in artikel 15 van de wet van ... tot oprichting van de «Belgische Technische Coöperatie», afgekort «BTC», zijn geen akte of reglement bedoeld in artikel 14 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Alle clausules ervan worden geacht contractueel te zijn.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

Art. 3. De Koning bepaalt de datum waarop deze wet in werking treedt.

— Adopté.

Aangenomen.

De voorzitter. — De stemming over het geheel van het wetsontwerp heeft later plaats.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE RECENTE VERKLARINGEN VAN DE STAATSSECRETARIS MET BETREKKING TOT DE RELATIES TUSSEN BELGIË EN DE REGIO VAN DE GROTE MEREN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. HOSTEKINT AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LES DÉCLARATIONS RÉCENTES DU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À PROPOS DES RELATIONS ENTRE LA BELGIQUE ET LA RÉGION DES GRANDS LACS AFRICAINS»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint.

L'ordre du jour appelle la demande d'explications de M. Hostekint.

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, in de loop van de jongste weken heeft staatssecretaris Moreels een aantal opgemerkte en gedurfd uitspraken gedaan, onder meer over het asielbeleid en over het buitenlands beleid van de regering. De pers heeft deze uitspraken gretig in ontvangst genomen en breed uitgesmeerd. Sommigen hoorden in deze uitspraken liever de emotionaliteit en de gedrevenheid van de staatssecretaris dan wel een inhoudelijke kritiek op het beleid van de regering waarvan hij deel uitmaakt.

Met één uitspraak over de relatie van België met de regio van de Grote Meren wist de staatssecretaris alleszins mijn aandacht te trekken. Ik heb die uitspraak bijzonder geapprecieerd. Ik citeer deze uitspraak zoals weergegeven in *De Morgen* van 2 november 1998: «We moeten iets doen: infrastructuurwerken via het Europees Ontwikkelingsfonds, inspanningen leveren om het Kongolese conflict op te helderen. Er is geen andere weg. In die zin zit ik op een totaal andere golfengete dan de minister van Buitenlandse Zaken, Erik Derycke. Ik wil tienmaal meer doen dan nu het geval is...»

Door die uitspraak was ik positief verrast. Toch wordt die uitspraak, vooral dan in regeringskringen en bij de meerderheidspartijen, geïnterpreteerd als een niet mis te verstane kritiek aan het adres van minister Derycke. De staatssecretaris wrijft het departement van Buitenlandse Zaken een zekere laksheid, om niet te zeggen onverschilligheid, aan in het beleid dat met betrekking tot de regio van de Grote Meren wordt gevoerd. Ik begrijp dat de staatssecretaris vooral om humanitaire redenen meer inspanningen vraagt voor deze regio, vooral dan voor de landen waarmee België historische banden heeft en waarvoor het een zeer grote historische en morele verantwoordelijkheid draagt, namelijk Congo, Rwanda en Burundi.

Naar aanleiding van andere parlementaire vragen en uiteenzettingen heb ik met de staatssecretaris hierover reeds uitvoerig van gedachten kunnen wisselen.

Ik heb deel uitgemaakt van de Rwanda-commissie. Samen met onder andere collega Thijs heb ik daar een jaar hard gewerkt. Ik was nooit in Rwanda geweest en toen het officiële bezoek van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden steeds maar werd uitgesteld en uiteindelijk bleek dat het er althans tijdens de huidige zittingsperiode niet meer zou komen, heb ik van de vakantie gebruik gemaakt om het land te bezoeken.

Los van de discussies en de tegenstellingen tussen de aanhangers van de Tutsi's en de Hutu's, die in België nog altijd bestaan en waarvoor ik eigenlijk nooit echt interesse heb gehad, ben ik onder de indruk gekomen van de wijze waarop het land zich heeft hersteld van de verschrikkelijke gebeurtenissen in de periode 1993-1994 en van het enorme verlies aan mensenlevens dat het land heeft geleden. Laten we niet vergeten dat op enkele maanden tijd ongeveer één miljoen mensen in de genocide zijn omgekomen.

Als gewoon parlementslid heb ik in Rwanda heel veel contacten gehad. Ik heb kunnen spreken met de ministers van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken. Ik heb nagenoeg alle

ministers ontmoet, maar ik heb ook veel gesprekken gehad met gewone mensen. Ik heb ook gesproken met mensen die nu in opdracht van België aan ontwikkelingshulp doen. Ik moet toegeven dat de ontwikkelingshulp in Rwanda van uitstekende kwaliteit is. Met vaak heel bescheiden middelen wordt veel gerealiseerd en dat verdient toch ook een woord van lof.

Ik ben ervan overtuigd dat België in Rwanda, maar ongetwijfeld ook in Burundi en Congo, nog een zeer centrale rol te spelen heeft. Rwanda verwacht overigens nog heel wat van ons land. Ondanks alles wat er in de dramatische periode 1993-1994 is gebeurd, heeft Rwanda nog altijd een zeker vertrouwen in ons land. Het is zeker niet haatdragend tegenover België en zijn beleidsmensen, welke politieke kleur zij ook hebben.

De aandacht voor de interne politieke situatie van zowel Rwanda als Burundi wordt sinds enige tijd volkomen overschaduwd door de rebellie tegen president Kabila, die precies vier maanden geleden in Congo is gestart. President Kabila bracht vorige week een werkbezoek aan België. Hij werd evenwel als staatshoofd ontvangen. De Belgische regering lichtte haar beleid toe en formuleerde haar standpunten voor de machthebbers in Kinshasa. Ze formuleerde een dwingende boodschap aan het adres van de president van de democratische republiek. Die luidde dat de regering tot alle Congolese partijen moet worden uitgebreid. In een overgangperiode moeten vrije verkiezingen worden voorbereid en het probleem van de veiligheid van de grenzen, vooral de grens met Rwanda, moet worden opgelost. Bovendien werd Kabila duidelijk gemaakt dat grove schendingen van de mensenrechten voor ons land onaanvaardbaar blijven. De uitspraak van de kabinetschef van Kabila, die Kabila tijdens zijn reis in Europa vergezelde en die in augustus in een televisie-uitzending zei dat Tutsi's insecten zijn die moeten worden uitgeroeid, doet denken aan uitspraken van de Hutu-extremisten in de periode 1993, begin 1994.

De Belgische regering heeft haar voorzichtige houding in het Congolese conflict bevestigd. Ze behoudt een zekere manoeuvreerruimte. Er wordt met alle partijen contact onderhouden, ook met de rebellen. Tijdens het bezoek van Kabila werd nogmaals benadrukt dat België in het conflict geen actieve rol van bemiddelaar wil spelen, maar wel de rol van boodschapper wil vervullen. Dit is wel enigszins in strijd met de uitspraak van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, enkele weken geleden.

De regering benadrukte vooral dat ze de Afrikaanse initiatieven om het Congolese conflict met een niet-militaire oplossing te beslechten, zal steunen. Het akkoord van de Frans-Afrikaanse top van het afgelopen weekend in Parijs, dat in ruime mate is gehypothekeerd, omdat het wordt uitgehold door de houding van de rebellen, gaat trouwens in die richting.

Welke standpunten nam de minister namens de regering terzake in op de Europese Raad voor Ontwikkelingssamenwerking van afgelopen maandag? Deze vraag staat weliswaar niet in de nota bij deze vraag om uitleg, want die werd al een paar weken geleden ingediend, maar toch zou ik het op prijs stellen enige toelichting dienaangaande te krijgen.

Ik kom nu tot de kern van mijn vraag om uitleg, meer bepaald de relaties van België met de regio van de Grote Meren op het vlak van ontwikkelingshulp. Ondanks de eerder geciteerde uitspraak van de staatssecretaris blijft de regering, na een grondige evaluatie van de politieke situatie in Congo, bij het standpunt dat een hervatting van de bilaterale samenwerking in de huidige omstandigheden uitgesloten is en België zich bijgevolg zal beperken tot het geven van humanitaire hulp. Die hulp zou nu reeds aan het plafond zitten, wat dan weer in felle tegenstelling staat met de belofte van de staatssecretaris om de ontwikkelingshulp aan de regio van de Grote Meren te vertienvoudigen.

Ik heb in dit verband vier vragen. Vooraf wil ik aanstippen dat ik het grootst mogelijke respect heb voor de opvattingen van de staatssecretaris en dat ik die in grote mate deel. Als parlementslid kan ik dat natuurlijk iets gemakkelijker dan de staatssecretaris. Dit gezegd zijnde wil ik van hem graag een antwoord op de volgende vragen.

Hoe verzoent hij zijn uitspraken in *De Morgen* met de ministeriële deontologie?

Hoeveel bedraagt op het ogenblik de Belgische ontwikkelingshulp aan Congo, Rwanda en Burundi?

Op welke manier kan de ontwikkelingshulp met deze landen worden verhoogd, zoals aangegeven in het interview met *De Morgen*?

Mijn vierde vraag betreft een zaak van minder belang, die mij evenwel bijzonder intrigeert. Tijdens mijn bezoek aan Rwanda had ik een uitvoerig gesprek met de rector van de universiteit van Butare. Daaruit bleek dat de samenwerking met de universiteiten van Antwerpen, Leuven en Gent, die vóór de machtsovername van sterke man Kagame in 1994 zeer intensief was, daarna tot nihil is gereduceerd. Kan de staatssecretaris mij zeggen waarom de samenwerking met deze Vlaamse universiteiten werd stopgezet? Heeft hij de bedoeling om die samenwerking nieuw leven in te blazen?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, sinds ik staatssecretaris in deze regering ben, heb ik in discussies met de eerste minister en met de minister van Buitenlandse Zaken steeds verdedigd dat het buitenlands beleid van België veel aandacht moet besteden aan Centraal-Afrika. Op sommige ogenblikken heb ik er ook voor geijverd om de samenwerking met Centraal-Afrika verder uit te breiden. Dit belet niet dat ik mij steeds aan de besluiten van de Ministerraad heb gehouden. Bij het recente bezoek van president Kabila en van een delegatie van de rebellen is trouwens nogmaals blijk gegeven van de coherentie en de unanimité binnen de regering wat het Belgische beleid inzake Centraal-Afrika betreft.

De heer Hostekint, die reeds lange tijd een bijzondere interesse voor Congo aan de dag legt, kan voor zijn vraag wat België doet en wat het nog meer kan doen, steeds een globaal overzicht krijgen van de projecten die wij daar hebben lopen. Dit kadert in een beslissing van de Ministerraad van 1995. Toen werd mijn plan aanvaard om in vijf grote regio's via NGO's hoofdzakelijk te werken in de sectoren volksgezondheid en voedselveiligheid en de verzending van didactisch materiaal naar 200 scholen.

De uitvoering van die projecten wordt natuurlijk permanent doorkruist door de steeds wijzigende veiligheidssituatie in de verschillende militaire en politieke episodes die Congo sinds 1995 heeft gekend. Er kwam een nieuw bewind, maar er ontstonden al vlug ook nieuwe politieke en militaire problemen. De situatie wordt op de voet gevolgd door mijn departement en door mijzelf, in samenwerking met de Belgische ambassade en de sectie in Kinshasa en met de buurlanden. Coördinatoren worden ter plaatse gestuurd, moeten af en toe worden geëvacueerd en keren nadien terug naar het terrein. Met uitzondering van Lubumbashi en Kivu zijn alle coördinatoren momenteel ter plaatse. Dat is de situatie in Congo. Wij hebben geopteerd voor een zekere vorm van step by step aanpak, voor een structurele samenwerking met Congo, bijvoorbeeld ter ondersteuning van de monetaire hervorming. Een aantal welbepaalde ministeries konden rekenen op logistieke ondersteuning. Het probleem is echter dat enkele ministers van de betrokken ministeries werden ontslagen en zelfs werden gearresteerd. Zo is minister Sondji twee weken geleden gearresteerd en nadien, onder meer onder druk van minister Derycke en mijzelf, weer vrijgelaten.

In het verleden hadden wij misschien de juiste personen gesteund, maar het was voor ons zeer moeilijk om te werken met ministers die om de haverklap worden ontslagen en gearresteerd. We werken verder op multilaterale basis niet-gouvernementele basis. We oordelen welke beleidslieden het vertrouwen waard zijn. Zolang de situatie op politiek vlak niet is uitgeklaard, doen we verder met de projecten die op het terrein zichtbaar zijn voor de Congolese bevolking. Dat is het belangrijkste want de Congolese bevolking heeft weinig of geen baat, bij alles wat er boven hun hoofden gebeurt.

Ik feliciteer de heer Hostekint voor het lovenswaardig initiatief een bezoek te brengen aan Rwanda teneinde zich ter plaatse een beeld te kunnen vormen van de situatie. Het is zeer goed dat hij de conclusies die hij na een aantal bezoeken en gesprekken heeft

getrokken, aan zijn collega's kan overbrengen. Hij heeft zeker het gedetailleerde verslag over Rwanda gekregen, ik zal er bijgevolg niet meer in detail op ingaan.

Nieuw sedert het tweede semester van 1998 is dat wij onze steun toegezegd hebben aan projecten zoals «Couvoir national Rubizi», aan het ministerie van het Plan en de drukkerij van het ministerie van Onderwijs, naast het grote project in Butare dat de heer Hostekint ook heeft bezocht en dat zeer goed werkt en dicht bij de bevolking staat. Wij hebben inmiddels wereldfaam gekregen inzake juridische assistentie. Onze projecten met Advocaten zonder Grenzen worden door andere landen gesteund. Ik denk bijvoorbeeld aan de steun voor de juridische vorming van niet-juristen en aan de parketten. Dit gaat traag vooruit, maar het is het enige middel om druk uit te oefenen op de implementatie van een justitieel beleid dat in het Rwandese parlement is goedgekeurd en waarbij vier categorieën van schuldigen voor de genocide van 1994 werden vastgesteld.

Wat de universitaire samenwerking betreft, kan ik de heer Hostekint antwoorden dat er voor zover ik weet geen samenwerking bestaat tussen de VLIR en de universiteit van Butare. De CIUF heeft wel een paar projecten met de universiteit van Butare. Zo bestaat er een project in samenwerking met de Université libre de Liège over de hygiëne van water en voedingsproducten en een studie in samenwerking met de Université de Namur over de invloed van de viskweek op het ecosysteem in moerasgebieden. Verder zorgt een team van de ULB onder leiding van professor Renard voor opleiding van personen die moeten instaan voor de organisatie van de basisgezondheidszorg. Ten slotte is er ook een institutionele samenwerking op het niveau van de derde cyclus.

Dan kom ik bij Burundi. De Ministerraad heeft verleden week mijn samenwerkingsplan met Burundi in het kader van de «verruimde humanitaire hulp», afgesproken in Ottawa, aanvaard. Er zullen in januari 1999 projecten worden herschikt in de domeinen van volksgezondheid, landbouw en voedselveiligheid, juridische bijstand, mensenrechten en onderwijs. Hiervoor is 180 miljoen beschikbaar op rekeningen van de Nationale Bank of de Centrale Bank van Burundi. Deze rekeningen werden echter geblokkeerd na de staatsgreep van 1996.

Ik heb zowel in de Europese Ministerraad als persoonlijk gesproken met president Nyerere en de voorzitter van de OAE, de heer Ablasse Ouedraogo, de minister van Buitenlandse Zaken van Burkina Faso. We hebben afgesproken dat België een rehabilitatie officieel aanvaardt en zelfs zal aanmoedigen zonder dat dit structurele samenwerking impliceert. Dit wordt echter niet aan het opheffen van de sancties gekoppeld. President Nyerere zal met het oog op de vooruitgang in het Arushaproces en het intern vredesproces, *le partenariat pour la paix*, een bezoek brengen aan alle buurlanden teneinde een opheffing van de sancties te bepleiten vóór de top van Afrikaanse leiders te Ouagadougou op 18 en 19 december. Deze opheffing zou een belangrijke stap betekenen in het vredesproces in Burundi.

Er is inderdaad nog geen echte structurele samenwerking, maar ik meen dat de bevolking, en vooral de vluchtelingen, meer verwacht dan humanitaire samenwerking alleen.

Wat de financiële steun betreft, kan ik de heer Hostekint meedelen dat Burundi in 1997 172 miljoen heeft gekregen, Congo 1 miljard 64 miljoen en Rwanda 738 miljoen. In deze bedragen zitten zowel de bijdragen van de gouvernementele samenwerking als van de niet-gouvernementele organisaties verrekend. De gouvernementele hulp alleen bedroeg in 1997 voor Burundi 27 miljoen, voor Congo 256 miljoen en voor Rwanda 293 miljoen. Deze bedragen zijn voor 1998 verhoogd. De heer Hostekint heeft in Rwanda zelf kunnen vaststellen dat er nieuwe projecten werden opgestart. Zoals gezegd, zullen de beschikbare financiële middelen voor Burundi in 1998 180 miljoen bedragen. Voor Congo zitten we bijna aan 1,5 miljard. We werken immers vooral in streken waar onze coördinatoren zich bevinden.

Ik eindig met een politieke opmerking. De vraag van de heer Hostekint over de houding van ons land tegenover president Kabila en de rebellen is zeer pertinent. De Belgische regering huldigt een standpunt van actieve neutraliteit. Ze stuurt tevens aan op politieke oplossingen. In Parijs werd er terzake al enige vooruitgang geboekt, maar op 8 december in Lusaka en op 18 en

19 december in Ouagadougou zal pas duidelijk worden of het vredesakkoord tussen de buurlanden al of niet gemeend was en of het zal worden bekrachtigd. Eigenlijk gaat het niet meer alleen om een conflict in de regio van de Grote Meren, maar om een Afrikaans conflict.

Het resultaat van de gesprekken met de rebellen — de oppositiebeweging — zal afhangen van de politieke wil van president Kabila om niet alleen de problemen aan de grenzen, maar ook de interne problemen te erkennen. Meer dan een derde van het grondgebied is inmiddels «veroverd» of «bevrijd».

Er moet ook rekening worden gehouden met de coherentie van de rebellenbeweging zelf. Deze week werden in de rebellenbeweging een aantal renovatiepogingen geconstateerd. Voorts hangt er veel af van de steun die de rebellenbeweging geniet bij de bevolking in de steden en in de rurale gebieden. Sommigen van de rebellen hebben jarenlang in Afrika gewerkt op het gebied van democratisering. We zullen moeten afwachten of het plan dat zij voorleggen, is gebaseerd op de grondwetsvoorstellen die in de Nationale Souvereine Conferentie werden opgesteld.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn uitgebreid en gedetailleerd antwoord. Ik wil nog even terugkomen op de situatie in Rwanda, die ik het beste ken. De houding van België ten opzichte van Rwanda en de situatie in dat land zelf wordt in zekere mate beïnvloed door de zogenaamde betrokkenheid van Rwanda in het conflict in Congo. De houding van België bij de hulpverlening in Rwanda wordt echter ook nog altijd overschaduwd door de gebeurtenissen van 1993 en 1994. Het is niet mijn bedoeling een polemiek uit te lokken tussen katholieken en vrijzinnigen, maar het is opvallend dat sedert het FPR aan de macht is, geen enkele katholieke NGO nog actief is in Rwanda. Vele katholieke NGO's, die nochtans zeer positief werk verrichtten, hebben Rwanda verlaten. Dit is spijtig, niet alleen omdat de projecten van deze NGO's vandaag helemaal verwaarloosd worden, maar vooral omdat blijkt dat de Rwandese beleidsverantwoordelijken geen enkele rancune koesteren tegenover deze organisaties.

Op het vlak van de samenwerking met de universiteit van Butare zouden er duistere krachten aan het werk zijn in België. Ik weet niet om welke duistere krachten het gaat. Er zijn bijvoorbeeld twee professoren van de universiteit van Antwerpen naar de universiteit van Butare gegaan. Ze hebben daar een of twee weken verbleven en hebben een interessant rapport geschreven. Ik heb dat rapport niet in mijn bezit want ik mocht het alleen inkijken maar niet fotocopieren. Het rapport is onverdeeld positief over de universiteit van Butare. Het is de staatssecretaris ongetwijfeld bekend dat de universiteit tijdens het vorige regime een zeer kwalijke rol heeft gespeeld. De vorige rector is opgepakt en verblijft nog steeds in de gevangenis.

In het rapport pleit men ervoor de samenwerking met Butare te hernemen. Er staan een aantal heel concrete projecten in waar echter niets van in huis komt. Ook in Gent zien we hetzelfde. Er zijn binnen de universiteit van Gent krachten aanwezig die niet willen dat de samenwerking met de universiteit van Butare wordt hervat.

De staatssecretaris weet heel goed hoe belangrijk de universitaire samenwerking is. Er is nood aan gekwalificeerd personeel, aan professoren die daar komen doceren en er academisch personeel vormen. Kan de staatssecretaris dat onderzoeken?

Er is zeker nog geen democratie in Rwanda. Dat weet ik ook. Het is niet evident om vier jaar na de gebeurtenissen in Rwanda vrije verkiezingen te organiseren. Eerste prioriteit is tegemoetkomen aan de basisbehoeftes. Eens de mensen te eten hebben, kan worden gedacht aan democratie. Toch kan worden gezegd dat er in Rwanda een parlement functioneert. Verschillende partijen hebben vertegenwoordigers aangewezen. De partij van het MRND is om evidente redenen uitgesloten van de parlementaire activiteiten. Dat vind ik normaal.

Een deel van het parlement, waar het regiment van het FPR was gekazerneerd, is vernield. Dat regiment is overigens geëscorteerd door het Belgische contingent in Kigali. De Rwandezen vragen

België om een bijdrage te leveren voor de heropbouw van dat gedeelte. Ik weet niet of die vraag reeds langs officiële weg is gesteld.

Er is nog geen verkozen parlement, maar een toonbaar parlement is voor hen zeer belangrijk. Zou de staatssecretaris binnen zijn budget een bijdrage kunnen leveren voor de restauratie en de wederopbouw van het parlement? Dit is een concrete vraag.

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking, toegevoegd aan de eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, ik neem akte van de vragen van de heer Hostekint. In deze regeerperiode heb ik al vaker duistere krachten moeten «ontcijferen». Dat zal ik nu ook proberen.

Zelf heb ik niets gehoord van plannen van een Nederlandstalige universiteit om samen te werken met een Rwandese universiteit.

Met betrekking tot zijn laatste vraag kan de heer Hostekint zich wenden tot mijn administratie. Ik doe opmerken dat wij een speciaal programma van UNDP steunen en als enig land het *program for strengthening parliaments* steunen. Dat is een nieuw programma dat wij bij voorkeur in de partnerlanden zouden willen laten steunen.

Wat de democratisering betreft, bevind ik me op dezelfde golflengte als de heer Hostekint. Democratisering is een langdurig proces. In Rwanda is er momenteel geen dialoog, noch gesprekspartners. Een van de meest gematigden die bovendien geen bloed aan hun handen hebben, was de gewezen premier, die enkele maanden geleden in Nairobi is vermoord. Zolang er geen dialoog is met de oppositiepartijen — die niet aan de genocide hebben deelgenomen —, welke die ook zijn kan er niet van parlementaire democratie worden gesproken. Om tot democratisering te komen, moet er dus allereerst een dialoog op gang worden gebracht. Paradoxaal genoeg is er in Burundi meer sprake van dialoog tussen de partijen die elkaar hebben bestreden.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, onze agenda voor vanmorgen is afgewerkt.

Notre ordre du jour de ce matin est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw vanmiddag om 15 uur.

Le Sénat se réunira cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 11.50 uur.)

(La séance est levée à 11 h 50.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 05.
De vergadering wordt geopend om 15.05 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Hatry, pour devoirs professionnels, et Urbain, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Hatry, wegens ambtsplichten, en Urbain, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGES

Chambre des représentants

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

M. le président. — Par messages du 26 novembre 1998, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 26 novembre 1998:

Article 77

Projet de loi modifiant certaines dispositions de la deuxième partie du Code judiciaire concernant le Conseil supérieur de la justice, la nomination et la désignation de magistrats et instaurant un système d'évaluation pour les magistrats.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des Affaires institutionnelles.

Article 78

1^o Projet de loi instaurant un Conseil consultatif de la magistrature.

— Le projet de loi a été reçu le 27 novembre 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 14 décembre 1998.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

2^o Projet de loi portant des dispositions fiscales et autres.

— Le projet de loi a été reçu le 27 novembre 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 14 décembre 1998.

3^o Projet de loi portant modification de la loi du 28 décembre 1983 sur le débit de boissons spiritueuses et sur la taxe de patente.

— Le projet de loi a été reçu le 27 novembre 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 14 décembre 1998.

Article 80

Projet de loi relatif aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement et de la santé.

— Le projet de loi a été reçu le 27 novembre 1998; la date limite pour l'évocation est le mercredi 2 décembre 1998.

Bij boodschappen van 26 november 1998 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 26 november 1998 werden aangenomen:

Artikel 77

Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van deel II van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de Hoge Raad voor de Justitie, de benoeming en aanwijzing van magistraten en tot invoering van een evaluatiesysteem voor magistraten.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

Artikel 78

1^o Wetsontwerp tot instelling van een Adviesraad van de magistratuur.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 november 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 14 december 1998.

2^o Wetsontwerp houdende fiscale en andere bepalingen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 november 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 14 december 1998.

3^o Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 november 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 14 december 1998.

Artikel 80

Wetsontwerp betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 november 1998; de uiterste datum voor evocatie is woensdag 2 december 1998.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le président. — En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

1. les recours en annulation du décret de la Communauté flamande du 23 juin 1998 octroyant une aide complémentaire aux personnes vivant dans une situation de précarité par suite de circonstances dues à la guerre, à la répression et à l'épuration, introduits par le Conseil des ministres, par l'ASBL Union des Fraternelles de l'Armée secrète, par l'ASBL Section des Combattants brainois, par la ville de Dinant, par A. Haulot, le gouvernement de la Communauté française, O. Van Autrève, le Conseil de la Communauté française, le Conseil régional wallon, le gouvernement wallon, par A. De Cordier et autres, par l'ASBL Union des Fraternelles de l'Armée secrète, la ville de Dinant et la commune d'Oupeye (numéros du rôle 1384, 1385, 1415, 1419, 1420, 1434, 1435, 1436, 1437, 1441, 1442, 1443, 1455, 1463 et 1465);

2. le recours en annulation du décret de la Communauté flamande du 17 mars 1998 réglant le droit à la liberté d'information et la diffusion d'information brèves par les radiodiffuseurs, introduit par l'ASBL Ligue professionnelle du football (numéro du rôle 1444);

3. le recours en annulation des articles 3 et 5 du décret de la Région flamande du 9 juin 1998 contenant des dispositions modifiant le Code des impôts sur les revenus, pour ce qui concerne le précompte immobilier, introduit par C. Peeters et K. Janssens (numéro du rôle 1451).

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

1. de beroepen tot vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 23 juni 1998 houdende bijkomende bijstand aan personen die in een bestaansonzekere toestand verkeren ten gevolge van oorlogsomstandigheden, repressie en epuratie, ingesteld door de Ministerraad, door de VZW Unie der Verboderingen van het Geheim Leger, de VZW Section des Combattants brainois, de stad Dinant, A. Haulot, de Franse gemeenschapsregering, O. Van Autrève, de Franse Gemeenschapsraad, de Waalse Gewestraad, de Waalse regering, door A. De Cordier en anderen, door de VZW Unie der Verboderingen van het Geheim Leger, de stad Dinant en door de gemeente Oupeye (rolnummers 1384, 1385, 1415, 1419, 1420, 1434, 1435, 1436, 1437, 1441, 1442, 1443, 1455, 1463 en 1465);

2. het beroep tot vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen, ingesteld door de VZW Liga beroepsvoetbal (rolnummer 1444);

3. het beroep tot vernietiging van de artikelen 3 en 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 9 juni 1998 houdende bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen wat betreft de onroerende voorheffing, ingesteld door C. Peeters en K. Janssens (rolnummer 1451).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

1. les questions préjudicielles concernant l'article 80, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, posées par le tribunal de police de Charleroi et par le tribunal de police de Verviers (numéros du rôle 1311 et 1438, affaires jointes);

2. les questions préjudicielles relatives à l'article 8, alinéa 1^{er}, de l'arrêté-loi du 14 septembre 1918 concernant la législation pénale, l'article 10bis de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale et l'article 19 de la loi du 15 juin 1899 comprenant le titre 1^{er}, du Code de procédure pénale militaire, posées par la Cour de cassation (numéros du rôle 1341 et 1460, affaires jointes);

3. la question préjudicielle concernant l'article 171, deuxième alinéa, de la loi-programme du 22 décembre 1989, modifié par l'article 112 de la loi du 20 juillet 1991 portant des dispositions sociales et diverses (présomption de travail à temps plein), posée par la cour du travail de Gand (numéro du rôle 1428);

4. la question préjudicielle concernant les articles 270 et suivants de l'arrêté royal du 18 juillet 1977 portant coordination des dispositions générales relatives aux douanes et accises, posée par la cour d'appel de Gand (numéro du rôle 1447);

5. la question préjudicielle relative à l'article 51, § 1^{er}, 3^o, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, posée par le tribunal de première instance de Nivelles (numéro du rôle 1448);

6. la question préjudicielle relative à l'article 12.6, alinéa 2, de la loi du 4 novembre 1969 sur le bail à ferme, posée par le juge de paix du canton d'Étalle (numéro du rôle 1449).

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

1. de prejudiciële vragen over artikel 80, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, gesteld door de politierechtbank te Charleroi en de politierechtbank te Verviers (rolnummers 1311 en 1438, samengevoegde zaken);

2. de prejudiciële vragen over artikel 8, eerste lid van de besluitwet van 14 september 1918 betreffende onder meer de wijze van stemmen in het Militair Gerechtshof en de krijgsraden, artikel 10bis van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering en artikel 19 van de wet van 15 juni 1899 houdende eerste en tweede titel van het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger, gesteld door het Hof van Cassatie (rolnummers 1341 en 1460, samengevoegde zaken);

3. de prejudiciële vraag betreffende artikel 171, tweede lid, van de Programmawet van 22 december 1989, zoals vervangen door artikel 112 van de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen (vermoeden voltijdse arbeid), gesteld door het arbeidshof te Gent (rolnummer 1428);

4. de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 270 en volgende van het koninklijk besluit van 18 juli 1977 tot coördinatie van de algemene bepalingen inzake douane en accijnzen, gesteld door het hof van beroep te Gent (rolnummer 1447);

5. de prejudiciële vraag betreffende artikel 51, § 1, 3^o, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Nijvel (rolnummer 1448);

6. de prejudiciële vraag over artikel 12.6, tweede lid, van de wet van 4 november 1969 betreffende de pacht, gesteld door de vrede-rechter van het kanton Étalle (rolnummer 1449).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

*Organisme national des déchets radioactifs
et des matières fissiles enrichies (ONDRAF)*

*Nationale Instelling voor radio-actief afval
en verrijkte splijtstoffen (NIRAS)*

M. le président. — Par lettre du 2 décembre 1998, le vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale a transmis au Sénat, en application de l'article 179, § 2, 11^o, de la loi du 8 août

1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980, inséré par la loi du 11 janvier 1991, le rapport de l'ONDRAF pour 1997, ainsi que les comptes annuels consolidés et le rapport du commissaire-réviseur.

Bij brief van 2 december 1998 heeft de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, met toepassing van artikel 179, § 2, 11°, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, ingevoegd door de wet van 11 januari 1991, aan de Senaat overgezonden, het verslag van de NIRAS voor 1997, alsook de geconsolideerde jaarrekeningen en het verslag van de commissaris-revisor.

— Dépôt au greffe.
Neergelegd ter griffie.

*Fonds belgo-congolais d'amortissement
et de gestion*

*Belgisch-Kongolees Fonds voor delging
en beheer*

M. le président. — Par lettre du 2 décembre 1998, le président du Fonds belgo-congolais d'amortissement et de gestion a transmis au Sénat, le rapport annuel pour 1997-1998.

Bij brief van 2 december 1998 heeft de voorzitter van het Belgisch-Kongolees Fonds voor delging en beheer aan de Senaat overgezonden, het jaarverslag voor 1997-1998.

— Dépôt au greffe.
Neergelegd ter griffie.

NON-ÉVOCATIONS — NON-EVOCATIES

M. le président. — Par messages des 1^{er} et 3 décembre 1998, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent :

1° Projet de loi transposant la directive 95/46/EC du 24 octobre 1995 du Parlement européen et du Conseil relative à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données.

2° Projet de loi relatif aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement et de la santé.

Bij boodschappen van 1 en 3 december 1998 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geëvoceerde wetsontwerpen :

1° Wetsontwerp tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens.

2° Wetsontwerp betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid.

— Pris pour notification.
Voor kennisgeving aangenomen.

PÉTITION — VERZOEKSCHRIFT

M. le président. — Par pétition établie à Maldegem le conseil du centre public d'aide sociale de cette commune se rallie à la motion du centre public d'aide sociale de Lochristi concernant la procédure de prise en charge des demandeurs d'asile.

Bij verzoekschrift uit Maldegem onderschrijft het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van deze gemeente de motie van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Lochristi betreffende de procedure tot opvang van asielzoekers.

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives, chargée des pétitions.

Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden, belast met de verzoekschriften.

PROJETS DE LOI — WETSONTWERPEN

Dépôt — Indiening

M. le président. — Le gouvernement a déposé les projets de loi ci-après :

1° Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération entre l'État fédéral et la Communauté flamande relatif à la guidance et le traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.

2° Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'État et la Communauté flamande en matière d'assistance aux victimes.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.

3° Projet de loi portant assentiment au Memorandum d'Accord concernant la Coopération au Développement entre le Royaume de Belgique et la République d'Afrique du Sud, signé à Bruxelles le 16 mars 1995.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des Affaires étrangères.

Ces projets de loi seront imprimés et distribués.

De regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend :

1° Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik,

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.

2° Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.

3° Wetsontwerp houdende instemming met het Memorandum van Overeenkomst over de Ontwikkelingssamenwerking tussen het Koninkrijk België en de Republiek Zuid-Afrika, ondertekend te Brussel op 16 maart 1995.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Deze wetsontwerpen zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

PROPOSITION DE LOI — WETSVOORSTEL

Dépôt — Indiening

M. le président. — La proposition de loi ci-après a été déposée :
Article 81

Proposition de loi relative à la sécurité des engins des parcs d'attractions et des appareils de jeu (de Mme Van der Wildt).

Het volgende wetsvoorstel werd ingediend :

Artikel 81

Wetsvoorstel betreffende de veiligheid van attractie- en speeltoestellen (van mevrouw Van der Wildt).

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.
Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.
Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le président. — Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. de M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur «les patients atteints d'«*Epidermolysis Bullosa Dystrophica inversa*»;

2. de M. Jonckheer au premier ministre sur «l'état actuel des négociations sur 'l'Agenda 2000' et la position que le gouvernement belge y défend» ;

3. de Mme Delcourt-Pêtre au ministre de l'Emploi et du Travail sur «les offres d'emploi disponibles et non satisfaites».

Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over «de patiënten die getroffen zijn door *Epidermolysis Bullosa Dystrophica inversa*»;

2. van de heer Jonckheer aan de eerste-minister over «de onderhandelingen over 'Agenda 2000' en de standpunten die de Belgische regering daarbij inneemt»;

3. van mevrouw Delcourt-Pêtre aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de vacante betrekkingen waarvoor er geen kandidaten zijn».

Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De voorzitter. — Aan de orde is de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la prise en considération de propositions.

De lijst van de in overweging te nemen voorstellen is rondgedeeld, met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verzenden.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieve die voor het einde van de vergadering te doen kennen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les envoyer.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et envoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE INPLAATSSTELLING VAN GENERAALS»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LA DÉSIGNATION DE GÉNÉRAUX»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, een viertal weken geleden werden er door het bevorderingscomité voor generaal een aantal kandidaturen van officieren in aanmerking genomen voor bevordering tot de graad van generaal-majoor en tot de graad van luitenant-generaal. Ondertussen stel ik vast dat er een aantal van de huidige generaals recentelijk op pensioen werden gesteld en anderen weldra nog op pensioen zullen worden gesteld.

Het verwondert mij dat we over de nieuwe inplaatsstellingen nog niets mochten vernemen. Uit het Rwanda-dossier leren we dat de functie van JSO van uitermate groot belang is. Ook deze functie komt heel binnenkort vrij.

De vice-eerste minister zal het ongetwijfeld met mij eens zijn dat de functie van JSO één van de sleutelfuncties bij de generale staf is. Volgende week zal in de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden nog van gedachten worden gewisseld over de werking van het COps, dat valt onder de bevoegdheid van de JSO. We weten dat de vice-eerste minister over de inplaatsstelling zal beslissen en in het licht van onze ervaringen in Rwanda dringen we er dan ook op aan dat hij de meest geschikte persoon voor deze functie zou aanwijzen.

Graag had ik van de vice-eerste minister vernomen welke kwalificaties voor de nieuwe inplaatsstellingen in het algemeen en voor de functie van JSO meer in het bijzonder zijn vereist en welke procedure hierbij zal worden gevolgd.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Poncelet.

De heer Poncelet, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, belast met Energie. — Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wens ik te benadrukken dat de functie van JSO nog steeds door generaal-majoor Roman wordt bekleed en dat deze opperofficier de leeftijdsgrens nog niet heeft bereikt. België heeft wel de kandidatuur van generaal Roman ingediend voor het bekleden van een functie op de International Military Staff van de NAVO, meer bepaald voor de functie van Deputy Director and Assistant Director Plans & Policy Division.

De kandidaat die voor de benoeming in aanmerking komt, zou vandaag door de NAVO worden aangewezen. Alleen wanneer generaal Roman in die NAVO-functie wordt benoemd, kan de procedure voor de aanwijzing van een nieuwe JSO worden geopend.

Wat de te volgen procedure betreft, bepalen de statutaire teksten dat de minister van Landsverdediging de opperofficieren met de goedkeuring van de Koning aanwijst. Indien generaal Roman vandaag voor voornoemde NAVO-functie wordt aangewezen, zal in zijn opvolging worden voorzien in het voorstel dat de chef van de generale staf mij begin volgende week zal doen voor het geheel van de inplaatsstellingen van de officieren die voor de bevordering tot de graad van generaal-majoor een gunstige aanbeveling ontvingen van de bevorderingscomités. Zodra ik over alle beoordelingselementen beschik, zal ik een beslissing nemen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik zal niet opnieuw de fout begaan in deze namen te noemen. Om die reden werd mijn mondelinge vraag vroeger reeds uitgesteld. Toch wil ik er bij de vice-eerste minister op aandringen dat hij bij het aanwijzen van verantwoordelijken voor deze hoge legerfuncties terdege zou rekening houden met de kwalificaties en de antecedenten van de kandidaten en desgevallend ook met hun ervaring in het buitenland.

Ik kan de vice-eerste minister er wel van verzekeren dat ik er vanuit de oppositie nauwgezet op zal toezien dat de meest bewaamde kandidaten zullen worden benoemd en dat de benoemingen genoegzaam zullen zijn gemotiveerd.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. DESMEDT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR LA «SITUATION AU TRIBUNAL DE POLICE DE BRUXELLES»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE TOESTAND BIJ DE POLITIERECHTBANK VAN BRUSSEL»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Desmedt.

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, la situation au tribunal de police de Bruxelles devient de plus en plus préoccupante en ce qui concerne les litiges civils relatifs au contentieux du roulage.

À l'heure actuelle, les fixations sont accordées pour la fin de l'année 2001 et 1 500 dossiers, en ordre de procédure, sont en attente de fixation.

Pareille situation s'assimile à un déni de justice car elle retarde considérablement l'indemnisation des victimes. Celles-ci sont souvent contraintes de négocier avec les compagnies d'assurances des arrangements amiables qui leur sont peu favorables.

M. le ministre pourrait-il dire s'il est parfaitement informé de cette situation et faire part des mesures qu'il envisage de prendre pour y remédier ?

M. le président. — La parole est à M. Van Parys, ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice. — Monsieur le président, je puis confirmer à M. Desmedt que je n'ignore rien de la situation pénible du tribunal de police de Bruxelles. À l'heure actuelle, le cadre de ce tribunal de police, qui comprend sept juges, est complet. Par contre, seulement un juge suppléant a été désigné, alors que le cadre en prévoit six.

Étant donné le nombre élevé de nouvelles affaires et l'arriéré croissant, mon prédécesseur avait déjà décidé de créer une place de juge de police de complément. Toutefois, ce juge de complément a récemment été nommé juge de police. Par ailleurs, sur la base de l'évaluation de la charge de travail en 1998, j'ai décidé de prévoir encore deux places supplémentaires de juge de police de complément.

La procédure de recrutement pour trois juges de police de complément est actuellement en cours. J'espère que le nombre de candidats sera suffisant.

En outre, vu l'urgence de la situation, j'ai adressé un courrier au procureur général en lui demandant de voir si des juges de paix suppléants seraient disposés à siéger également en tant que juges de police suppléants sur la base de l'article 65 du Code judiciaire. Par ailleurs, ces suppléants peuvent siéger à plein temps aussi longtemps que des places vacantes de juge de police de complément n'auront pas été attribuées. Selon mes informations, le barreau serait disposé à prêter assistance par ce biais.

M. le président. — La parole est à M. Desmedt pour une réplique.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, je remercie le ministre de sa réponse. Le nombre de juges effectifs et de complément passerait donc de sept à dix et ce, dans un délai raisonnable. C'est là, me semble-t-il, une bonne solution.

À l'évidence, au moment où l'on a voté la législation qui transfère le contentieux du roulage civil vers les tribunaux de police, on a sous-estimé la surcharge de travail qui en résulterait pour ces derniers.

À mon sens, monsieur le ministre, les mesures que vous avez décidées auraient dû être prises beaucoup plus tôt par votre prédécesseur.

Par ailleurs, je ne crois pas que le recours à des juges de paix suppléants soit une bonne solution. Ce n'est qu'un emplâtre sur une jambe de bois. En revanche, je souhaite, comme vous, que vous puissiez rapidement procéder aux nominations des trois

juges de complément, ce qui devrait améliorer la situation. Néanmoins, à terme, il conviendra peut-être d'envisager une extension du cadre.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENBROEKE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE OPRICHTING VAN EEN MAGISTRATENSCHOOL»

QUESTION ORALE DE M. VANDENBROEKE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA CRÉATION D'UNE ÉCOLE DE LA MAGISTRATURE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandenbroeke.

Het woord is aan de heer Vandenbroeke.

De heer Vandenbroeke (VU). — Mijnheer de voorzitter, het Octopusakkoord houdt in dat in samenwerking met de gemeenschappen een magistratenschool wordt opgericht. In Vlaanderen werd beslist dat in akkoord met de VLIR en met de decanen van de rechtsfaculteiten, een interuniversitair overleg wordt opgestart om tot een optimale opleiding te komen. In antwoord op een interpellatie in het Vlaams Parlement nog vóór het zomerreces verklaarde de toenmalige minister van Onderwijs, de heer Van den Bossche, dat hij een dergelijke werkwijze correct en aangewezen acht. Onder meer via de observatienota van de minister van Justitie vernemen we nu dat er nogal wat wrijvingen zijn. Dat brengt mij tot de volgende vier vragen.

Wordt de voorbereiding van de magistratenschool door de federale overheid in samenwerking met de gemeenschappen verder gevolgd ?

Wanneer zullen de magistratenscholen effectief operationeel zijn ?

Wie zal de opleiding financieren ?

Is slagen voor de opleiding voldoende om tot magistraat benoemd te worden of moet daarvoor nog een bijkomende proef, ingericht door de federale overheid, worden afgelegd ?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, het initiatief tot het oprichten van een magistratenschool is een element van het Octopusakkoord van 24 mei 1998, waarbij de partij van de heer Vandenbroeke betrokken was. In de resolutie die uit het Octopusakkoord is voortgevloeid, staat daarover het volgende: «Er zal per gemeenschap een magistratenschool worden opgericht onder de vorm van een interuniversitair centrum. Hierover zal een samenwerkingsakkoord worden gesloten met de gemeenschappen, waarvoor ook een functionele band met de Hoge Raad voor de Justitie zal worden voorzien.»

In uitvoering van dat akkoord werden tot op heden verkennde gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de ministers van Onderwijs van beide gemeenschappen. Nieuw overleg is voor volgende week gepland. De vragen in verband met de financiering en de datum van operationaliteit zijn voorbarig. Het antwoord daarop zal allereerst afhangen van het overleg en de standpunten van de Octopuspartners, die maandagnamiddag onder meer daarover worden geconsulteerd. Iemand van de VU zal daarbij betrokken zijn. Ik veronderstel dat collega Bourgeois van de Kamer de gesprekken zal volgen.

Voorts moet ik verwijzen naar de bepalingen in verband met de Hoge Raad voor de Justitie en de opdrachten van dat orgaan. Op basis van deze opdrachten en de verdere inzichten van de Octopuspartners zal de magistratenschool verder worden «ingevuld». Ik kan daarover op het ogenblik niets meer zeggen, omdat met de Octopuspartners is afgesproken daarvoor vooraf overleg te plegen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenbroeke voor een repliek.

De heer Vandenbroeke (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik wil toch even ingaan op het laatste punt, vooral omdat het betrekking heeft op een gemeenschapsmaterie. Is het volgen van de magistra-

tenschool voldoende om voor een benoeming tot magistraat in aanmerking te komen of komt daar bovenop nog een proef of examen onder supervisie van de federale overheid? Kan de minister hierop antwoorden, ook al is deze vraag misschien een tikje voorbarig?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Logischerwijze is het antwoord positief, maar ik wens af te wachten wat de Hoge Raad voor de Justitie daarover zal zeggen. Bovendien moet dit aspect nog met de Octopuspartners worden besproken.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENBERGHE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE GEVOLGEN VAN DE INWERKINGSTREDING VAN DE WET-FRANCHIMONT VOOR DE INVERDENKINGSTELLING IN HET KADER VAN EEN LOPEND GERECHTELIJK ONDERZOEK»

QUESTION ORALE DE M. VANDENBERGHE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LES CONSÉQUENCES DE L'ENTRÉE EN VIGUEUR DE LA LOI FRANCHIMONT SUR L'INCUPLATION DANS LE CADRE D'UNE ENQUÊTE JUDICIAIRE EN COURS»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandenberghe.

Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, deze maand trad de wet-Franchimont in werking. Deze wet kent aan slachtoffers en verdachten bepaalde rechten toe die kaderen in een grotere openheid van het gerechtelijke onderzoek.

Gelet op de regels van het overgangsrecht is het na deze inwerkingtreding noodzakelijk dat alle personen tegen wie in het kader van een lopend gerechtelijk onderzoek ernstige aanwijzingen van schuld bestaan, het recht hebben om formeel in verdenking te worden gesteld of met andere woorden ervan op de hoogte te worden gebracht dat zij als «verdachte» in een lopend gerechtelijk onderzoek zijn aangemerkt.

Deze formele inverdenkingstelling is niet louter een formaliteit, maar een scharniermoment in het strafonderzoek. Vanaf dat ogenblik verwerft de «verdachte» immers bepaalde, belangrijke rechten. Van verschillende kanten is mij gezegd dat ook na de inwerkingtreding van de wet-Franchimont de inverdenkingstelling zoals vroeger zou gebeuren.

In dat verband wens ik de minister een drietal vragen te stellen.

Ten eerste, kan de minister meedelen of er binnen het gerecht in het algemeen instructies bestaan omtrent de implementatie van het recht op een formele inverdenkingstelling?

Ten tweede, is er in de nodige middelen en manschappen voorzien om deze formele inverdenkingstelling te verzenden?

Ten derde, is de minister er zich van bewust dat de nieuwe regeling in verband met de formele inverdenkingstelling dringend moet worden nageleefd? Als dat niet gebeurt dan kan dat nefaste gevolgen hebben voor lopende strafrechtelijke onderzoeken. Moet hierop niet de aandacht worden gevestigd van allen die daarvoor de verantwoordelijkheid dragen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, op de eerste vraag van de heer Vandenberghe kan ik antwoorden dat een omstandige gemeenschappelijke omzendbrief van het College van procureurs-generaal werd verstuurd naar de parketmagistraten, de arbeidsauditeurs en alle politie-

diensten. Bovendien werden door mijn departement verschillende vormingssessies georganiseerd waaraan tot op heden ongeveer duizend leden van de rechterlijke orde hebben deelgenomen.

Wat zijn vraag naar de nodige middelen en manschappen betreft, kan ik melden dat niet alleen voorzien werd in een bijkomende bediende per twee onderzoeksmagistraten, maar ook in bijkomende financiële middelen voor de verzendingen per post van de kennisgevingen, voor zover die niet worden gedaan door de onderzoeksmagistraat zelf of door de betrokken politiedienst. In de wet staat niet gepreciseerd hoe «de kennisgeving» moet gebeuren. Dat kan dus langs eender welke weg.

In zijn derde vraag wijst de heer Vandenberghe terecht op het belang van de inverdenkingstelling. Ik wens daar, voor een goed begrip van de wet, dieper op in te gaan. Artikel 61bis van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de onderzoeksrechter overgaat tot de inverdenkingstelling van elke persoon tegen wie ernstige aanwijzingen van schuld bestaan. De inverdenkingstelling vindt plaats naar aanleiding van een verhoor of door kennisgeving aan de betrokkene. Bovendien preciseert artikel 61bis, tweede lid, dat eenieder tegen wie de strafvordering wordt ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek dezelfde rechten geniet als de inverdenkinggestelde.

Dit is inderdaad een scharniermoment, omdat er voortaan een specifiek statuut wordt toegekend aan deze inverdenkinggestelde. Dit statuut houdt in dat de inverdenkinggestelde aan de onderzoeksrechter kan vragen aanvullende onderzoeksdaden te verrichten en inzage kan vragen van het dossier.

De inverdenkingstelling kan formeel geschieden bij het verhoor door de onderzoeksrechter, maar kan ook volgen uit een formele kennisgeving aan de betrokkene door de onderzoeksrechter. Belangrijk is te signaleren dat de wet de passiviteit van de onderzoeksrechter niet bestraft. Toch kan het als een schending van de rechten van de verdediging worden beschouwd, wanneer de onderzoeksrechter nalaat deze kennisgeving te doen of het moment van de inverdenkingstelling zonder reden uitstelt. Die feiten zullen dan als zodanig worden bestraft. In de memorie van toelichting wordt dit trouwens expliciet als mogelijkheid vermeld. De wetgever had immers wel degelijk de bedoeling de onderzoeksrechter te verplichten tot de inverdenkingstelling over te gaan, zodra ten laste van iemand voldoende aanwijzingen van schuld voorhanden zijn.

Naast deze formele inverdenkingstelling is er ook de impliciete inverdenkingstelling, namelijk tegen elke persoon tegen wie de strafvordering wordt ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek. Vanaf dat ogenblik geniet de betrokkene dezelfde rechten als de formele inverdenkinggestelde.

Daarmee heb ik minstens een globaal antwoord gegeven op de vraag van senator Vandenberghe, die heel terecht de aandacht vestigt op het bijzonder belang van de inverdenkingstelling als scharniermoment in de procedure.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. PH. CHARLIER AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR L'«ASSIMILATION DES ANNÉES D'INTERRUPTION DE CARRIÈRE POUR ÉLEVER UN ENFANT POUR LE CALCUL DE LA PENSION DE RETRAITE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PH. CHARLIER AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSOENEN OVER «DE JAREN LOOPBAANONDERBREKING VOOR DE OPVOEDING VAN EEN KIND, DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR DE BEREKENING VAN HET RUSTPENSOEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Philippe Charlier.

La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, la réforme initiée par la loi-cadre du 26 juillet 1996 a entraîné de nombreuses modifications dans le calcul des années de carrière entrant en ligne de compte pour déterminer le montant de la pension.

Une de ces modifications porte sur les périodes au cours desquelles la personne qui demande sa pension a interrompu sa carrière professionnelle en vue d'éduquer un enfant de moins de six ans accomplis. Ces périodes peuvent être prises en considération pour le calcul de la carrière professionnelle, à condition que celles-ci ne soient déjà pas assimilées gratuitement sur d'autres bases; il faut également que, durant ces périodes, la personne ou son conjoint ait été allocataire des allocations familiales pour l'enfant et, enfin, que la personne concernée ait repris une activité professionnelle susceptible d'ouvrir des droits à une pension légale belge, avant l'expiration de la cinquième année civile qui suit celle au cours de laquelle la carrière a été interrompue. Cette assimilation spécifique est limitée à 36 mois.

Je souhaiterais poser les questions suivantes à M. le ministre.

Tout d'abord, cette assimilation vise-t-elle uniquement les personnes bénéficiant d'une interruption de carrière en application de la loi du 2 janvier 1985 ou est-elle également applicable aux personnes qui ont interrompu leur carrière — qui ont, en fait, démissionné — bien avant cette date pour élever leur(s) enfant(s) ?

Par ailleurs, si cette assimilation s'applique à tous les cas antérieurs à la législation relative à l'interruption de la carrière professionnelle, quels sont les documents à fournir à l'Office national des pensions pour bénéficier de cette assimilation ?

Enfin, lorsque l'administration refuse d'assimiler une période revendiquée par la personne intéressée comme une période d'interruption de carrière, doit-elle motiver sa décision, et si oui, de quelle façon, et de quel recours dispose la personne intéressée à l'égard de la décision de l'administration ?

M. le président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le président, étant donné la complexité des questions posées par M. Charlier, je propose d'y répondre par écrit. Je lui communiquerai toutefois maintenant les éléments les plus importants.

En ce qui concerne votre première question, monsieur Charlier, il faut faire une nette distinction entre l'interruption de carrière proprement dite, telle que prévue par la loi, et le cas de personnes qui ont cessé leurs activités durant quelques années.

De manière générale, en cas d'interruption de la carrière, la période qui peut être prise en considération pour déterminer s'il est satisfait à la condition de carrière en vue d'une pension anticipée est de trois ans. Ces trois années sont assimilées à condition que la personne concernée ait interrompu sa carrière professionnelle en vue d'éduquer un enfant de moins de six ans.

Comment prouver que l'on peut bénéficier de cette assimilation ? Par toutes voies de droit : les documents envoyés par le service des allocations familiales, par les mutualités ou même par l'employeur, tout écrit qui prouve que l'on a, durant la période concernée, assuré l'éducation d'un enfant de moins de six ans.

Pour le calcul de la pension, dans le système de l'interruption de carrière proprement dite, deux années supplémentaires peuvent entrer en ligne de compte à condition que la personne ait payé les cotisations requises.

En ce qui concerne la troisième question, chaque décision devra, bien entendu, être motivée. L'administration fondera son refus d'une pension anticipée sur le manque d'éléments prouvant que la personne qui a arrêté de travailler a eu la charge de l'éducation de ses enfants. Si la personne arrive à fournir cette preuve, la question sera réglée.

De quel recours disposerait une personne qui contesterait un tel refus ? Elle bénéficierait d'un délai de trois mois pour porter l'affaire devant le tribunal du travail compétent.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier pour une réplique.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, je reconnais la complexité de la question. J'avais d'ailleurs hésité à introduire une demande d'explications sur le sujet. Je remercie déjà M. le ministre pour les précisions écrites qu'il voudra bien me fournir et qui me seront bien utiles.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE INVOERING VAN DE SOCIALE IDENTITEITSKAART TER CONTROLE VAN ZWARTWERK»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LE LANCEMENT DE LA CARTE D'IDENTITÉ SOCIALE AUX FINS DE CONTRÔLE DU TRAVAIL AU NOIR»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder.

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, door de voorspelde technische problemen werd het definitief verplicht gebruik van de sociale identiteitskaart in apotheken en ziekenhuizen uitgesteld tot juni 1999. Naast het gebruik van deze kaart in de gezondheidssector is het uiteindelijk de bedoeling dat ze voor alle sociale identificaties zal worden gebruikt. De eerste minister had het tijdens zijn openingstoespraak in het bedrijf dat deze kaarten produceert, ook over een sociaal-fiscaal paspoort.

De sociale inspecteurs zullen de SIS-kaart in de nabije toekomst waarschijnlijk kunnen opvragen teneinde een controle op het zwartwerk uit te oefenen. Ik had in dit verband enkele vragen. Vanaf wanneer zal de sociale inspectie deze kaart kunnen opvragen als controlemiddel op het zwartwerk ? Langs welk technisch procedé zal dit gebeuren ? Zullen de inspecteurs hiervoor draagbare kaartlezers ter beschikking krijgen ? Zijn deze systemen reeds ontwikkeld en technisch goedgekeurd ? Is dit systeem beveiligd tegen fraude en oneigenlijk gebruik ? Hoe zal het probleem worden opgelost van de kaart die op een ogenblik op twee plaatsen moet zijn, bijvoorbeeld wanneer iemand voor een andere sociaal verzekerde medicatie moet halen terwijl deze laatste de kaart op zak moet hebben voor de sociale inspectie ?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de voorzitter, de sociaal verzekerden zullen hun SIS-kaart bij elke vordering door de sociale inspecteurs en de ambtenaren aangeduid door een koninklijk besluit, moeten kunnen voorleggen. Deze bepaling treedt in werking vanaf 1 januari 1999. Vanzelfsprekend zullen de sociale inspectiediensten de eerste weken vooral informatief optreden tenzij er flagrante gevallen van zwartwerk worden vastgesteld. Alle betrokkenen moeten zich immers vertrouwd maken met de SIS-kaart als controlemiddel. Hierbij moet er worden aan herinnerd dat de SIS-kaart niet alleen een controlemiddel is, maar dat ze ook een belangrijke rol speelt bij de vereenvoudiging van de sociaal-administratieve formaliteiten.

Het tweede deel van de vraag ging over het technisch procedé. Hierbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen de controles in sectoren waar de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling reeds is ingevoerd en andere sectoren. De onmiddellijke aangifteplicht wordt vanaf 1 januari 1999 ingevoerd in de sectoren bouw, autobussen en uitzendkantoren. Deze aangifteplicht houdt in dat de indienstreding van een nieuwe werknemer onmiddellijk moet worden aangegeven bij de RSZ. Bij de controle op zwartwerk zal

door middel van een draagbare computer aan de hand van de SIS-kaart kunnen worden nagegaan of de betrokken werkgever wel degelijk bij de indiensttreding onmiddellijk aangifte heeft gedaan bij de RSZ.

Het is de bedoeling dat de aangifteplicht op termijn in alle sectoren wordt ingevoerd. In de sectoren waar dit in het begin nog niet het geval is, verloopt de controle op zwartwerk voornamelijk door middel van het toezicht op het personeelsregister en eventueel bijkomende controles van de driemaandelijke RSZ-aangifte. In die sectoren zal de SIS-kaart bij de huidige stand van zaken in de strijd tegen het zwartwerk vooral worden gebruikt als een instrument voor de snelle en eenduidige controle van de identiteit van de betrokken werknemers. Zo zal door het inlezen van de kaart in een draagbare computer de controle op de werkplaats sneller kunnen verlopen, met minder werkverlet voor de werkgever en de werknemers. Via het inlezen van de kaart bij de controles wordt het ook mogelijk om door een vergelijking van bestanden sneller en beter de gevallen van sociale fraude op te sporen. Er kan worden nagegaan of een werknemer die aan het werken is op dat ogenblik, ingeschreven is als werkloze of onder de ziekteverzekering valt. Deze gegevens kunnen via de onderlinge verbindingen gemakkelijk worden geverifieerd.

Op de vraag of de inspecteurs hiervoor draagbare kaartlezers krijgen, wil ik in de eerste plaats antwoorden dat de controle ook kan gebeuren door het lezen van de gegevens op de kaart met het blote oog en door de verwerking van deze gegevens achteraf, zoals dit nu gebeurt met de controle van het personeelsregister. De mogelijkheid om de gegevens van de SIS-kaart elektronisch te lezen, zal de controles uiteraard sneller doen verlopen. De Ministerraad van 27 november 1998 heeft beslist dat al onze inspecteurs een draagbare PC zullen krijgen en heeft hiertoe de nodige financiële middelen toegekend. Wellicht zullen alle inspecteurs tussen Pasen en de zomervakantie over een draagbare PC beschikken. Dankzij het samenwerkingsprotocol tussen de verschillende inspectiediensten kan inmiddels gebruik worden gemaakt van de PC's die nu reeds voorhanden zijn bij de inspectiediensten van de sociale wetgeving.

Wat de beveiliging tegen fraude en oneigenlijk gebruik betreft, wil ik erop wijzen dat aan de beveiliging van de kaart bijzondere aandacht werd besteed bij de ontwikkeling en de productie. Zo wordt de chip van de SIS-kaart verzekerd door de indeling van de gegevens in afzonderlijke bestanden op deze chip. Sommige bestanden kunnen worden «geëncrypteerd» met specifieke sleutels. Enkel de personen die beschikken over een beroepskaart, hebben toegang tot deze gegevens. De kwaliteit van de gegevens op de chip wordt verzekerd door het feit dat zij enkel bij de authentieke bronnen werden opgevraagd, zoals het Rijksregister en de ziekenfondsen. De nodige maatregelen werden genomen teneinde de integriteit van de gegevens te waarborgen. De wijziging van de gegevens op de kaart en op de chip werd onmogelijk gemaakt.

Ten slotte vraagt de heer Devolder op welke manier het probleem kan worden opgelost van een kaart die tegelijkertijd op twee plaatsen moet zijn. Dit is een spitsvondige vraag. Het gaat hier immers om een uitzonderlijke situatie. Men kan immers steeds een beroep doen op een apotheker van wacht of een apotheker in de nabijheid van de werkplaats. Een gelijkaardige situatie doet zich overigens voor wanneer de portefeuille thuis wordt vergeten. De inspecteur zal de identiteit en het Rijksregisternummer van de betrokken werknemer op een andere manier trachten te achterhalen, onder meer langs de identiteitskaart of het rijbewijs. Op basis van de bestanden van het Rijksregister en van de geldige SIS-kaarten kan de inspecteur het socialezekerheidsnummer vrij snel bekomen. Met dit nummer kunnen dan de nodige controles worden uitgevoerd.

Bij verdere problemen kan nog altijd worden verzocht de kaart voor te leggen aan de dichtstbijzijnde bevoegde dienst. Er rijst hier dus geen enkele moeilijkheid.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het enthousiasme waarmee zij de zogezegde technische oplossingen aanreikt.

Ik wil toch enkele kritische opmerkingen maken. De minister heeft heel wat van mijn vragen beantwoord. Het probleem waarvoor mijn laatste vraag verwijst, is echter niet opgelost. Het is niet realistisch dat een arbeider na het werk op een bouwterrein nog geneesmiddelen moet halen bij de apotheker van wacht. Dit betekent bovendien dat er eventueel een hogere taks moet worden betaald.

De minister heeft niet geantwoord op mijn vraag of deze systemen reeds technisch zijn ontwikkeld en goedgekeurd. De negen miljoen SIS-kaarten hadden tegen 20 november moeten zijn uitgeleerd. Degenen die nog niet in het bezit zijn van deze kaart, moesten er op 1 december zelf een aanvragen. Maar wat stellen wij in onze sector vast? We krijgen van een vrouwelijke collega van de minister het verwijt dat we de zaak zouden saboteren. Momenteel is er geen enkel van de twintig voorgelegde systemen dat technisch voldoet. Ik heb nog beschamende demonstraties meegemaakt waarbij het systeem voor drie à vierhonderd collega's niet werkte. De minister wil ons geruststellen en belooft alles tegen juli in orde te brengen. Zijn de systemen echter technisch reeds goedgekeurd?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Ik ken de problemen van de apothekers onvoldoende. Wat mijn sector betreft, bij arbeidscontroles, is dat probleem niet zo belangrijk. Als de betrokkene de kaart niet bij zich heeft, kan het rijbewijs of de inschrijving in het register van de onderneming of een ander document gebruikt worden om bijvoorbeeld te achterhalen of de werknemer die op het werk aanwezig is geen uitkeringsgerechtigde is.

De heer Devolder (VLD). — Is het waar dat de minister 121 miljoen bijkomende kredieten uittrekt voor de sociale inspectiediensten? In de privé-sector moet alles met een veel kleiner budget gebeuren. De technische uitwerking is echter even groot. De overheid laat geruststellende geluiden horen over de sector waarvoor ze zelf verantwoordelijk is. Ze stuurt de privé-sector echter verwijten toe dat alles te traag gaat.

Ik wacht met belangstelling het functioneren van het systeem in de volledige overheidssector af.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Vragen over de apothekers moeten aan de bevoegde minister worden gesteld, niet aan mij.

De heer Devolder (VLD). — Het was een vergelijkende vraag. Ik vroeg me af of de minister dezelfde mening was toegedaan als minister De Galan. Ik stel dus vast dat men er hier heel geruststellend tegenover staat.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN
BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE OPVOLGING VAN
DE DOODSLAG VAN EEN PENDELAAR IN DE SCHAAR-
BEEKSE STATIONSBUURT»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU VICE-
PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR
SUR «LES SUITES À DONNER AU MEURTRE D'UN
NAVETTEUR COMMIS DANS LE QUARTIER DE LA
GARE DE SCHAERBEEK»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken.

Staatssecretaris Peeters antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de staatssecretaris dat hij de taak van zijn collega van Binnenlandse Zaken overneemt.

Het drama waarbij een pendelaar werd doodgeslagen nabij het station van Schaarbeek is de staatssecretaris en de vice-eerste minister uiteraard bekend. Sindsdien zijn de tongen blijkbaar losgekomen. Verschillende gebruikers van dit station kloegen daags na het drama de situatie aan langs de media. Uit de verhalen blijkt dat zelfs in de loop van de dag, op zogenaamd veilige uren, vrouwen het laatste stuk naar het station al lopend afleggen omdat ze zich niet veilig voelen. Het fenomeen bestaat dus al veel langer dan de moord, die enkel op dramatische wijze de situatie publiek bekend maakte.

Gebeurden deze aanklachten enkel langs de media of werden ze reeds eerder ingediend bij de Schaarbeekse politiediensten? Welk gevolg werd eraan gegeven?

De dag na het drama, toen de daders nog niet bekend waren en het zinloos geweld volkomen onverklaarbaar was, voerde de VRT een pseudo-socioloog op die de gebeurtenis moest duiden en het feit weet aan het rondhanggedrag van jongeren, veroorzaakt door een maatschappij die er niet in lukt werk te bieden. Heeft een dergelijk bijna masochistisch schuldgevoel ook de Schaarbeekse politie besmet, waardoor de bedreigende agressiviteit werd verhoogd en vooral werd dedoogd?

Zal de vice-eerste minister rijkswacht en politie samen inzetten om de bewuste buurt opnieuw veilig te maken voor pendelaars en bewoners, als een voorbeeld voor de wijze waarop alle onveilige wijken zullen worden aangepakt, bij voorkeur voor er zich drama's voordoen?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, vice-eerste minister Van den Bossche verontschuldigt zich daar hij momenteel een vergadering bijwoont van de Europese Raad van ministers van Binnenlandse Zaken. Ik doe voorlezing van het antwoord dat hij heeft voorbereid.

De lokale veiligheidsproblematiek behoort in de eerste plaats tot de bevoegdheid van de burgemeester die als veiligheidsverantwoordelijke de nodige maatregelen moet nemen. Daarvoor kan hij een beroep doen op de lokale politie en de lokale rijkswachteenheden. Hij kan de prioriteiten inzake het veiligheidsbeleid bespreken en vastleggen in het lokaal vijfhoeksoverleg en daarbij de nodige krachten mobiliseren. Dit geldt ook voor Schaarbeek.

De veiligheidsproblematiek in het Brusselse is bekend. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft hieraan de jongste jaren bijzondere aandacht geschonken en bijkomende middelen vrijgemaakt. Met Schaarbeek wordt een veiligheidscontract voor 1999 gesloten ten belope van 52 miljoen frank, hetzelfde bedrag als in 1998. Bovendien wordt in het kader van de stedelijke vernieuwing, in 1999 voor Schaarbeek 10 miljoen ingeschreven ter ondersteuning van preventieprojecten, politie, aanpak drugsproblematiek, alternatieve bestraffing en stadswacht, met als einddoel een geïntegreerde aanpak van de veiligheidsproblematiek.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik heb mijn vraag niet gesteld aan de minister van Justitie, omdat het onderzoek nog niet voltooid is en de dader pas enkele dagen is gekend. Het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken voldoet mij niet. Hij zegt dat de burgemeester de problemen moet oplossen en dat het ministerie van Binnen-

landse Zaken middelen ter beschikking stelt in het kader van het veiligheidscontract, waarin bovendien wordt gestipuleerd dat die middelen wellicht moeten worden gebruikt voor alternatieve straffen.

Ik heb bedenkingen bij alternatieve straffen voor mensen die moordaanlagen plegen en de wijk reeds jaren onveilig maken. De burgemeester is al jaren op de hoogte van de situatie. De voogdij-overheid moet het vijfhoeksoverleg dan ook zelf bijeenroepen, met het doel de wijk opnieuw veilig te maken. Wachten tot de klachten exploderen en tot er een moord gebeurt, gaat toch te ver.

In de kranten lees ik vandaag dat een dergelijke situatie uniek is en nog niet eerder is voorgevallen. Ik woon in Borgerhout. Daar is een tachtigjarige doodgestampt door een kickboxer van ongeveer dezelfde leeftijd als de dader in Schaarbeek, wat aantoonde dat deze situatie helemaal niet uniek is. Er zijn nu eenmaal wijken waar een grondigere aanpak noodzakelijk is in samenwerking met alle actoren van het vijfhoeksoverleg, en niet een aanpak met «softe» alternatieve straffen.

Er moet verder worden gegaan dan hetgeen de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken in zijn antwoord voorstelt.

Ik richt mijn repliek niet tot de staatssecretaris die het antwoord van de vice-eerste minister heeft voorgelezen, want uiteraard is het onmogelijk een debat over de grond van de zaak aan te gaan met iemand, die niet bevoegd is voor het dossier. Ik zal echter niet nalaten op dit dossier terug te komen, waarschijnlijk na afloop van het gerechtelijk onderzoek dat ik eerst alle kansen wil geven. Ik ben echter de mening toegedaan dat niet alleen de minister van Justitie, maar ook de minister van Binnenlandse Zaken een belangrijke rol te vervullen hebben in deze aangelegenheid.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER OLIVIER AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE VERTRAGINGEN IN DE PROCEDURES VOOR HET INDIENEN VAN SCHADEDOSSIERS VOOR DE OPGELOPEN WATERSCHADE IN SEPTEMBER JONGSTLEDEN»

QUESTION ORALE DE M. OLIVIER AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LES RETARDS DANS LES PROCEDURES RELATIVES AU DÉPÔT DE DOSSIERS EN INDEMNISATION DE DÉGÂTS DES EAUX SUBIS EN SEPTEMBRE DERNIER»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Olivier.

Het woord is aan de heer Olivier.

De heer Olivier (CVP). — Mijnheer de voorzitter, langs de media bereiken ons berichten dat op het ogenblik in verband met de waterschade van september jongstleden slechts een duizendtal schadedossiers bij het Rampenfonds werden ingediend. Het aantal gevallen dat voor een vergoeding in aanmerking zou kunnen komen, wordt echter op meer dan 16 000 geraamd.

Heel wat mensen sturen hun dossier rechtstreeks naar de provinciale administratie zonder langs de diensten van hun gemeenten te passeren. Daardoor ontbreken er vaak documenten in het dossier.

Een andere reden voor de vertraging is de overbelasting van de experts die door de zwaargetroffen gemeenten werden aangesteld en die in vele gevallen nog niet rond zijn met hun werk.

Ten laatste op 31 december 1998 moeten de volledige dossiers voor schadevergoeding zijn ingediend. Het is mijns inziens niet aanvaardbaar dat de bevolking voor de financiële gevolgen van deze vertraging moet opdraaien.

Ik veronderstel dat de staatssecretaris zich van de problemen bewust is en had graag van hem vernomen welke maatregelen hij denkt te nemen om deze problemen op te lossen. Overweegt de staatssecretaris eventueel om de periode waarbinnen de aanvragen geldig kunnen worden ingediend, te verlengen ?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, uit de ervaring met de erkenning van andere rampen weten we dat het overgrote deel van de schadedossiers pas in de loop van de laatste week vóór het verstrijken van de periode wordt ingediend. We vermoeden dat dit ook deze keer het geval zal zijn.

Ik ben er mij echter wel van bewust dat het deze keer om een zeer groot aantal schadedossiers gaat en dat de periode voor het indienen van de aanvragen tot vergoeding nu precies in de kerstenieuwjaarsperiode valt. Zowel de provinciale als de gemeentelijke administratie zijn in deze periode vaak gesloten of functioneren alleszins met minder personeel. De regering zal dan ook zeer binnenkort onderzoeken hoe aan dit specifieke euvel juridisch kan worden verholpen.

Het koninklijk besluit van 1976 beperkt de duur van de aanvraagperiode immers expliciet tot maximum drie maanden. De regering zal er bij de provincie- en gemeentebesturen op aandringen om het in ontvangst nemen van schadedossiers ook gedurende de feestperiode te verzekeren en daartoe alle hens aan dek te roepen. Ingeval van een verlenging van de bedoelde periode zullen de lokale besturen hiervan duidelijk en tijdig op de hoogte worden gebracht.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Olivier voor een repliek.

De heer Olivier (CVP). — Mijnheer de voorzitter, als de regering aan deze zaak een juridische oplossing wil geven, zal ze dus een koninklijk besluit moeten nemen tot wijziging van het koninklijk besluit van 1976. Ondanks de moeilijke eindejaarsperiode hebben heel wat lokale besturen nu reeds schikkingen getroffen met betrekking tot hun personeel. Wanneer er geen nieuw koninklijk besluit wordt genomen, zal tot de opvoering van ambtenaren moeten worden overgegaan. Wanneer zal de regering hierover uitsluitsel kunnen geven zodat de lokale besturen tijdig de gepaste maatregelen kunnen nemen? Let wel, ik wil niet insinueren dat de bevoegde diensten op het ogenblik niet de vereiste inspanningen doen.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, op een eerstvolgende Ministerraad wordt dit probleem behandeld zodat de lokale besturen over veertien dagen beschikken om hun diensten doeltreffend te organiseren.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

WETSVOORSTEL BETREFFENDE DE BESTRAFFING VAN GENOCIDE KRACHTENS HET INTERNATIONAAL VERDRAG INZAKE DE VOORKOMING EN DE BESTRAFFING VAN GENOCIDE VAN 9 DECEMBER 1948

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

PROPOSITION DE LOI RELATIVE À LA RÉPRESSION DU CRIME DE GÉNOCIDE, EN APPLICATION DE LA CONVENTION INTERNATIONALE POUR LA PRÉVENTION ET LA RÉPRESSION DU CRIME DE GÉNOCIDE DU 9 DÉCEMBRE 1948

Discussion générale

Discussion des articles

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsvoorstel.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (Zie document nr. 1-749/3 van de commissie voor de Justitie van de Senaat. Zitting 1998-1999.)

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (Voir document n° 1-749/3 de la commission de la Justice du Sénat. Session 1998-1999.)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Merchiers (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, de commissie voor de Justitie heeft het wetsvoorstel gedurende verscheidene vergaderingen besproken. Met dit voorstel streven de indieners een beperkte doelstelling na, namelijk in ons recht een definitie van genocide opnemen die overeenstemt met de internationaal-rechtelijke definitie. Hiermee zou de Belgische Staat het Internationaal Verdrag inzake de voorkoming en de bestrafing van genocide uitvoeren. Dit verdrag dateert van 1948 en verscheen in 1952 in het *Belgisch Staatsblad*.

Volgens het voorstel krijgen de Belgische rechtbanken een universele bevoegdheid om kennis te nemen van misdaden van genocide ongeacht waar deze zijn gepleegd. Bovendien wil het de mensen bewust maken van deze afschuwelijke misdaden.

De minister van Justitie verwelkomt het parlementaire initiatief, maar is van oordeel dat het huidige strafrecht reeds de mogelijkheid biedt bepaalde feiten gepleegd tijdens een genocide, te bestraffen. Daarom komt het voorstel volgens hem niet zozeer aan een juridisch-technische behoefte tegemoet, maar komt het een verdragrechtelijke verplichting na en vervolledigt het het strafrechtelijk instrumentarium van de wet van 16 juni 1993.

Het voorstel heeft daarom ook een belangrijke symbolische waarde. Het zorgt voor de gelijkstelling in de bestrafing van de medeplichtigheid aan genocide, het verzuim ze te verhinderen, de samenzwering, het bevel, het voorstel, het aanbod, het aanzetten en het pogen een genocide te plegen, enerzijds, en anderzijds het misdrijf van genocide zelf, anderzijds. De universele bevoegdheid van de Belgische gerechten en de onverjaarbaarheid van genocide-misdrijven zijn de uitdrukking van de opvatting dat genocide niet in onze samenleving thuishoort en dat de daders van een dergelijk misdrijf hun straf niet kunnen ontlopen.

Daarom sluit het wetsvoorstel goed aan bij de maatschappelijke interesse het fenomeen, die reeds geruime tijd bestaat, en de blijvende verontwaardiging over de verschillende genocides die we hebben gekend.

Volgens de indieners schenken rechtbanken ad hoc weinig voldoening bij het vervolgen van daders van een genocide. De minister is het met hen eens dat in de eerste plaats moet worden

gestreefd naar een permanent internationaal gerechtshof voor de bestraffing van genocide. Daartoe werd de eerste stap gezet door de ondertekening te Rome op 17 juli 1998 van het statuut van het Internationaal Strafgerechtshof.

Volgens de minister is België steeds een voorloper geweest op het vlak van het humanitair recht en het oorlogsrecht. De wet van juni 1993 was op dat vlak baanbrekend. Daarom is het volgens hem zinnvoller de strafbaarstelling van alle ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht op te nemen in de wet van 16 juni 1993, zodat ze allemaal volgens dezelfde principes en procedures kunnen worden vervolgd. Het volstaat de definitie van de misdaad van genocide uit onderhavig wetsvoorstel in de wet van 1993 te integreren. De hoofdindieners verklaarde dat zijn voorstel precies op de wet van juni 1993 is gebaseerd en dat het dus relatief eenvoudig is het daarin op te nemen. Verscheidene leden die het wetsvoorstel mee hebben ondertekend, gaan hiermee akkoord.

Hierna dient de regering in samenspraak met de heer Foret een amendement in om het voorstel in de wet van juni 1993 te integreren. Hiermee wordt het opschrift van de wet veranderd. Het luidt nu: «Wet betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.»

Daarnaast wordt in artikel 3 de misdaad van genocide uitvoerig omschreven en komt de volgorde waarin de misdaden worden behandeld overeen met de wijze waarop ze traditioneel worden vermeld in teksten van internationaal recht, namelijk eerst de misdaad van genocide, dan de misdaad tegen de mensheid en daarna de oorlogsmisdaden.

Met artikel 4 wordt artikel 2 van de wet van juni 1993 aangepast aan de invoering van twee nieuwe tenlasteleggingen, namelijk de misdaad van genocide en de misdaad tegen de mensheid. De tekst wordt eveneens aangepast aan de bepalingen van de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen.

Artikel 5 past artikel 5 van de wet van 1993 aan aan de invoering van de twee nieuwe tenlasteleggingen.

Het door de regering en de heer Foret ingediende amendement werd uitvoerig besproken. Het wetsvoorstel werd ten slotte met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Tot slot wens ik op te merken dat het de SP-fractie verheugt dat over dit wetsvoorstel vandaag kan worden gestemd. Het levert een belangrijke bijdrage toe de aanpak en de veroordeling van genocides. De afgelopen jaren deden zich immers in verschillende landen opnieuw genocides voor. De SP-fractie zal dit wetsvoorstel, waarin ze zich inhoudelijk kan terugvinden, goedkeuren.

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, qu'il me soit permis avant tout de remercier Mme Merchiers pour son excellent rapport et pour le soutien qu'elle a bien voulu apporter au nom de son groupe à cette proposition. Qu'il me soit permis de remercier également les cinq sénateurs présents qui veulent bien témoigner aujourd'hui de l'intérêt qu'ils portent au débat sur ce dossier qui me paraît revêtir un certain intérêt. Je rappelle qu'il s'agit de modifier la législation belge en matière de droit humanitaire international et d'adjoindre à la notion de crime de guerre les notions de crime de génocide et de crime contre l'humanité. Merci donc à vous, chers collègues.

Le respect de la personne humaine et la sanction de la violation de ses droits constituent un souci et un défi permanents pour les démocrates du monde entier.

L'actualité se charge régulièrement de nous le rappeler. Voici quelques jours, le général Pinochet était arrêté en Grande-Bretagne. Aussitôt se pose le problème de son éventuel procès. Le président Kabila fait escale en Belgique. Il s'explique mais ne convainc pas.

Les événements pris au hasard du calendrier médiatique récent nous rappellent que les droits de l'homme ne peuvent être un sujet de préoccupation passager amené sur le devant de la scène par les hasards du calendrier et rapidement éclipsé par une autre actualité. Les droits de l'homme doivent être le guide de toutes nos

actions, le fil conducteur de nos décisions. Nous devons nous souvenir constamment des propos d'Elie Wiesel: «Aussi, pour nous, l'oubli ne fut jamais une option possible. Oublier les morts serait les trahir. Oublier les victimes serait se mettre du côté de leurs bourreaux. Oublier, c'est désertier la mémoire, c'est trahir et se trahir. Autrement dit, oublier c'est risquer la guerre.»

Le débat d'aujourd'hui, entamé au sujet d'une proposition dont je suis l'auteur, est la preuve de ma fidélité à cette ligne de conduite.

En effet, j'ai pris l'initiative de déposer cette proposition en octobre 1997 à la suite des engagements pris par mon groupe lors du colloque que nous avons organisé en septembre 1996, au Sénat, sur le thème «Justice internationale: de Nuremberg à La Haye et Arusha».

Lors de ce colloque, de nombreux intervenants avaient émis le souhait de voir adopter les dispositions législatives nécessaires à l'application en droit belge de la Convention internationale pour la prévention et la répression du crime de génocide.

Cette convention a été conclue à Paris en 1948, le 9 décembre précisément, c'est-à-dire il y a cinquante ans. La Belgique a ratifié la convention en 1951 mais n'a ensuite jamais pris les mesures indispensables à sa transposition en droit interne. En clair, jusqu'à ce jour, cette convention est restée lettre morte en Belgique.

Il était plus que temps de mettre un terme à cet état de fait et de s'atteler à la rédaction des textes législatifs nécessaires. En effet, le génocide n'est pas le fait d'une époque révolue. Durant la seconde moitié du XX^e siècle, Maxime Steinberg estime que «le registre des génocides se décline avec le génocide du 'peuple nouveau' des villes du Cambodge à la fin des années 70. Les années 60 auraient connu le génocide par la faim des Ibos du Biafra sécessionnistes. Les années '80 ne seraient pas en reste avec les épurations ethniques et les famines d'Éthiopie et du Soudan. Enfin, les années 90 ne se réduiraient pas au génocide rwandais. Sans oublier celui annoncé du Burundi, il faudrait prendre en compte un programme génocidaire dans le Kurdistan irakien et surtout qualifier le nettoyage ethnique en Bosnie comme un autre génocide.»

J'ai décidé de réagir avec plusieurs collègues de mon groupe, MM. Desmedt et Destexhe, mais également avec le soutien des membres d'autres groupes, Mme Milquet et MM. Lallemand, Coveliers et Erdman.

Le nombre des signatures recueillies autour de ce texte et la diversité de leurs origines transcendant tous les clivages étaient le signe encourageant de l'unanimité des partis démocratiques à vouloir agir.

Examinée en commission, enrichie par la discussion et les débats contradictoires, la proposition de départ fut quelque peu aménagée, comme l'a rappelé Mme Merchiers tout à l'heure.

Sur amendement de ma part, elle fut intégrée dans la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des crimes de guerre condamnés par les conventions de Genève. De la sorte, on regroupait dans une même loi les dispositions transposant les conventions internationales de droit humanitaire.

De son côté, le gouvernement m'a fait part de son intérêt pour le texte et de son souhait de voir aboutir un débat jugé mûr aujourd'hui.

Le temps ayant passé, de nouveaux faits étaient cependant venus quelque peu modifier les termes du débat. La Belgique a en effet récemment signé le Statut de Rome qui institue une Cour pénale internationale et définit le crime contre l'humanité.

*M. Mahoux, vice-président,
prend la présidence de l'assemblée*

Sur le modèle de la loi de 1993 et de ma proposition visant le crime de génocide, le gouvernement proposait donc d'introduire l'incrimination du crime contre l'humanité et de créer ainsi une législation organique de la répression des violations graves du droit international humanitaire.

Je ne pouvais que marquer mon accord et affirmer mon soutien à cet amendement s'inscrivant dans la droite ligne de la proposition initiale.

En quelques mots, permettez-moi, pour clarifier le débat, d'énoncer rapidement les innovations introduites par la proposition.

Le texte procède à la transposition en droit belge de deux conventions internationales : la première, la Convention internationale de 1948 pour la prévention et la répression du crime de génocide ratifiée par la Belgique depuis 1951, et la seconde, le Statut de la Cour pénale internationale de 1998 que la Belgique devrait ratifier au début de l'année prochaine.

Pour ce faire, partant de la loi de 1993 relative à la répression des crimes de guerre, on crée une grande législation des violations graves du droit international humanitaire. On y ajoute deux nouvelles incriminations : celle de crime de génocide, défini par la Convention de 1948, et celle de crime contre l'humanité, défini par le Statut de 1998. À l'avenir, la législation pourra aisément être complétée par les nouvelles incriminations que consacrerait le droit international.

Les peines sanctionnant les infractions ainsi incriminées sont calquées sur celles établies par les textes internationaux.

La règle internationale qui rend inefficace l'immunité attachée à la qualité officielle d'une personne est expressément consacrée. Chacun mesure combien cette disposition est essentielle, étant donné l'actualité internationale du moment.

La compétence des juridictions belges est clairement définie et s'applique à toutes les infractions incriminées, quel que soit le lieu où elles ont été commises. Ici aussi, nous sommes confrontés à l'actualité internationale.

Les infractions et les peines prononcées sont imprescriptibles.

La discussion, que nous tenons ce jour interviens avec 50 ans de retard. Depuis la fin de la Seconde Guerre mondiale, la Belgique est restée en défaut d'exécuter ses obligations internationales. Mais, avec l'adoption du texte qui vous est soumis aujourd'hui, nous démontrerons notre volonté de doter notre pays d'un arsenal législatif clair et efficace, le situant indubitablement dans la droite ligne des règles édictées par la communauté internationale en la matière. Pour une fois, nous serons exactement dans l'actualité.

Il sera ainsi mis fin aux incertitudes actuelles quant aux compétences de nos tribunaux pour juger les auteurs de crimes de génocide ou de crimes contre l'humanité.

La clarification à laquelle nous procédons aujourd'hui permettra à l'avenir d'éviter toute controverse sur un sujet qui ne peut souffrir de discussions : il faut assurer la répression effective des atteintes les plus graves aux droits de l'homme et les bourreaux, présents ou passés, doivent savoir que la Belgique ne pourra être, pour eux, le paradis de l'impunité, le lieu d'un repos immérité.

Nous posons aujourd'hui un geste fort qui dépasse le simple symbole et s'affirme comme la volonté intangible de faire primer les droits de l'homme, tous les droits de chaque être humain, sur la raison politique et la loi du plus fort.

Par cet acte significatif et volontaire, nous donnons corps aux vœux des rédacteurs du préambule de la déclaration de 1948. Nous montrons que nous avons parfaitement assimilé leurs propos : « La méconnaissance et le mépris des droits de l'homme ont conduit à des actes de barbarie qui révoltent la conscience de l'humanité et l'avènement d'un monde où les êtres humains seront libres de parler et de croire, libérés de la terreur et de la misère, a été proclamé comme la plus haute aspiration de l'homme. »

Avec le vote positif d'aujourd'hui, le monde parlementaire belge aura, de manière particulièrement digne et par anticipation, célébré concrètement le cinquantième anniversaire de la Déclaration universelle des droits de l'homme.

Vous savez que, dans quelques jours, les sénateurs et les députés célébreront ensemble officiellement, dans l'hémicycle de la Chambre, le cinquantième anniversaire de la Déclaration universelle des droits de l'homme. Il est important que notre Sénat — qui, lors de la réforme constitutionnelle, a voulu être une assemblée où se traitent les problèmes de politique internationale — montre l'exemple et adapte enfin notre législation aux impératifs du droit international.

Si nous souscrivons au symbole de cette commémoration, nous aurons prouvé notre détermination et notre capacité à le transcender par l'action politique. Je remercie tous ceux d'entre vous qui

se sont associés au dépôt de cette proposition. Je salue l'esprit tout à fait constructif qui a présidé à sa discussion, l'apport du gouvernement et la façon dont laquelle la majorité et l'opposition ont voulu aborder cette question.

Tout à l'heure, par le vote, que j'espère unanime, de cette proposition, nous témoignerons que le Sénat a pleinement assuré son rôle en la matière et nous oserons fièrement célébrer la semaine prochaine, avec nos collègues de la Chambre, la cinquantième commémoration de la Déclaration universelle des droits de l'homme.

M. le président. — La parole est à Mme Delcourt.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, à l'occasion de la discussion de la proposition de loi déposée par M. Foret et cosignée par ma collègue Mme Milquet, il me paraît important de souligner les évolutions historiques que nous vivons sur le plan du développement et de la mise en œuvre du droit international humanitaire, tant au niveau international qu'au niveau national.

La Convention de Rome du 17 juillet dernier, instaurant le statut de la Cour pénale internationale et la récente décision de la Chambre des Lords britannique permettant l'extradition de M. Pinochet témoignent à la fois de la volonté internationale de se donner les moyens d'une justice pénale universelle et d'une intégration progressive du droit international humanitaire dans les ordres juridiques internes des États.

Je suis extrêmement sensible à ce double mouvement de prise de conscience, qui, peut-être, représente l'embryon d'une solidarité plus effective entre les peuples, solidarité motivée par le sentiment d'appartenance à une commune humanité.

Je suis également sensible au fait que ces développements marquent pour les citoyens le début d'un mouvement de rapprochement, d'accessibilité plus grande au droit international humanitaire. En témoignent les constitutions de parties civiles qui se multiplient et qui, peut-être, aboutiront enfin à éclairer certaines zones d'ombre dans l'histoire des peuples, zones d'ombre étouffantes pour des personnes doublement victimes de l'exil et du silence.

La proposition qui nous est soumise aujourd'hui s'inscrit dans un effort de visibilité du droit pénal humanitaire. Sa portée est surtout symbolique, et l'on peut s'en réjouir : les symboles sont importants dans ce contexte particulier de la prévention et de la répression des crimes contre l'humanité. L'on peut se réjouir aussi que, grâce à l'amendement du gouvernement, la proposition de loi intègre l'incrimination du génocide dans la loi de 1993 relative à la répression des infractions graves aux Conventions internationales de Genève et à leurs protocoles additionnels, et regroupe ainsi, dans notre ordre juridique belge, en une seule loi, l'ensemble des dispositions relatives à la répression des violations graves du droit international humanitaire.

Je souhaiterais toutefois faire remarquer que beaucoup de choses restent à faire pour que le droit international humanitaire ne reste pas chez nous un vœu pieux. Je pense, en particulier, à la formation des magistrats et des avocats, en cette matière spécifique du droit, dérogeant sur plusieurs plans au droit pénal « ordinaire ». Je pense aussi à l'aide qui devrait être apportée aux victimes pour leur permettre de se constituer parties civiles : la constitution de parties civiles coûte cher, et ce coût peut être dissuasif.

Je voudrais enfin insister sur le fait que la création prochaine — on l'espère — d'un tribunal pénal international ne saurait nous servir de prétexte pour nous dispenser, en Belgique, de stimuler la poursuite de procès pour les violations du droit international humanitaire.

C'est donc dans la perspective de ces développements futurs du droit international humanitaire que mon parti se réjouit de soutenir la présente proposition de loi. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ook de Volksuniefractie schaart zich achter het wetsvoorstel van de heer Foret, dat straks hopelijk eenparig door de Senaat zal worden goedgekeurd.

Het voorstel heeft voor ons vooral een symbolische waarde. Het heeft onmiskenbaar het grote voordeel dat het Belgische gerecht, dat ook nu reeds universeel bevoegd is om kennis te nemen van zeer zware misdrijven, dit voortaan ook zal kunnen doen aan de hand van de nieuwe incriminatie van genocide.

Het verheugt mij dat de minister van Buitenlandse Zaken, die zelf ook een jurist is, de bespreking van dit voorstel meemaakt. Dit biedt mij de gelegenheid hem te wijzen op de nieuwe uitdagingen die dit voorstel meebrengt voor onze rechters. De voorbije weken waren er generaal Pinochet, PKK-leider Öcalan en president Kabila, die alle drie de kans liepen voor een strafrechter te moeten verschijnen in voor hen vreemde land en, waaronder ook België. Dergelijke situaties vragen een grote aanpassing van de mentaliteit in onze strafgerichten. Het strafrecht wordt in die mate geïnternationaliseerd dat we nu al niet meer spreken over een internationaal strafrecht, maar over een wereldwijde bevoegdheid van de Belgische strafrechter. Deze zal zich daarop moeten voorbereiden, zowel door een aangepaste vorming als door het ontwikkelen van een interesse voor en een juiste perceptie van wat er in het buitenland gebeurt. Immers, ook al is een genocide een universeel misdrijf, toch zal het altijd ook gebonden zijn aan plaatselijke omstandigheden. De strafrechter moet in staat zijn deze te evalueren.

Een tweede probleem is dat het voor de strafrechtbanken steeds moeilijker zal worden om afstand te houden van de politieke wereld en omgekeerd. In de genoemde gevallen is er immers vaak druk uitgeoefend op de politici, die er bijna toe verplicht werden zich te mengen in de werkzaamheden van de rechtbanken.

Deze bedenkingen beletten niet dat de Volksuniefractie het voorstel goedkeurt. Hoewel België op de internationale scene geen grote rol speelt, zal dit voorstel ongetwijfeld een groot belang hebben in het voorkomen van zware misdrijven. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de voorzitter, namens de CVP-fractie wil ik bij de bespreking van dit wetsvoorstel een korte uiteenzetting houden.

Volgende week zal het vijftig jaar geleden zijn dat de Universele Verklaring tot bescherming van de rechten van de mens werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Deze belangrijke historische gebeurtenis zal ongetwijfeld uitvoerig worden herdacht en gevierd. Spijtig genoeg stellen we vast dat het respect voor de mensenrechten in sommige delen van de wereld problematisch blijft. Daarom is het zowel voor de internationale gemeenschap als voor België een blijvende bezorgdheid en verplichting om ernstige schendingen van het humanitaire recht te bestrijden.

De Senaat kan deze opgave inhoud geven door dit wetsvoorstel goed te keuren. Daarmee zal hij trouwens ingaan op een van de aanbevelingen van de Rwanda-commissie, die vroeg in het Belgische strafrecht bepalingen ter bestraffing van genocide op te nemen.

Hoewel volgens ons huidig strafrecht feiten die tijdens een genocide worden gepleegd, kunnen worden bestraft, is het inschrijven van het misdrijf genocide in ons intern recht een grote vooruitgang. De Belgische rechtbanken worden daardoor immers bevoegd om van dit misdrijf kennis te nemen, ongeacht de plaats waar het werd gepleegd, zoals dit reeds het geval is in toepassing van de wet 13 juni 1993 voor de bestraffing van ernstige inbreuken op de internationale verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en op de aanvullende protocollen I en II bij die verdragen. De bepalingen van het wetsvoorstel zullen trouwens in de laatstgenoemde wet worden geïntegreerd.

Door dit wetsvoorstel goed te keuren, wordt nogmaals het belangrijk signaal gegeven dat misdaden tegen de mensheid niet ongestraft mogen blijven. Onlangs nog werd hetzelfde gedaan te Rome, toen tijdens een diplomatieke conferentie het statuut van een permanent internationaal gerechtshof werd vastgelegd. België heeft dit statuut reeds ondertekend. De ratificatie ervan zou zo snel mogelijk moeten kunnen plaatsvinden. De bestraffing van inbreuken tegen het humanitair recht zal met de oprichting van een internationaal gerechtshof niet enkel op een meer efficiënte en

uniforme wijze kunnen geschieden, maar bovendien zullen de oordelen die desgevallend door een dergelijk hof worden uitgesproken, grote weerklank vinden in de internationale media. Op die manier wordt het iedereen, waar ook ter wereld, duidelijk dat misdaden tegen de mensheid verwerpelijk en totaal onduelbaar zijn.

Het spreekt daarom voor zichzelf dat de CVP-senaatsfractie het voorliggende wetsvoorstel, dat bepalingen die genocide bestraffen, opneemt in het Belgische recht, met grote overtuiging zal goedkeuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik heb met overtuiging het wetsvoorstel van collega Foret medeondertekend. De redenen hiervoor wil ik duidelijk maken.

Volgens ons intern strafrecht zijn Belgische rechtbanken reeds bevoegd om genocides, die toch telkens het begrip «moord», inhoudten te beoordelen. Toch is het belangrijk dat de internationalisering van het strafrecht door dit voorstel nog eens in de belangstelling staat. Het hier besproken misdrijf, genocide, het doden van een medemens, is zo gruwelijk omdat geen terugweg mogelijk is. Dit is trouwens ook het belangrijkste argument tegen de doodstraf, die een einde maakt aan het leven van een medemens zonder dat daarop kan worden teruggekomen. Bij genocide is het motief voor misdrijf bovendien van louter etnische aard. Het volstaat dat de moordende partij iemand beschouwd als behorende tot een bepaalde etnie, om tot moord over te gaan. Dit maakt het misdrijf nog gruwelijker.

De essentie is en blijft dat genocide een misdrijf tegen de mensheid is. We kunnen ons afvragen in hoeverre een nationale rechter in naam van de mensheid een oordeel kan, zelfs mag vellen. Bij gebrek aan een adequaat internationaal strafrecht moet die mogelijkheid in ons nationaal strafrecht worden opgenomen. We hopen natuurlijk dat deze omstandigheden zich hier nooit zullen voordoen, dat we nooit volkerenmoordenaars in ons land zullen moeten berechten.

De tendens naar internationalisering in het recht nam een aanvang met het handels- en economisch recht, die eigenlijk het verst van de mens staan. Nu krijgt het strafrecht meer internationale aspecten. Dit betekent dat de mensheid bepaalde strafrechtelijke minimumnormen heeft aanvaard. De eerste van deze normen is dat men een medemens niet mag doden. Om deze redenen hebben wij deze tekst ondertekend en zullen wij hem goedkeuren. Wij hopen echter dat ook de internationale gemeenschap zijn verantwoordelijkheid op zich zal nemen. Als een internationaal strafrecht, gesteund door het merendeel van de landen, een straf uitspreekt wegens volkerenmoord, zal deze uitspraak immers meer moreel gezag bezitten dan eenzelfde straf uitgesproken door een nationale rechter.

De affaire Pinochet bewijst dat terzake problemen kunnen rijzen. Een paar landen proberen misdrijven van Pinochet aan hun strafrecht te toetsen, maar eigenlijk doen ze dit namens een andere gemeenschap, die slachtoffer werd van misdaden tegen de mensheid. De internationale gemeenschap heeft het recht én de plicht om zich over genocides uit te spreken. Individuele landen zullen dit moeilijker kunnen doen. Net als de heer Bourgeois meen ik echter dat dit voorstel een duidelijk signaal geeft en de oprichting van een internationaal strafrecht kan bespoedigen.

De taak van de oppositie is traditioneel *to oppose*. We moeten echter erkennen dat de Belgische diplomatieke missie in New York en op het congres van Rome zeer goed werk heeft verricht en een zeer belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de verwezenlijking van een internationaal strafrecht.

De VLD-fractie zal het wetsvoorstel dan ook met overtuiging goedkeuren in de hoop dat de inspanningen van de minister van Buitenlandse Zaken zullen worden voortgezet. Aan dit laatste twijfel ik trouwens niet, alhoewel ik beseft dat het internationaal strafrecht nog niet voor morgen is. Een internationaal strafrecht zal zoals ik reeds zegde, een groter moreel gezag hebben en dus ook potentiële volkerenmoordenaars misschien eerder ervan weerhouden om een genocide te plegen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten en vatten we de artikelsgewijze bespreking aan.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

L'article premier est ainsi libellé :

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'intitulé de la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des infractions graves aux conventions internationales de Genève du 12 août 1949 et aux Protocoles I et II du 18 juin 1977, additionnels à ces conventions est remplacé par l'intitulé suivant :

«Loi relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire».

Art. 2. Het opschrift van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van de ernstige inbreuken op de Internationale Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en op de Aanvullende Protocolen I en II bij die Verdragen, van 8 juni 1977, wordt vervangen door het volgende opschrift :

«Wet betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. À l'article premier de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

A. Il est inséré un paragraphe 1^{er}, rédigé comme suit :

«§ 1^{er}. Constitue un crime de droit international et est réprimé conformément aux dispositions de la présente loi, le crime de génocide, tel que défini ci-après, qu'il soit commis en temps de paix ou en temps de guerre. Conformément à la Convention pour la prévention et la répression du crime de génocide du 9 décembre 1948, et sans préjudice des dispositions pénales applicables aux infractions commises par négligence, le crime de génocide s'entend de l'un des actes ci-après, commis dans l'intention de détruire, en tout ou en partie, un groupe national, ethnique, racial ou religieux comme tel :

- 1° meurtre de membres du groupe;
- 2° atteinte grave à l'intégrité physique ou mentale de membres du groupe;
- 3° soumission intentionnelle du groupe à des conditions d'existence devant entraîner sa destruction physique totale ou partielle;
- 4° mesures visant à entraver les naissances au sein du groupe;
- 5° transfert forcé d'enfants du groupe à un autre groupe.»

B. Il est inséré un paragraphe 2, rédigé comme suit :

«§ 2. Constitue un crime de droit international et est réprimé conformément aux dispositions de la présente loi, le crime contre l'humanité, tel que défini ci-après, qu'il soit commis en temps de paix ou en temps de guerre. Conformément au Statut de la Cour pénale internationale, le crime contre l'humanité s'entend de l'un des actes ci-après commis dans le cadre d'une attaque généralisée ou systématique lancée contre une population civile et en connaissance de cette attaque :

- 1° meurtre;
- 2° extermination;
- 3° réduction en esclavage;
- 4° déportation ou transfert forcé de population;
- 5° emprisonnement ou autre forme de privation grave de liberté physique en violation des dispositions fondamentales du droit international;

6° torture;

7° viol, esclavage sexuel, prostitution forcée, grossesse forcée, stérilisation forcée et toute autre forme de violence sexuelle de gravité comparable;

8° persécution de tout groupe ou de toute collectivité identifiable pour des motifs d'ordre politique, racial, national, ethnique, culturel, religieux ou sexiste ou en fonction d'autres critères universellement reconnus comme inadmissibles en droit international, en corrélation avec tout acte visé dans le présent article.»

C. Le texte actuel de l'article 1^{er} devient le paragraphe 3.

Art. 3. In artikel 1 van dezelfde wet worden volgende wijzigingen aangebracht :

A. Een paragraaf 1 wordt ingevoegd, luidend als volgt :

«§ 1. De misdaad van genocide, zoals hierna omschreven, gepleegd zowel in vredes- als in oorlogstijd, is een internationaalrechtelijke misdaad en wordt gestraft volgens de bepalingen van deze wet. In overeenstemming met het Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide van 9 december 1948, en onverminderd de strafrechtelijke bepalingen die van toepassing zijn op misdrijven door nalatigheid, wordt onder genocide verstaan een van de volgende handelingen, gepleegd met de bedoeling om, geheel of gedeeltelijk, een nationale, etnologische of godsdienstige groep of rassengroep uit te roeien, en wel :

- 1° het doden van leden van de groep;
- 2° het toebrengen van ernstig lichamelijk of geestelijk letsel aan leden van de groep;
- 3° het opzettelijk aan de groep opleggen van levensvoorwaarden bedoeld om de lichamelijke vernietiging van de gehele groep of van een gedeelte ervan te veroorzaken;
- 4° het opleggen van maatregelen bedoeld om geboorten binnen de groep te voorkomen;
- 5° het gewelddadig overbrengen van kinderen van een groep naar een andere groep.»

B. Een paragraaf 2 wordt ingevoegd, luidend als volgt :

«§ 2. De misdaad tegen de mensheid, zoals hierna omschreven, gepleegd zowel in vredes- als in oorlogstijd, is een internationaalrechtelijke misdaad en wordt gestraft volgens de bepalingen van deze wet. In overeenstemming met het Statuut van het Internationaal Strafgerechtshof wordt onder misdaad tegen de mensheid verstaan een van de volgende handelingen gepleegd in het kader van een veralgemeende of stelselmatige aanval op burgerbevolking en met kennis van bedoelde aanval :

- 1° moord;
- 2° uitroeiing;
- 3° verlaging tot slavernij;
- 4° gedwongen deportatie of overbrenging van bevolking;
- 5° gevangenneming of elke andere vorm van ernstige beroving van de lichamelijke vrijheid met schending van de fundamentele bepalingen van het internationaal recht;
- 6° martelen;
- 7° verkrachting, seksuele slavernij, gedwongen prostitutie, gedwongen zwangerschap, gedwongen sterilisatie en elke andere vorm van seksueel geweld met een vergelijkbare ernst;

8° vervolging van enige groep of van enige identificeerbare collectiviteit wegens politieke, raciale, nationale, etnische, godsdienstige of seksistische redenen of wegens andere in het internationaal recht als universeel onaanvaardbaar erkende criteria, in samenhang met iedere handeling bedoeld in dit artikel.»

C. De huidige tekst van het artikel wordt paragraaf 3.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. L'article 2 de la même loi est remplacé par ce qui suit :

«Art. 2. Les infractions énumérées aux paragraphes 1^{er} et 2 de l'article 1^{er} et aux 1^o, 2^o et 11^o à 15^o du paragraphe 3 de l'article 1^{er} sont punies de la réclusion à perpétuité.

Les infractions énumérées au 3^o et au 10^o du paragraphe 3 du même article sont punies de la réclusion de vingt à trente ans. Elles sont punies de la réclusion à perpétuité si elles ont eu pour conséquence la mort d'une ou plusieurs personnes.

L'infraction visée à l'8^o du paragraphe 3 du même article est punie de la réclusion de quinze à vingt ans. La même infraction ainsi que celle visée au 16^o du paragraphe 3 du même article sont punies de la réclusion de vingt à trente ans si elles ont eu pour conséquence soit une maladie paraissant incurable, soit une incapacité permanente de travail personnel, soit la perte de l'usage absolu d'un organe, soit une mutilation grave. Elles sont punies de la réclusion à perpétuité si elles ont eu pour conséquence la mort d'une ou plusieurs personnes.

Les infractions énumérées aux 4^o à 7^o et 17^o du paragraphe 3 du même article sont punies de la réclusion de dix à quinze ans. Dans les cas de circonstances aggravantes prévues à l'alinéa précédent, elles sont punies, selon les cas, des peines prévues à cet alinéa.

Les infractions énumérées aux 18^o à 20^o du paragraphe 3 du même article sont punies de la réclusion de dix à quinze ans, sous réserve de l'application des dispositions pénales plus sévères réprimant les atteintes graves à la dignité de la personne.

L'infraction prévue au 9^o du paragraphe 3 du même article est punie de la réclusion de dix à quinze ans. Elle est punie de la réclusion de quinze à vingt ans lorsqu'elle a entraîné des conséquences graves pour la santé publique.»

Art. 4. Artikel 2 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

«Art. 2. De misdrijven bedoeld in artikel 1, eerste en tweede paragraaf, en in artikel 1, derde paragraaf, 1^o, 2^o en 11^o tot 15^o, worden gestraft met levenslange opsluiting.

De misdrijven bedoeld in artikel 1, derde paragraaf, 3^o en 10^o, worden gestraft met opsluiting van twintig tot dertig jaar. Zij worden gestraft met levenslange opsluiting als zij de dood van een of meer personen ten gevolge hebben gehad.

Het misdrijf bedoeld in artikel 1, derde paragraaf, 8^o, wordt gestraft met opsluiting van vijftien tot twintig jaar. Hetzelfde misdrijf, alsmede het misdrijf bedoeld in artikel 1, derde paragraaf, 16^o, worden gestraft met opsluiting van twintig tot dertig jaar als zij hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijk werk, hetzij het volledige verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge hebben gehad. Zij worden gestraft met levenslange opsluiting indien zij de dood van een of meer personen ten gevolge hebben gehad.

De misdrijven bedoeld in artikel 1, derde paragraaf, 4^o tot 7^o en 17^o, worden gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar. Wanneer de in het voorgaande lid bedoelde verzwarende omstandigheden aanwezig zijn, worden zij, naar gelang van het geval, gestraft met de daarin vastgestelde straffen.

De misdrijven bedoeld in artikel 1, derde paragraaf, 18^o tot 20^o, worden gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar, onder voorbehoud van de toepassing van strengere strafbepalingen houdende bestraffing van ernstige aanslagen op de menselijke waardigheid.

Het misdrijf bedoeld in artikel 1, derde paragraaf, 9^o, wordt gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar. Het wordt gestraft met opsluiting van vijftien tot twintig jaar indien het ernstige gevolgen voor de volksgezondheid ten gevolge heeft gehad.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. À l'article 5 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

A. Au paragraphe 1^{er}, les mots «du paragraphe 3» sont insérés après les mots «9^o, 12^o et 13^o»;

B. Au paragraphe 2, les mots: «d'un crime de génocide ou d'un crime contre l'humanité, tels que définis par la présente loi, ou» sont insérés après les mots «entraîner la perpétration»;

C. L'article est complété par un paragraphe 3, rédigé comme suit:

«§ 3. L'immunité attachée à la qualité officielle d'une personne n'empêche pas l'application de la présente loi.»

Art. 5. In artikel 5 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In de eerste paragraaf worden de woorden «van paragraaf 3» ingevoegd na de woorden «9^o, 12^o en 13^o»;

B. In de tweede paragraaf worden de woorden «van een misdaad van genocide of van een misdaad tegen de mensheid, zoals omschreven in deze wet, of» ingevoegd na de woorden «het plegen van»;

C. Het artikel wordt aangevuld met een derde paragraaf, luidend als volgt:

«§ 3. De immunité welke verbonden is aan een officiële hoedanigheid staat de toepassing van deze wet niet in de weg.»

— Adopté.

Aangenomen.

De voorzitter. — De commissie stelt volgend nieuw opschrift voor: wetsvoorstel betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.

La commission propose un nouvel intitulé ainsi libellé: proposition de loi relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire.

Is de Senaat het eens met die tekst?

Ce texte rencontre-t-il l'accord du Sénat? (*Assentiment.*)

Het nieuw opschrift is goedgekeurd.

Le nouvel intitulé est approuvé.

We stemmen later over het geheel van het wetsvoorstel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LE RAPPORT DE LA COUR DES COMPTES EUROPÉENNE À PROPOS DES BUDGETS DESTINÉS À LA SÉCURITÉ NUCLÉAIRE DES PAYS DE L'EST»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET RAPPORT VAN DE EUROPESE REKENKAMER OVER BUDGETTEN BESTEMD VOOR DE NUCLEAIRE VEILIGHEID IN DE OOST-EUROPESE LANDEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Lizin.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, je souhaiterais simplement faire le point sur les informations parues dans la presse à propos d'un rapport de la Cour des comptes démontrant la mauvaise utilisation, et même la non-utilisation, des ressources destinées à la sécurité nucléaire des centrales d'Europe de l'Est, notamment celle de Tchernobyl, sur la base des programmes Phare et Tacis. Les journaux n'ont pas hésité à parler de structures mafieuses et certains experts du Parlement européen ont évidemment répercuté ces perspectives de fraude et d'escroquerie en ce qui concerne ces budgets.

Je ne reviendrai pas ici sur l'ensemble des discussions qui ont eu lieu au Parlement européen à propos de la Commission. Je me limiterai à vous faire part de mon inquiétude sur le volet qui concerne Tchernobyl et l'Ukraine et sur la difficulté d'obtenir une clarification sur le programme relatif au sarcophage et aux centrales voisines de celle de Tchernobyl.

Avez-vous interrogé la Commission à ce sujet, monsieur le ministre? En tant que responsable de la diplomatie belge dans ce domaine, envisagez-vous des actions particulières? Avez-vous entrepris des démarches pouvant contribuer à clarifier la situation?

M. le président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le président, je confirme que la Cour des comptes européenne vient de publier un rapport au sujet de l'action de l'Union européenne en matière de sûreté nucléaire des pays de l'Est. Je constate avec Mme Lizin que la Commission y est sévèrement critiquée. Le contrôle effectué par la Cour fait ressortir des faiblesses et des retards dans la mise en œuvre des opérations. Elle met en évidence, d'une part, les faiblesses de l'action de la Commission sur le plan stratégique et, d'autre part, des manquements en matière de ressources humaines.

Apparemment, les services de la Commission disposent d'une équipe peu nombreuse — 22 agents en 1997 —, ce qui explique, entre autres, que le suivi et l'évaluation des actions ont été effectués sur place par des consultants. Quand on sait combien d'experts sont capables de faire un tel travail en Belgique, on peut s'interroger sur la volonté d'engager continuellement des consultants.

La Cour critique également le rôle croissant du TPEG — *Twinning Programme Engineering Group* — organisme regroupant les producteurs d'électricité de l'Union européenne actifs dans le domaine des réacteurs nucléaires. Je précise toutefois que la Cour des comptes ne fait nullement mention de structures mafieuses, de fraude ou d'escroquerie.

J'attire également l'attention sur la réaction de la Commission qui a exprimé son désaccord avec certaines critiques de la Cour. La Commission indique que de nombreuses mesures correctives ont déjà été prises. Ainsi, elle a limité le rôle du groupement des électriciens européens au cours de l'exercice 1997.

Plus fondamentalement, la Commission estime qu'il existe un vice de raisonnement à la base du rapport de la Cour. En effet, le but de l'aide fournie par l'Union dans le domaine de la sûreté nucléaire n'a jamais été de garantir le niveau de sûreté nucléaire du parc de réacteurs de conception soviétique. Le budget annuel disponible pour son action en matière nucléaire — plus ou moins 100 millions d'euros par an — ne permet pas d'assumer cette responsabilité.

L'objectif de la Commission se limite à aider les pays bénéficiaires à assumer leurs responsabilités en la matière. Un budget annuel de 100 millions d'euros ne permet pas d'assumer des investissements évalués à quelque 50 à 60 milliards d'euros.

Enfin, je tiens à rappeler les circonstances parfois pénibles — les administrations locales fonctionnant difficilement — dans lesquelles la Commission doit organiser sa coopération en Europe centrale et en Europe de l'Est.

En ce qui concerne Tchernobyl, l'Union est un des principaux instigateurs de la fermeture de la centrale en l'an 2000. Dans ce contexte, elle vient d'attribuer 203 millions de dollars américains au financement du *Shelter Implementation Plan* qui doit garantir l'assainissement du site de l'unité 4. Dans la mise en œuvre de ce programme, des retards importants ont également été accusés mais ceux-ci ne peuvent pas uniquement être attribués à l'action ou au manque d'action de la Commission. Néanmoins, je regrette de constater combien les crédits engagés sont faibles, en particulier pour Tchernobyl. En effet, seulement 20% ont donné lieu à la signature de contrats et 8% à des paiements effectifs.

La Commission devra intensifier sa coopération avec les autres acteurs, notamment le G7 et la BERD pour accélérer la mise en œuvre des programmes.

D'une manière générale l'assistance en matière de sécurité nucléaire en Europe centrale et de l'Est est aussi une priorité pour la Belgique. Le processus d'élargissement de l'Union européenne nous permettra de faire pression sur les pays candidats. L'Union demande à la Slovaquie, à la Lituanie et à la Bulgarie de prendre des engagements précis pour la fermeture des centrales nucléaires qui ne répondent pas aux normes de sûreté en vigueur au sein de l'Union. En outre, je crois que la Commission doit être encouragée à tenir compte des critiques de la Cour des comptes. Le Conseil sera bientôt saisi d'une nouvelle proposition de règlement pour l'aide Tacis. À cet égard, la Belgique veillera à ce que le

rapport de la Cour des comptes soit pris en considération pour améliorer la gestion des aides communautaires en matière de sécurité nucléaire.

Enfin, au point de vue politique, le programme nucléaire et la sécurité des centrales nucléaires de l'Europe centrale et de l'Europe de l'Est sont régulièrement discutés par les ministres des Affaires étrangères de l'Union. Ces discussions ont pour but d'inciter les ministres compétents à agir le plus rapidement possible. Nous devons absolument avancer dans ce dossier où subsistent énormément de problèmes à régler.

M. le président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, je remercie le ministre de nous avoir donné une réponse aussi détaillée.

À force de vivre à côté d'un danger de cette nature, on finit par oublier qu'il existe! Que dire lorsque l'on constate que seulement 8% des budgets sont utilisés alors que ceux-ci sont déjà si faibles?

Pour le moment, la situation politique fait que nous disons souvent du bien des choix que vous opérez, monsieur le ministre. Je pense notamment à la question palestinienne, à l'Algérie, aux mines anti-personnel et au tribunal pénal international, dossiers dans lesquels la Belgique s'est positionnée de façon très particulière.

Dans le courant de l'année prochaine, si vous cherchez un sujet sur lequel on puisse réellement définir le rôle belge, je crois que la Belgique pourrait s'attacher au problème des centrales nucléaires parce que le danger ne fait que s'accroître au fil du temps. Quand on sait que nos centrales, dont on constate le vieillissement, sont contrôlées et surveillées et que des commissions sont créées au moindre problème, on imagine très bien ce que peut vouloir dire «dégradation» dans ces pays de l'Est! Notre sécurité est également en jeu.

C'est un des points sur lesquels la Belgique pourrait se profiler, pas nécessairement pour payer plus que les autres, mais parce qu'il s'agit d'un dossier qu'aucun État européen des Quinze n'a pris pour sien jusqu'à présent. Et cela explique sans doute qu'il n'y ait pas suffisamment de pression.

M. le président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le président, Mme Lizin a raison. Néanmoins, certains pays prennent cela très au sérieux. Ainsi, l'Autriche estime que ce problème est redoutable.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Chers collègues, je vous propose de suspendre la séance, durant un quart d'heure environ et de procéder aux votes à 17 heures, comme prévu.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 16 h 25.*

De vergadering wordt geschorst om 16.25 uur.

Elle est reprise à 17 h 10.

Ze wordt hervat om 17.10 uur.

M. le président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor.

Dinsdag 8 december 1998 om 15 uur.

1. Mondelinge vragen.

2. Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening (Evocatie).

3. Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 10 juli 1997 betreffende de valutadatum van bankverrichtingen.

4. Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 2 van de wet van 3 juli 1998 houdende verplichting om informatie te verstrekken over de debetrente op de bij kredietinstellingen of andere rechtspersonen geopende rekeningen.

Woensdag 9 december 1998, 's ochtends om 9.30 uur.

1. Herziening van artikel 8 van de Grondwet.

Toe te voegen :

— Herziening van artikel 8 van de Grondwet (van mevrouw Delcourt-Pêtre c.s.).

— Herziening van artikel 8 van de Grondwet (van de heer Jonckheer c.s.).

— Herziening van artikel 8 van de Grondwet (van de heer Loones c.s.).

— Herziening van artikel 8 van de Grondwet (van de heer Lallemand c.s.).

— Herziening van artikel 8 van de Grondwet (van de heer Erdman c.s.).

2. Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Evocatie).

3. Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 620 van het Gerechtelijk Wetboek.

4. Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 217bis in het Wetboek van strafvordering en tot aanvulling van artikel 5 van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

5. Dotatie van de Senaat. — Uitgaven van het dienstjaar 1997, begroting voor het dienstjaar 1998 en begrotingsramingen voor het dienstjaar 1999.

6. Vraag om uitleg van de heer Ph. Charlier aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het bepalen van objectieve criteria voor de erkenning van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties in de Nationale Arbeidsraad en het geval van de Nationale Confederatie van het kaderpersoneel».

's Namiddags om 14.30 uur.

Eventueel hervatting van de agenda van de ochtendvergadering.

Donderdag 10 december 1998 om 15 uur.

Inoverwegingneming van voorstellen.

Om 15 uur.

Naamstemming over het geheel van de afgehandelde agenda-punten.

Naamstemming over het ontwerp van tekst tot herziening van artikel 8 van de Grondwet (stemming met de meerderheid bepaald in artikel 195, laatste lid, van de Grondwet).

Mesdames, messieurs, le Bureau propose, pour la semaine prochaine, l'ordre du jour ci-après.

Mardi 8 décembre 1998 à 15 heures.

1. Questions orales.

2. Projet de loi modifiant la loi du 24 juillet 1973 instaurant la fermeture obligatoire du soir dans le commerce, l'artisanat et les services (Évocation).

3. Proposition de loi modifiant la loi du 10 juillet 1997 relative aux dates de valeur des opérations bancaires.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

4. Proposition de loi complétant l'article 2 de la loi du 3 juillet 1998 portant obligation d'information quant aux taux d'intérêts débiteurs dus sur les comptes ouverts auprès des établissements de crédit ou d'autres personnes morales.

Mercredi 9 décembre 1998, le matin à 9 h 30.

1. Révision de l'article 8 de la Constitution.

À joindre :

— Révision de l'article 8 de la Constitution (de Mme Delcourt-Pêtre et consorts).

— Révision de l'article 8 de la Constitution (de M. Jonckheer et consorts).

— Révision de l'article 8 de la Constitution (de M. Loones et consorts).

— Révision de l'article 8 de la Constitution (de M. Lallemand et consorts).

— Révision de l'article 8 de la Constitution (de M. Erdman et consorts).

2. Projet de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (Évocation).

3. Proposition de loi modifiant l'article 620 du Code judiciaire.

4. Proposition de loi insérant un article 217bis dans le Code d'instruction criminelle et complétant l'article 5 de la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme.

5. Dotation du Sénat. — Dépenses de l'exercice 1997, budget pour l'exercice 1998 et prévisions budgétaires pour l'exercice 1999.

6. Demande d'explications de M. Ph. Charlier au ministre de l'Emploi et du Travail sur «l'objectivation des critères de reconnaissance des organisations représentatives des travailleurs et des employeurs au Conseil national du travail et le cas de la Confédération nationale des cadres».

L'après-midi à 14 h 30.

Éventuellement, reprise de l'ordre du jour de la séance du matin.

Jeudi 10 décembre 1998 à 15 heures.

Prise en considération de propositions.

À 15 heures.

Vote nominatif sur l'ensemble des points de l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

Vote nominatif sur le projet de texte portant révision de l'article 8 de la Constitution (vote à la majorité prévue par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution).

Volgende week wordt de vijftigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens plechtig herdacht. Deze herdenking, waarop alle senatoren uiteraard zijn uitgenodigd, zal plaatsvinden op donderdag 10 december om 16 uur in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Het Bureau stelt daarom voor de stemmingen in de Senaat om 15 uur te laten plaatsvinden.

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden ?

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux ? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est donc ainsi décidé.

WETSONTWERP TOT REGELING VAN DE GELIJK-
TIJDIGE OF KORT OPEENVOLGENDE VERKIEZINGEN
VOOR DE FEDERALE WETGEVENDE KAMERS, HET
EUROPEES PARLEMENT EN DE GEWEST- EN GE-
MEENSCHAPSRADEN

Stemmingen

PROJET DE LOI RÉGLANT LES ÉLECTIONS SIMULTA-
NÉES OU RAPPROCHÉES POUR LES CHAMBRES
LÉGISLATIVES FÉDÉRALES, LE PARLEMENT EURO-
PÉEN ET LES CONSEILS DE RÉGION ET DE COMMU-
NAUTÉ

Votes

De voorzitter. — Dames en heren, na de algemene bespreking van het wetsontwerp heeft de heer Verreycken een amendement ingediend. Na lang wikken en wegen, meen ik te moeten besluiten dat dit amendement onontvankelijk is omdat de artikelen van het wetsontwerp reeds waren aangenomen op het ogenblik dat het amendement werd ingediend. Het amendement werd dus niet ingediend als gevolg van de bespreking van de artikelen, zoals in het Reglement nochtans duidelijk wordt bepaald.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik hecht niet overdreven veel belang aan dit amendement. Men hoeft het niet als een fetisj te beschouwen.

Het was enkel mijn bedoeling de aandacht te vestigen op de verwarring die de vice-eerste minister heeft gecreëerd na zijn onduidelijke verklaring over de wijze waarop de stemming in Brussel zal verlopen. Er werd een duidelijk voorstel gedaan en het was slechts na de opmerking van de heer Caluwé dat de vice-eerste minister verklaarde dat men «nog wel zou zien» naar gelang van het aantal lijsten of wanneer er veel Franstalige lijsten zouden zijn. De vaagheid was alleszins troef.

Er zijn twee mogelijkheden. De eerste is het document naar de commissie terug te zenden, waar ervoor zal worden gezorgd dat de vice-eerste minister zich niet achter onduidelijkheden kan verschuilen en duidelijk wordt gestipuleerd hoe de verkiezingen zullen verlopen en de lijsten aan de Brusselaars worden voorgesteld. De andere mogelijkheid is dit amendement goedkeuren, maar dan moet het eveneens naar de commissie worden teruggezonden, aangezien het verre van volmaakt en volledig is.

Indien dit document wordt teruggezonden naar de commissie waar de onduidelijkheid moet worden weggewerkt, ben ik bereid dit amendement in te trekken. Het heeft immers geen politiek doeleinde, maar is een poging om een einde te maken aan de onduidelijkheid. In de Commissie kan ik de geest van het amendement verdedigen. Ik laat dit over aan de wijsheid van de Senaat.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux. Ik vestig er uw aandacht op dat enkel over de ontvankelijkheid van dit amendement kan worden gesproken en niet over de grond van de zaak.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, de heer Verreycken werpt terecht op dat de minister erg onduidelijk is geweest en niet bepaald een wettelijke argumentatie heeft gebruikt voor het opleggen van de regels. Een procedure vastleggen op basis van het aantal lijsten dat wordt ingediend, is geen correcte werkwijze. Het enige argument dat de minister kan hanteren, is de wet zelf die bepaalt dat er voor de Senaat, Europa en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad twee kieskringen zijn, en één kieskring voor de Kamer van volksvertegenwoordigers. Ik begrijp dan ook niet dat de minister niet bepaalt dat voor deze drie verkiezingen, in tegenstelling tot de Kamer van volksvertegenwoordigers, na de taalkoze nog eens moet worden gekozen tussen het Nederlandstalige of het Franstalige kiescollege. Dit afhankelijk maken van het aantal lijsten is niet correct. Daarom ben ik het ermee eens dat dit document naar de commissie wordt teruggezonden. In het andere geval moet het debat over dit amendement worden geopend.

De voorzitter. — Mijnheer Anciaux, u hebt toch gesproken over de grond van de zaak, en niet over de ontvankelijkheid van het amendement.

We moeten ons nu eerst uitspreken over de ontvankelijkheid van dit amendement.

Nous devons nous prononcer d'abord sur la recevabilité de cet amendement.

— De ontvankelijkheid van het amendement wordt bij zitten en opstaan verworpen.

La recevabilité de l'amendement, mise aux voix par assis et levé, est rejetée.

De voorzitter. — Bijgevolg is het amendement onontvankelijk. Par conséquent, l'amendement est irrecevable.

Wij stemmen thans over de terugzending van het ontwerp naar de commissie.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, in het licht van de argumenten die wij tijdens de algemene bespreking en ook nu tijdens de artikelsgewijze bespreking hebben mogen aanhoren, lijkt het me aangewezen over de terugzending naar de commissie een naamstemming te organiseren.

De voorzitter. — Mijnheer Verreycken, ik kan dat helaas niet toestaan. Ons Reglement bepaalt immers uitdrukkelijk dat hierover bij zitten en opstaan moet worden gestemd.

Het woord is aan de heer Caluwé.

De heer Caluwé (CVP). — Mijnheer de voorzitter, toch wil ik even beklemtonen dat het hier uiteindelijk slechts gaat om een technische kwestie die bij uitvoeringsbesluit kan worden verholpen. Het is niet noodzakelijk dat de wet hierover uitsluitend brengt. Wij kunnen hierover later met de minister discussiëren. Bij de bespreking van het wetsontwerp hebben wij hierover uiteraard reeds van gedachten gewisseld, maar de goedkeuring van dit wetsontwerp dient hiervan niet af te hangen. Er kan dus een wettelijke regeling komen voor de organisatie van de verkiezingen en de uitvoering van een aantal technische kwesties wat betreft Brussel kan nadien gebeuren op de wijze die daartoe wordt beslist.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik wil best aannemen dat voor deze technische kwesties bij uitvoeringsbesluit een oplossing kan worden gegeven maar u mag van ons toch niet verwachten dat wij zoveel vertrouwen hebben in deze regering om haar op haar woord te geloven. Er is zelfs geen enkel regeringslid aanwezig. Wij hebben over deze kwestie een uitgesproken opinie en ik denk dat het goed is dat een en ander in de commissie opnieuw wordt uitgepraat. Mocht de regering hier aanwezig zijn geweest, dan zouden wij meer uitleg kunnen vragen. Eergisteren hebben wij op een soortgelijke vraag van de aanwezige minister een onduidelijk antwoord gekregen. De goedkeuring van dit ontwerp met een week uitstellen, is niet onverkomelijk. De advocatietermijn vormt geen belemmering voor de terugzending naar de commissie. Wij willen hoe dan ook meer duidelijkheid krijgen over de intenties van de minister.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik heb dienaangaande een wetsvoorstel ingediend. De behandeling ervan is nog hangende voor de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van de Senaat, in afwachting van een regeling terzake van de eerste minister. Er werd voor deze werkwijze geopteerd, omdat men ervan uitging dat deze zaak zou kunnen worden beslecht, zonder dat er over dit voorstel als dusdanig nog zou moeten worden gestemd.

Aangezien de technische regeling nog altijd op zich laat wachten, is mijn wetsvoorstel nog steeds hangende. Indien mocht blijken dat een technische regeling niet haalbaar is, dan kan de bespreking van mijn wetsvoorstel tot wijziging van voorliggend ontwerp worden aangevat.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, breng ik het voorstel tot terugzending naar de commissie in stemming.

Plus personne ne demandant la parole, je mets aux voix la proposition de renvoi en commission.

— Het voorstel wordt bij zitten en opstaan verworpen.

Cette proposition, mise aux voix par assis et levé, n'est pas adoptée.

De voorzitter. — Wij stemmen zo dadelijk over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera donc procédé dans quelques instants, au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP TOT OPRICHTING VAN DE
«BELGISCHE TECHNISCHE COÖPERATIE» IN DE
VORM VAN EEN VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK
RECHT (EVOCATIE)

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI PORTANT CRÉATION DE LA
«COOPÉRATION TECHNIQUE BELGE» SOUS LA
FORME D'UNE SOCIÉTÉ DE DROIT PUBLIC (ÉVOCA-
TION)

Votes réservés

De voorzitter. — We gaan nu over tot de aangehouden stemmingen.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

We moeten ons eerst uitspreken over het amendement nr. 1 van de heer Goris c.s. op artikel 6.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement n° 1 déposé par M. Goris et consorts, à l'article 6.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik vraag de naamstemming.

De voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan vier leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

37 stemmen neen.

37 votent non.

22 stemmen ja.

22 votent oui.

6 onthouden zich.

6 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Lallemand,

Mme Lizin, MM. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenbergh, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, MM. Goovaerts, Goris, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

M. Bock, Mme Cornet d'Elzius, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe et Foret.

M. le président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC), corapporteur. — Monsieur le président, je voudrais simplement signaler aux honorables membres, en tant que rapporteur, que dans le texte qu'ils ont sous les yeux — le document 1073/5 — un amendement de M. Mahoux et consorts à l'article 6, paragraphe 3, a été erronément reporté. Le greffe m'a toutefois fait observer qu'une page volante remplace les pages 5 et 6 de ce document 1073/5 pour apporter les rectifications nécessaires. Mon intervention vise à éviter des contestations à ce sujet à l'avenir: c'est bien la version figurant sur cette feuille volante qui est exacte.

M. le président. — Nous vous remercions de cette précision, M. Nothomb. J'en conclus qu'exceptionnellement l'adage «*verba volant, scripta manent*» ne se vérifie pas. Dans le cas qui nous occupe, il nous faut aussi prendre en considération «*scripta volant*». (*Sourires.*)

We stemmen nu over het amendement van de heer Goris op artikel 22.

Nous passons maintenant au vote sur l'amendement de M. Goris à l'article 22.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

37 stemmen neen.

37 votent non.

27 stemmen ja.

27 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenbergh, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goovaerts, Goris, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over de amendementen nrs. 3 en 4 van de heer Goris op artikel 30.

Nous devons nous prononcer sur les amendements n^{os} 3 et 4 de M. Goris à l'article 30.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Goris ook geldt voor deze amendementen ?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Goris est également valable pour ces amendements ? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze amendementen niet aangenomen.

En conséquence, ces amendements ne sont pas adoptés.

We stemmen straks over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE ÉLECTORAL EN VUE D'OCTROYER LE DROIT DE VOTE AUX BELGES ÉTABLIS À L'ÉTRANGER POUR L'ÉLECTION DES CHAMBRES LÉGISLATIVES FÉDÉRALES

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN HET KIESWETBOEK OM HET STEMRECHT TOE TE KENNEN AAN DE BELGEN DIE GEVESTIGD ZIJN IN HET BUITENLAND, VOOR DE VERKIEZING VAN DE FEDERALE WETGEVENDE KAMERS

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

65 membres sont présents.

65 leden zijn aanwezig.

48 votent oui.

48 stemmen ja.

17 s'abstiennent.

17 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp niet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De

Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Devolder, Goovaerts, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

M. le président. — L'adoption de ce projet de loi implique que la proposition de loi modifiant le Code électoral, en vue de permettre aux Belges résidant à l'étranger de participer aux élections législatives et la proposition de loi modifiant le Code électoral en vue de permettre aux Belges résidant à l'étranger de participer à l'élection des sénateurs élus directement viennent à tomber.

De goedkeuring van het wetsontwerp impliceert dat het wetsvoorstel tot wijziging van het Kieswetboek ten einde Belgen die in het buitenland verblijven in staat te stellen deel te nemen aan parlementsverkiezingen en het wetsvoorstel houdende wijziging van het Kieswetboek teneinde de in het buitenland verblijvende Belgen in staat te stellen deel te nemen aan de verkiezing van de rechtstreeks gekozen senatoren vervallen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, iedereen weet ongetwijfeld dat dit wetsontwerp het resultaat is van een koehandel. Om de eurocraten de mogelijkheid te geven te stemmen, werden geschenken uitgedeeld aan sommige Franstalige partijen. Dit wetsontwerp is er een van. Het werd enkele weken geleden ingediend en bliksemsnel door de commissie gejaagd. Vandaag hebben we er al over gestemd. Ikzelf heb op 9 maart vier wetsvoorstellen ingediend om Belgen die in het buitenland verblijven de gelegenheid te geven aan de verkiezingen deel te nemen. Vandaag zijn ze nog niet eens gedrukt. Ik kan mij dus niet van de indruk ontdoen dat er zelfs in de Senaat *à la tête du client* wordt gewerkt. Indien een of andere overeenkomst vereist dat iets dringend moet gebeuren, dan wordt een ontwerp in sneltreinvaart door de commissie gejaagd. Wanneer het gezicht of de politieke overtuiging van de indiener iemand niet aanstaat, wordt een voorstel op de lange baan geschoven. Ik heb mij dus onthouden omdat het ontwerp het resultaat is van een koehandel die ik niet aanvaard en nooit zal aanvaarden en omdat *à la tête du client* wordt gewerkt.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, wij hebben ons om de volgende twee principiële redenen onthouden.

Ten eerste wordt met dit wetsontwerp een discriminatie tussen Belgen ingevoerd, namelijk tussen Belgen die in het buitenland verblijven en dus stemrecht hebben en Belgen in het binnenland voor wie stemplicht geldt. Dit is een objectieve discriminatie waarover een of ander hof zich later misschien nog zal moeten uitspreken.

Ten tweede heeft men er zo'n grote formalistische rompslomp van gemaakt die opnieuw vooral op de schouders van de gemeentebesturen zal terechtkomen. Daarom heeft de VLD zich onthouden.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, in de Kamer heeft de Volksunie als enige fractie tegen het ontwerp gestemd. Wij hebben ons hier onthouden, maar dit betekent niet dat we niet even sterk tegen het ontwerp gekant zijn.

Allereerst willen we niets te maken hebben met het pakket dat de eerste minister in het kader van de herziening van artikel 8 heeft uitgewerkt.

Ten tweede is er een duidelijke ongrondwettigheid. Voor de enen geldt stemrecht voor de anderen stemplicht.

Ten derde vinden wij het spijtig dat niet nader werd ingegaan op de eigenlijke betekenis van nationaliteit en het uitoefenen van bepaalde rechten. Heeft iemand die nooit in ons land is geweest evenveel of meer rechten dan anderen die al zeer lang in het land verblijven en nog altijd niet of niet meer stemgerechtigd zijn ?

Het wetsontwerp werd er inderdaad in het kader van een totaalpakket doorgedrukt. Het is een onderdeel van een onzindelijk compromis dat wij in zijn geheel verwerpen.

WETSONTWERP TOT REGELING VAN DE GELIJKTIJDIGE OF KORT OPEENVOLGENDE VERKIEZINGEN VOOR DE FEDERALE WETGEVENDE KAMERS, HET EUROPEES PARLEMENT EN DE GEWEST- EN GEMEENSCHAPSRADE

Stemming

PROJET DE LOI RÉGLANT LES ÉLECTIONS SIMULTANÉES OU RAPPROCHÉES POUR LES CHAMBRES LÉGISLATIVES FÉDÉRALES, LE PARLEMENT EUROPÉEN ET LES CONSEILS DE RÉGION ET DE COMMUNAUTÉ

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

8 onthouden zich.

8 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Jonckheer, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

PROJET DE LOI ORGANISANT LE DÉPOUILLEMENT DES VOTES AUTOMATISÉS AU MOYEN D'UN SYSTÈME DE LECTURE OPTIQUE ET MODIFIANT LA LOI DU 11 AVRIL 1994 ORGANISANT LE VOTE AUTOMATISÉ

Vote

WETSONTWERP TOT ORGANISATIE VAN DE GEAUTOMATISEERDE STEMOPNEMING DOOR MIDDEL VAN EEN SYSTEEM VOOR OPTISCHE LEZING EN TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 11 APRIL 1994 TOT ORGANISATIE VAN DE GEAUTOMATISEERDE STEMMING

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

63 membres sont présents.

63 leden zijn aanwezig.

50 votent oui.

50 stemmen ja.

13 s'abstiennent.

13 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzjus, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Jonckheer, Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

PROJET DE LOI RELATIVE À LA SÉCURITÉ LORS DES MATCHES DE FOOTBALL (ÉVOCATION)

Vote

WETSONTWERP BETREFFENDE DE VEILIGHEID BIJ VOETBALWEDSTRIJDEN (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous passons au vote.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

63 membres sont présents.

63 leden zijn aanwezig.

47 votent oui.

47 stemmen ja.

16 s'abstiennent.

16 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzcius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

M. le président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de VLD-fractie heeft zich, zoals in de Kamer, bij de stemming onthouden. Nu reeds blijkt immers dat het uitgedokterde systeem niet alleen niet waterdicht is, maar ook bijzonder veel moeilijkheden creëert. Bovendien wordt de vraag niet beantwoord in hoeverre de gemeenschap, via de politie, gehouden is ervoor te zorgen dat manifestaties die op privé-terreinen plaatshebben en waar bijzonder veel geld mee gemoeid is, zonder incidenten verlopen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, indien de heer Tobbyack nog minister van Binnenlandse Zaken zou zijn, zou de Volksuniefractie een negatieve stem hebben uitgebracht. Aangezien de huidige minister van Binnenlandse Zaken over het voetbalbeleid een meer genuanceerde opvatting heeft, hebben wij ons onthouden. De Volksunie vindt de manier waarop de regering het veiligheidsprobleem bij voetbalwedstrijden aanpakt, beneden alles. Zo zijn wij het niet eens met het systeem van veiligheidskaarten, noch met de overacting van de politie tegenover bepaalde soms slechts licht protesterende voetbalsupporters.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 19 DECEMBER 1974 TOT REGELING VAN DE BETREKKINGEN TUSSEN DE OVERHEID EN DE VAKBONDEN VAN HAAR PERSONEEL EN VAN DE WET VAN 1 SEPTEMBER 1980 BETREFFENDE DE TOEKENNING EN DE UITBETALING VAN EEN VAKBONDSPREMIE AAN SOMMIGE PERSONEELSLEDEN VAN DE OVERHEIDSECTOR EN AAN DIE SECTOR TEWERKGESTELDE WERKLOZEN

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 19 DÉCEMBRE 1974 ORGANISANT LES RELATIONS ENTRE LES AUTORITÉS PUBLIQUES ET LES SYNDICATS DES AGENTS RELEVANT DE CES AUTORITÉS ET LA LOI DU 1^{er} SEPTEMBRE 1980 RELATIVE À L'OCTROI ET AU PAIEMENT D'UNE PRIME SYNDICALE À CERTAINS MEMBRES DU PERSONNEL DU SECTEUR PUBLIC ET AUX CHÔMEURS MIS AU TRAVAIL DANS CE SECTEUR

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

46 stemmen ja.

46 votent oui.

17 onthouden zich.

17 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzcius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 7, § 2BIS, 3°, DE LA LOI DU 24 JANVIER 1977 RELATIVE À LA PROTECTION DE LA SANTÉ DES CONSOMMATEURS EN CE QUI CONCERNE LES DENRÉES ALIMENTAIRES ET LES AUTRES PRODUITS, INSÉRÉ PAR LA LOI DU 10 DÉCEMBRE 1997, INTERDISANT LA PUBLICITÉ POUR LES PRODUITS DU TABAC

Vote

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 7, § 2BIS, 3°, VAN DE WET VAN 24 JANUARI 1977 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE GEZONDHEID VAN DE VERBRUIKERS OP HET STUK VAN DE VOEDINGSMIDDELEN EN ANDERE PRODUCTEN, INGEVOEGD DOOR DE WET VAN 10 DECEMBER 1997 HOUDENDE VERBOD OP DE RECLAME VOOR TABAKSPRODUCTEN

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

La parole est à M. Philippe Charlier pour une explication de vote.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, comme vous l'avez signalé, la proposition 811 a été renvoyée en commission. Je souhaite simplement souligner le choix difficile que nous faisons aujourd'hui entre la contrainte et la responsabilité. Nous avons effectivement choisi de contraindre plus vite que ne le fait une directive européenne, et c'est évidemment ce qui pose problème.

J'espère qu'un vote positif pourra intervenir cet après-midi sur la deuxième proposition qui confirmera celui obtenu en commission afin que les produits qui ont un nom de marque similaire à celui de produits du tabac ne soient pas pénalisés et que la Belgique n'encoure pas une condamnation devant la Cour de justice européenne ayant trait à la libre circulation des biens et des marchandises.

Comme mes collègues M. Happart et M. Foret, cosignataires de la proposition, j'aurais préféré une discussion globale et un vote unique sur les deux propositions.

J'ose espérer que le renvoi en commission permettra d'obtenir un consensus plus large. Suis-je trop optimiste? Peut-être, mais le débat a été suffisamment long pour que notre réalisme apparaisse.

Aujourd'hui, les deux propositions sont dissociées, ce que je continue à regretter, mais nous ne pouvons pas continuer à pénaliser ces produits qui portent les mêmes noms que ceux des marques de tabac. Je serai donc heureux que cette question puisse être réglée.

J'ose espérer que la commission des Affaires sociales se prononcera dans quelques jours sur une proposition qui aura réuni un large consensus et que nous voterons enfin en séance plénière un texte, relatif aux dates, qui tienne la route. C'est le vœu que je formule en terminant cette intervention.

M. le président. — La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, j'ai déposé avec MM. Ph. Charlier et Happart deux propositions qui, tout en étant distinctes, procèdent pourtant d'une même logique et d'une même cohérence.

Les votes favorables intervenus en commission laissaient augurer, à propos des deux textes, un retour consensuel vers davantage de bon sens qui aurait mis un terme définitif et acceptable pour tous à une discussion entamée voici plus d'un an.

Face à l'attitude affichée publiquement ce matin par certains groupes, je ne vous cacherai ni ma déception ni mes désillusions. Certes, la proposition relative aux mesures dérogatoires en faveur

des marques et des logos sera peut-être adoptée par notre assemblée. C'est un pas qui me semble important vers la mise en conformité de notre législation avec les intentions européennes. C'est la raison pour laquelle le groupe PRL votera cette proposition. Cependant, ma satisfaction sur ce point ne masquera pas mon amertume face au sort réservé à la proposition concernant le parrainage des activités sportives et culturelles d'envergure internationale.

Il ne suffira pas, pour me rassurer, de m'affirmer que le report en commission décidé ce matin constitue un simple épisode parlementaire quasi normal et sans réelle importance.

Vous me permettez de n'être pas dupe quant à la volonté apparente de trouver, par le biais de cette procédure, un consensus politique dont d'aucuns ont, en réalité, la ferme intention de s'éloigner définitivement.

Cette circonstance est d'autant plus lamentable que notre assemblée, notamment par le biais de ses sénateurs de communauté, a vocation d'organe de dialogue. En fait de dialogue, certains veulent se borner, par des attitudes procédurières, à transformer le traitement de cette proposition en mauvais remake de «l'Éternel Retour».

Pour ma part, en tout cas, j'ai la conscience tranquille de ceux qui, par respect de l'adversaire autant que des institutions, ont peut-être épuisé démocratiquement toutes les ressources de la loyauté fédérale.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik vind het nogal kras dat zij die vechten voor een gezond lichaam verweten worden geen gezond verstand te hebben.

Het voorliggende wetsvoorstel op zich stoot bij de Volksuniefractie niet op onoverkomelijke bezwaren, maar het debat is ondertussen in die mate verpest en vergald dat wij besloten hebben om tegen het voorstel te stemmen. De Senaat heeft naar onze mening op een zeer onbehoorlijke wijze gehandeld. De terugzending van het eerste voorstel naar de commissie vinden we onbegrijpelijk. We begrijpen wel dat de regeringspartijen hun onderlinge banden willen aanhalen en dat ze een stemming op «communautaire breuklijnen» willen vermijden, maar waar gaan we naartoe als we ons door dergelijke principes laten leiden? Het spijt ons natuurlijk ook dat we niet de visu kunnen vaststellen wat de echte motivatie was van de heer Moens. Hij beweerde immers de bedoeling te hebben «de pijn van de PS wat te willen rekken». Door zijn onthouding in de commissie zou hij in de plenaire vergadering kunnen uitleggen waarom de SP-fractie deze versoepeling niet kan aanvaarden. Die gelegenheid heeft hij nu niet gehad.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van der Wildt voor een stemverklaring.

Mevrouw Van der Wildt (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik wil er enkel op wijzen dat dit voorstel niet meer is dan een technische aanpassing van een tekst die we een jaar geleden reeds hebben goedgekeurd. Met de grond van de zaak, namelijk de bescherming van de gezondheid heeft dit voorstel niets te maken. Dit voorstel bevat een regeling die de SP-fractie destijds zelf had willen verwezenlijken door een amendement dat door alle leden van onze fractie werd gesteund.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

52 stemmen ja.

52 votent oui.

13 stemmen neen.

13 votent non.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.
En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Jonckheer, Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

WETSONTWERP TOT OPRICHTING VAN DE «BELGISCHE TECHNISCHE COÖPERATIE» IN DE VORM VAN EEN VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK RECHT (EVOCATIE)

WETSONTWERP BETREFFENDE DE OPRICHTING VAN DE «BELGISCHE TECHNISCHE COÖPERATIE» IN DE VORM VAN EEN VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK RECHT

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT CRÉATION DE LA «COOPÉRATION TECHNIQUE BELGE» SOUS LA FORME D'UNE SOCIÉTÉ DE DROIT PUBLIC (ÉVOCATION)

PROJET DE LOI RELATIVE À LA CRÉATION DE LA «COOPÉRATION TECHNIQUE BELGE» SOUS LA FORME D'UNE SOCIÉTÉ DE DROIT PUBLIC

Vote

De voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over het geheel van deze wetsontwerpen.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

37 stemmen ja.

37 votent oui.

16 stemmen neen.

16 votent non.

12 onthouden zich.

12 s'abstiennent.

Derhalve zijn de wetsontwerpen aangenomen.
En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Het eerste wetsontwerp dat werd geamendeerd zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Le premier projet de loi qui a été amendé sera transmis à la Chambre des représentants.

Het andere wetsontwerp zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

L'autre projet de loi sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Hazette et Jonckheer.

WETSVOORSTEL BETREFFENDE DE BESTRAFFING VAN ERNSTIGE SCHENDINGEN VAN HET INTERNATIONAAL HUMANITAIR RECHT

Stemming

PROPOSITION DE LOI RELATIVE À LA RÉPRESSION DES VIOLATIONS GRAVES DU DROIT INTERNATIONAL HUMANITAIRE

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS BUDGÉ-
TAIRES ET DIVERSES (ÉVOCATION)

Vote

WETSONTWERP HOUDENDE BUDGETTAIRE
EN DIVERSE BEPALINGEN (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi amendé.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het geamendeerd wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

65 membres sont présents.

65 leden zijn aanwezig.

37 votent oui.

37 stemmen ja.

28 votent non.

28 stemmen neen.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Derhalve is het geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua,

MM. Foret, Goris, Hazette, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET HOUDENDE WIJ-
ZIGING VAN DE BIJZONDERE WET VAN 16 JULI 1993
TOT VERVOLLEDIGING VAN DE FEDERALE STAATS-
STRUCTUUR EN TOT AANVULLING VAN DE
KIESWETGEVING MET BETREKKING TOT DE GEWES-
TEN EN DE GEMEENSCHAPPEN

Stemming

PROJET DE LOI SPÉCIALE MODIFIANT LA LOI SPÉCIALE
DU 16 JUILLET 1993 VISANT À ACHEVER LA STRUC-
TURE FÉDÉRALE DE L'ÉTAT ET À COMPLÉTER LA
LÉGISLATION ÉLECTORALE RELATIVE AUX RÉGIONS
ET AUX COMMUNAUTÉS

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken, met de meerderheid vereist door artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, over het geheel van het ontwerp van bijzondere wet.

Nous devons nous prononcer maintenant, par un vote à la majorité requise par l'article 4, dernier alinéa, de la Constitution sur l'ensemble du projet de loi spéciale.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

39 leden van de Nederlandse taalgroep zijn aanwezig.

39 membres du groupe linguistique néerlandais sont présents.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Het quorum en de gewone meerderheid zijn bereikt.

Le quorum des présences et la majorité simple sont atteints.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Coene, Coveliers, Mme de Bethune, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Goris, Hostekint, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Pinoie, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote et Weyts.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

25 membres du groupe linguistique français sont présents.

25 leden van de Franse taalgroep zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

Le quorum des présences et la majorité simple sont atteints.

Het quorum en de gewone meerderheid zijn bereikt.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Bock, Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mme Dardenne, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, Foret, Happart, Hazette, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mme Lizin, MM. Mahoux, Nothomb, Poty, Santkin et Mme Willame-Boonen.

M. Chantraine a voté oui.

De heer Chantraine heeft ja gestemd.

In totaal hebben 60 leden van de Senaat ja gestemd; 5 hebben zich onthouden.

Au total, 60 membres du Sénat ont voté oui; 5 membres se sont abstenus.

De tweederde meerderheid is dus bereikt.

La majorité des deux tiers est donc atteinte.

Derhalve is het ontwerp van bijzondere wet aangenomen en zal het aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, le projet de loi spéciale est adopté et sera soumis à la sanction royale.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LEDUC AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIES OVER «HET VERSLAG VAN DE AMERIKAANSE KAMER VAN KOOPHANDEL»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LEDUC AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LE RAPPORT DE LA CHAMBRE AMÉRICAINE DE COMMERCE»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Leduc.

Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het recente rapport dat werd opgesteld door de Amerikaanse kamer van koophandel levert klaar en duidelijk cijfermateriaal betreffende investeringen van Amerikaanse bedrijven in ons land. Ondanks de Belgische troeven zoals onze centrale ligging, kwaliteitswerk en de aanwezigheid van de Europese instellingen, daalt het Belgisch aandeel in de Amerikaanse investeringsmarkt zienderogen. Van het Amerikaans kapitaal dat in 1995 werd geïnvesteerd in belangrijke Europese handelspartners ging 7,35 % naar België. Drie jaar later bedraagt dit nog maar 2,68%, een merkwaardige daling. De Amerikanen verkiezen hun geld te investeren in landen met een lagere loonkost, een aanvaardbare belastingdruk en een soepele administratie. België beantwoordt steeds minder aan dat profiel. Belgische kenmerken zijn de hoge loonlast — dit wordt haast dagelijks herhaald — een veel te zware belastingdruk, een zeer logge bureaucratie en een overdreven reglementering. De cijfers geven ook duidelijk aan dat de bedrijven die zich hier voorheen vestigden, nu vertrekken, wat hoogst verontrustend is. Ze trekken naar onze buurlanden zoals Nederland, Engeland, Frankrijk en Duitsland; dus niet zozeer naar lageloonlanden binnen of buiten Europa. Ze zijn uit op hoge kwaliteitseisen en een gunstige geografische ligging in West-Europa, kenmerken van een markt die de onze had moeten zijn.

Als antwoord op een vraag die collega Daems verleden week in de Kamer rond deze studie stelde, gaf de eerste minister volgende verontrustende uitleg: «De regering wenst halsstarrig haar huidige politiek voort te zetten.» Nochtans blijkt uit de studie overduidelijk dat de maatregelen die de regering neemt of genomen heeft, hoe dan ook onvoldoende zijn om het huidige onaantrekkelijk economisch klimaat op te krikken. De eerste minister gaf verder aan dat een gebrek aan informatie voor bedrijven een belangrijke rol speelt in voornoemde ontwikkelingen. Zijn antwoord legt precies één van de pijnpunten bloot, namelijk de overreglementering. Het valt ten zeerste te betwijfelen dat een informatiecampagne daar fundamenteel verandering in zal brengen.

Overreglementering heeft er verder toe geleid dat de dynamiek van onze bedrijven wordt aangetast.

*De heer Moens, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

Vandaar volgende vragen aan de vice-eerste minister. Amerikaanse bedrijven investeerden in 1995 nog 2,75 miljard dollar in ons land. In 1997 was dat nog maar 684 miljoen dollar. Dat is een ontoelaatbare verliespost. Is de vice-eerste minister het met mij eens dat een verdere uittocht van bedrijven dringend moet worden bestreden? Zo ja, welke middelen zal de vice-eerste minister hertoe aanwenden? Is de vice-eerste minister op korte termijn bereid om maatregelen te nemen die de administratieve druk op de bedrijfswereeld verminderen? Is de vice-eerste minister bereid om de druk, met name de zware belasting en de hoge loonkost, te verlichten? Ik kreeg graag een antwoord dat een duidelijk signaal geeft.

De voorzitter. — Het woord is aan de vice-eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, belast met Buitenlandse Handel. — Mijnheer de voorzitter, ik dank het geachte lid om de aandacht te willen vestigen op het verslag dat door de American Chamber of Commerce werd gevraagd aan de professoren Danny Van den Bulcke en Haiyan Zhang. De Amerikaanse investeringen spelen een belangrijke rol in de Belgische economie. De Amerikaanse vestigingen in België zijn goed voor 110 000 arbeidsplaatsen. Dit is 6,2% van de tewerkstelling in de privé-sector. De toegevoegde waarde van de Amerikaanse bedrijven bedraagt 5,5% van het Belgische BBP. De uitvoer van de Amerikaanse bedrijven vertegenwoordigt 15% van de totale export van België.

De rechtstreekse Amerikaanse investeringsstroom kende gedurende 1996 en 1997 inderdaad een zekere vertraging. Gedurende het eerste semester van 1998 zijn de Amerikaanse investeringen echter weer toegenomen. De netto-toename van de Amerikaanse investeringen bedroeg tijdens deze zes maanden 1,2 miljard Amerikaanse dollar. In 1997 bedroeg de totale waarde van de Amerikaanse investeringen 17 miljard. Volgens de beschikbare statistieken vertegenwoordigt dit bedrag zowat 5% van alle investeringen van de Verenigde Staten in het Europa van de Twaalf. Het BBP van België vertegenwoordigt daarentegen 3,1% van het BBP van het Europa van de Twaalf. In verhouding tot zijn economie trekt België dus in hoge mate Amerikaanse investeringen aan.

Deze vaststelling wordt bevestigd door het laatste verslag van de CNUCED. Volgens het *World Investment Report* stond België in 1996 vijfde op de ranglijst van buitenlandse investeringen per inwoner, na de Bermuda-eilanden, de Cayman-eilanden, de Amerikaanse Maagdeneilanden en Singapore. In 1997 heeft de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie een bedrag van 12,5 miljard Amerikaanse dollar directe buitenlandse investeringen aangetrokken. In absolute termen staat zij zesde op de ranglijst, na de Verenigde Staten, China, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Brazilië.

Het verslag van AMCHAM stelt de voordelen die België biedt voor de localisatie van buitenlandse investeringen op het voorplan: hooggeschoolde, productieve en meertalige arbeidskrachten; een centrale ligging binnen Europa, zowel op politiek als op economisch vlak; de aanwezigheid van internationale en Europese instellingen; een concurrerende kostprijs van onroerende goederen; de goede kwaliteit van de industriële sites en een hoge levensstandaard.

Het AMCHAM-verslag wijst op de inspanningen die ons land en de federale entiteiten nog moeten doen op het vlak van de informatie.

Vanuit dat standpunt werd het Federal Agency for Foreign Investors opgericht binnen de dienst Buitenlandse Investerings van het ministerie van Economische Zaken. Dat FAFI heeft als opdracht het imago van België in het buitenland te verbeteren met eerbiediging van de gewestelijke bevoegdheden. Het FAFI wordt vooral belast met het beantwoorden van algemene vragen van mogelijke buitenlandse investeerders over België en over federale aangelegenheden.

Op de Themaraad over het Investeringsklimaat van 5 december 1997 heeft de regering een hele reeks maatregelen genomen om het investeringsklimaat te verbeteren.

Op basis van hetgeen in Washington wordt uitgevoerd, heeft de regering beslist om vier bijkomende contactpunten voor investeringen op te richten bij de Belgische diplomatieke posten in het buitenland. Ze zullen informatie verspreiden, verslag uitbrengen over de belangrijke tendensen in de investeringen en de acties van de gewestelijke overheid voor promotie en prospectie van investeringen ondersteunen.

La semaine prochaine, en compagnie de Son Altesse royale le Prince Philippe, j'inaugurerai le point de contact investissements de Toronto.

Par ailleurs, le gouvernement a décidé de faciliter le regroupement familial des candidats investisseurs étrangers et de prolonger avec plus d'aisance leur séjour. La procédure de délivrance des visas pour personnes d'affaires a également été accélérée.

M'inspirant des recommandations de la Commission européenne, j'ai demandé au Bureau fédéral du Plan un exercice de *benchmarking* ou étalonnage des performances de la Belgique, s'agissant des conditions cadres de sa compétitivité et du climat d'investissement.

Ce diagnostic systématique dotera notre pays d'un précieux guide pour connaître et apprécier ses atouts, promouvoir le changement et l'amélioration continue des performances, mieux identifier et pallier les faiblesses. Ce rapport devrait être finalisé au printemps prochain.

En matière de coûts salariaux, comme l'a rappelé le premier ministre à votre collègue M. Rik Daems, le gouvernement poursuit une politique visant à les maîtriser.

Le gouvernement a également déployé des efforts en vue de simplifier l'environnement administratif des entreprises.

L'allégement des formalités administratives s'opère entre autres par quatre voies.

Tout d'abord un travail de simplification des déclarations statistiques par l'Institut national de statistique.

Ensuite, la mise en place d'un identifiant unique pour chaque entreprise permettra de mettre en relation toutes les banques de données administratives.

Par ailleurs, la reconnaissance de la signature électronique permettra d'effectuer les démarches administratives par voie électronique.

Enfin, une Agence pour la simplification administrative sera très bientôt opérationnelle. Elle sera chargée, entre autres, d'organiser un guichet unique.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ons land heeft immens veel troeven. De vice-eerste minister heeft er nog meer opgesomd dan ikzelf. Toch stellen we cijfermatig vast dat er alsmäär minder wordt geïnvesteerd. Bedrijven sluiten hier hun deuren om zich over de grens te vestigen.

De regering doet wel iets in de marge, maar aan de fiscale druk en de loonkost doet ze niets.

In Europa zou België de hoofdtoegangspoort moeten zijn voor de Amerikaanse industrie. Door een aantal maatregelen zes maand uit te stellen jaagt de overheid nog meer bedrijven en investeerders weg. Er moet dan ook dringend een echt signaal worden gegeven; dus concrete maatregelen en geen verfraaiingsmaatregelen hier en daar.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-premier ministre.

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Monsieur le président, je ne reviendrai pas sur les éléments de ma réponse car je me rends compte que je ne parviendrai pas à convaincre Mme Leduc. Je comprends son propos mais, force est de constater que, même si on a connu une certaine inflexion dans

les investissements américains, on assiste actuellement à un regain d'intérêt manifeste. De plus, la part de ces investissements dans notre pays est considérable. Tous les contacts que j'ai noués, surtout depuis que j'assume la fonction de ministre du Commerce extérieur, montrent que, dans l'ensemble, les entreprises installées en Belgique sont satisfaites. Nous avons des systèmes extrêmement intéressants, que ce soient les centres de coordination ou de distribution et aujourd'hui les centres de service.

Il est vrai que l'on éprouve une difficulté à l'extérieur et ce n'est pas à la difficulté fiscale ou à celle de la charge sociale que je fais allusion. Je ne vous entretiendrai pas durant des heures sur ce sujet. Je pourrais vous prouver très rapidement que lorsque le stock de dettes d'un pays atteint des niveaux comme ceux de notre pays, dont tous les partis sont responsables, il faut bien prendre les moyens financiers quelque part. Si les charges patronales sont aujourd'hui en notre défaveur, c'est parce que nous essayons de résorber le fruit du passé et cette résorption est réelle depuis ces cinq dernières années.

Indépendamment de ces facteurs, nous devons continuer à réduire à la fois les charges patronales et l'impôt sur les personnes physiques. La Belgique dispose de suffisamment d'éléments concurrentiels et attractifs pour les entreprises américaines.

Il est exact que, de plus en plus, nous perdons l'utilisation d'un instrument majeur qu'est le symbole même du pays et qu'il faut du temps pour ceux qui veulent se donner une autre image.

Il ne m'appartient pas de remettre en cause ce que nous avons décidé, loin s'en faut. Je pense même que le destin belge va dans l'autre sens. Toutefois, je constate qu'il est parfois plus facile derrière — oserai-je dire — le drapeau belge ou une visite princière, d'ouvrir des portes et de créer un climat qui permette à de nombreux investisseurs de s'intéresser de plus près à ce que nous faisons. C'est à mon avis un désavantage bien plus grand que d'autres types de désavantages qui peuvent apparaître objectifs à vos yeux.

Toutefois, la Belgique étant ce qu'elle est, nous faisons, dans le respect des compétences de chacun, le travail de manière intense. Personnellement, j'éprouve plutôt un sentiment positif quant à l'approche qu'ont les Américains de notre pays.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik vraag mij af waarom die bedrijven dan vertrekken. De vice-premier houdt voor dat het economisch klimaat zoveel verbeterd is, maar wij hebben 5% aan investeringen verloren gedurende het afgelopen jaar. Met dat signaal moet toch rekening worden gehouden.

Ik heb aan de vice-premier gevraagd welke signalen hij op de vier fundamentele domeinen heeft gegeven. Investeerders die tevreden zijn met het economisch klimaat, lopen niet weg. Vandaag stellen we vast dat ze vertrekken en dat ze niet meer terugkomen.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-premier ministre.

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Je ne vais pas répéter tous les signaux que nous envoyons. Vous voulez simplifier le propos pour que je n'envoie qu'un ou deux signaux. Il me semble que ceux que nous envoyons sont de nature à intéresser et à rassurer les entreprises.

Nous poursuivrons dans cette voie, madame Leduc, en essayant de tenir compte du fait que vous désirez que les signaux soient encore plus intenses.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. JONCKHEER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA POSITION DU GOUVERNEMENT QUANT À L'OBLIGATION POUR LES PAYS DU PACTE ANDIN DE RESPECTER LES NORMES SOCIALES ET ENVIRONNEMENTALES PRÉVUES PAR LES RÈGLEMENTS DE L'UNION EUROPÉENNE CONCERNANT LE SYSTÈME DE PRÉFÉRENCE GÉNÉRALISÉ (SPG)»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER JONCKHEER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET STANDPUNT VAN DE REGERING OVER DE VERPLICHTING VOOR DE LANDEN VAN HET ANDESPACT OM DE SOCIALE EN MILIEUNORMEN VAN DE EUROPESE UNIE BETREFFENDE HET ALGEMEEN PREFERENTIE-STESEL (APS) NA TE LEVEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de M. Jonckheer.

La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, je remercie le vice-premier ministre d'avoir accepté de répondre à cette demande d'explications qui fait suite à une question orale que je lui avais adressée la semaine dernière mais dont la réponse comportait, me semble-t-il, un élément d'inexactitude et certaines omissions.

Permettez-moi tout d'abord de rappeler de quoi il s'agit. La Commission européenne a déposé le 16 septembre 1998 une proposition de reconduction du régime dit «système de préférence généralisé», en vue de couvrir la période 1999-2001. Ce système de préférence généralisé consiste en fait en une réduction tarifaire unilatérale offerte par les pays de l'Union européenne en faveur d'un grand nombre de pays en développement. Ce système qui existe depuis 1971 a été créé dans le prolongement des recommandations de la CNUCED.

Depuis 1994, ce système de préférence généralisé comprend des clauses incitatives qui garantissent aux pays qui en font la demande le bénéfice de réductions tarifaires additionnelles, si ces pays respectent trois normes sociales de base — en l'occurrence, trois conventions de l'OIT : 87, 98 et 138 — et une norme environnementale liée à l'exploitation des bois tropicaux. Tels sont les changements qui sont intervenus à partir de 1994 à travers des règlements communautaires et qui sont effectivement entrés en application assez récemment, le 25 mai 1998. C'est le règlement 1154/98.

Dans le cadre de ces règlements de système de préférence généralisé, le groupe des pays dits andins — la Bolivie, la Colombie, l'Équateur et le Pérou auxquels est venu s'ajouter, par la suite, le Venezuela — bénéficie d'un régime préférentiel de droits zéro, tant pour les produits agricoles qu'industriels, dans le cadre d'un régime dit «régime drogue» visant à favoriser la reconversion des cultures de coca ou d'autres plantes qui servent à la fabrication de drogues.

D'où vient la question qui nous occupe ? Au mois de septembre, la Commission a proposé de généraliser le système actuellement en vigueur à l'ensemble des pays concernés et donc aussi à ceux du Pacte andin et d'Amérique centrale, afin de supprimer toute discrimination entre eux. La philosophie de base de la Commission — et je relève là une inexactitude — est d'accorder les avantages maximaux aux pays qui le demandent, à condition qu'ils respectent quelques droits sociaux fondamentaux de base. En clair, si les pays du «régime drogue» veulent garder leur taux zéro, ils doivent rencontrer les critères sociaux et environnementaux repris dans la proposition de la Commission.

Or, apparemment, ils n'en veulent pas. J'y vois une vision à court terme de leur développement et je constate surtout que ce refus tient davantage à la situation politique de certains de ces pays en ce qui concerne le respect des droits sociaux fondamentaux. Cet aspect de la question me semblait insuffisamment documenté dans la réponse que j'avais reçue du vice-premier ministre,

la semaine dernière. Je signale, par exemple, que la Colombie a été condamnée par le conseil d'administration de l'OIT pour violation flagrante de deux conventions de l'OIT qui vous tiennent sans doute à cœur, tout comme moi, monsieur le vice-premier ministre. En effet, elles portent sur la liberté d'association et la liberté syndicale.

La Colombie a donc été condamnée de manière extrêmement sévère. Je ne citerai qu'un seul paragraphe : «Au cours des onze dernières années, la violence est le principal obstacle auquel s'est heurté l'exercice des libertés syndicales puisqu'elle s'est traduite par la perte de 1 500 vies humaines, par des milliers de déplacements forcés et par plusieurs centaines de disparus parmi les travailleurs. La législation du travail colombienne et certaines dispositions du Code pénal sont contraires aux conventions 87 et 98» — que la Colombie a ratifiées par ailleurs ! «L'État colombien», conclut le conseil d'administration de l'OIT, «ne s'acquitte pas des obligations internationales qu'il a contractées en sa qualité de membre de l'OIT. Et faisant fi des principes du droit international selon lesquels il importe de respecter les traités et de faire preuve de loyauté dans leur exécution, il s'abstient de donner effet aux décisions et recommandations des organes de contrôle.»

Nous nous trouvons donc dans une situation où nous devons arbitrer soit en faveur des thèses de la Commission, demandant la généralisation du système SPG et des clauses incitatives additionnelles, soit en faveur de la demande de la Colombie, de l'Équateur et des deux autres États andins de ne pas inclure, dans le régime général de la Communauté, ces clauses sociales et environnementales, c'est-à-dire de pouvoir continuer à bénéficier des exceptions actuelles.

J'en arrive aux questions d'ordre politique et à la procédure en vigueur au sein de l'Union européenne. Je pense, en effet, que c'est à ce niveau que vous êtes concerné, monsieur le vice-premier ministre, et que c'est, à travers vous, le gouvernement belge.

Au sein du groupe SPG du Conseil, où siège un des représentants de l'administration du Commerce extérieur, une unanimité semble s'être dégagée pour repousser la proposition de la Commission et pour se rallier à un compromis d'origine française recommandant l'inscription, dans un considérant non contraignant, du souhait que le Conseil des ministres a, vis-à-vis du Pacte andin, d'un respect du droit social international et du droit du travail international. Nous pouvons voir ce qu'il en est, en tout cas en Colombie !

Cette unanimité au sein du comité SPG semble due à une opposition farouche de l'Espagne et du Royaume-Uni qui sont, par principe, opposés à l'introduction de normes sociales et environnementales dans toute relation commerciale. Ils souhaitent en fait la disparition progressive du système SPG et sa substitution par les règles de l'OMC telles qu'elles sont fixées actuellement.

En outre, l'Espagne a exercé des pressions sur le commissaire européen M. Marín, socialiste espagnol, pour lui faire retirer la proposition de la Commission. Or, un élément me paraît sinon incorrect, certainement insuffisant dans votre réponse écrite : s'il est exact que le règlement en question peut passer à la majorité qualifiée du Conseil, il n'en est pas moins exact que l'unanimité est requise au sein du Conseil ou du COREPER pour repousser une proposition de la Commission. Il eut donc suffi que l'ambassadeur belge au COREPER affirme son soutien à la proposition de la Commission, compte tenu de la condamnation de l'OIT, et qu'il demande la reconduction à titre provisoire, du régime actuel pour six mois — ce qui était tout à fait possible — pour que le débat soit rouvert sous la présidence allemande. Cette proposition eut semblé raisonnable. À ma connaissance, le COREPER a tenu une réunion hier et le représentant belge ne s'est pas exprimé. J'en déduis que ma question orale et les indications qui vous ont été fournies par votre collègue, le ministre Ylief, auquel j'avais transmis une série de documents complémentaires, n'ont pas fait changer le gouvernement d'avis.

Monsieur le vice-premier ministre, je ne puis que m'étonner de cette attitude au vu de la gravité de la situation dans ces pays et du fait que le système SPG dans la Communauté soit le seul instrument concret de politique commerciale qui permette d'inclure le respect des normes sociales et environnementales sous forme non de sanctions mais de clauses incitatives.

Une occasion en or est offerte de soutenir la proposition de la Commission et de repousser l'ambition malencontreuse du gouvernement espagnol d'aider les pays du Pacte andin dans leur refus du respect des clauses sociales et environnementales.

Dois-je rappeler les propos que vous avez tenus concernant l'AMI et insister sur le fait que dans votre réponse écrite, vous précisez que, bien entendu, le gouvernement belge soutient l'introduction de clauses sociales et environnementales? Voilà un cas concret pour lequel vous pourriez trouver une coalition autour de vous afin de demander la prolongation du débat à conduire sous présidence allemande, d'autant que les Italiens sont prêts à changer d'attitude. Aussi, je ne comprends pas pourquoi vous allez laisser — si, du moins, cela se produit — le Conseil des Affaires générales du 7 décembre prochain voter sans discussion une proposition qui, ayant repoussé les thèses de la Commission, permettra à des pays qui violent les droits sociaux fondamentaux de continuer à bénéficier d'un tarif zéro offert par la Communauté.

J'estime que la crédibilité du gouvernement et votre crédibilité personnelle sont engagées dans ce débat. Vous n'aurez plus la même légitimité pour continuer à affirmer que vous êtes à la pointe du combat — que ce soit à l'OCDE, à l'OMC ou au sein de l'Union européenne — concernant l'introduction et le respect de normes sociales dans le commerce international.

En outre, vous rendez un très mauvais service à la population colombienne, et je considère que cela constitue un signal politique extrêmement dommageable vis-à-vis des travailleurs en Colombie, comme dans les autres pays.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-premier ministre.

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Monsieur le président, je voudrais remercier M. Jonckheer de sa demande d'explications. S'il a mis beaucoup de force dans ses propos, c'est qu'il sait qu'il n'est pas nécessaire de s'exprimer longuement pour me convaincre sur un tel sujet. Aussi, je vais tenter de lui répondre le plus sincèrement et le plus honnêtement possible.

Dans cette affaire, je partage le point de vue de M. Jonckheer. Il eut en effet été plus avantageux de privilégier le long terme plutôt qu'un effet à court terme. Je dois toutefois modérer ce jugement par un certain nombre de considérations. Ainsi, je souhaite rappeler que de manière constante, dans tous les accords multilatéraux, la Belgique s'est efforcée de faire prendre en compte des éléments ayant trait à la dynamique sociale et à la protection de l'environnement. À cet égard, nous avons été et nous restons un moteur au sein de l'Union européenne. Certes, dans bien des circonstances, une opposition farouche se manifeste. Même si je ne veux pas sous-estimer celle des pays européens sur laquelle je reviendrai dans un instant, force est de constater que l'opposition émane essentiellement des pays émergents et en développement.

Vous semblez, monsieur Jonckheer, accorder à l'Espagne une importance qu'à mon sens elle n'a pas, même si elle occupe la cinquième place sur l'échiquier européen. Je ne pense pas, comme vous l'affirmez, que l'Espagne pourrait arriver à convaincre les quatorze autres États membres. Vous avez une façon schématique et simpliste de voir les choses.

Les pays membres de l'Europe des Quinze, la Belgique en tête, veulent imposer le plus rapidement possible l'obligation de respect des clauses sociales et environnementales dans tous les traités internationaux. Il est même question, comme vous le savez, de les imposer également au sein de l'OMC.

Étant donné l'importance des pays émergents et des pays en développement dans les enceintes internationales, il est clair que nous avons besoin d'une certaine adhésion de leur part. Pour prendre un exemple, la Colombie ne constitue pas l'élément de référence. Nous souhaitons que beaucoup d'autres pays modifient leur attitude et acceptent progressivement que, dans les enceintes internationales, une certaine dynamique sociale et une protection de l'environnement deviennent réalité.

M. Jonckheer (Écolo). — Permettez-moi de vous interrompre, monsieur le vice-premier ministre, mais un élément m'échappe dans votre argumentation.

Le règlement communautaire actuel prévoit déjà lesdites clauses sociales et environnementales pour l'ensemble des pays en développement, une exception subsistant pour le groupe andin...

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Jusqu'à présent, la dimension sociale et environnementale est liée à un élément positif. En d'autres termes, chaque fois qu'un pays émergent ou un pays en développement respecte ces clauses, il obtient quelque chose.

Je partage fondamentalement votre philosophie générale, monsieur Jonckheer, mais en l'occurrence — c'est sans doute là que réside l'erreur — on se base sur une réduction de 100% et on se dirige vers un système pénalisant. Si les pays concernés ne respectent pas les clauses en question, ils ne reçoivent rien. Pour la première fois, on passe d'un système incitatif, que nous voulons intensifier pour obtenir l'adhésion des pays émergents, à un système punitif.

M. Jonckheer (Écolo). — On harmonise l'incitation. Le principe consiste à ne pas faire de discrimination entre le Ghana et la Colombie, par exemple.

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Il est prévu qu'au moment de l'évaluation, les quinze pays européens puissent, de façon non contraignante, vérifier si les clauses sociales et environnementales sont respectées. Si les quatorze pays et la Belgique ont choisi à ce stade de ne pas entrer dans le mécanisme proposé par la Commission, c'est parce qu'ils ont peur de voir s'effondrer tous leurs efforts pour amener les pays émergents et les pays en développement à respecter des clauses sociales et environnementales d'un système incitatif à un système punitif. C'est la difficulté à laquelle nous sommes confrontés.

Je reconnais que ce que vous avez dit concernant notamment la Colombie est exact mais rappelons aussi que, de 1991 à 1997, grâce à la politique menée par l'Union européenne, plus de 246 000 hectares de cultures illicites de coca, pavot et marijuana, ont été éradiquées. Ont été saisis 915 tonnes de cocaïne, près de 3 000 tonnes de marijuana et 800 kilos d'héroïne. Près de 1 000 laboratoires ont été détruits.

Sans sous-estimer vos propos, il faut reconnaître que la politique qui vise à éradiquer ces cultures et à permettre aux populations de ces pays de diversifier leurs sources de revenus est également un combat honorable de l'Union européenne. On pourrait effectivement en discuter à perte de vue, mais force est de constater que, dans l'enceinte des Quinze, il y a eu pour l'heure, une difficulté à passer d'un système incitatif positif à un système négatif.

Peut-être aurait-on dû prendre le temps pour ce faire et c'est peut-être quelque chose que je soumettrai encore d'ici le 7 décembre.

Je voudrais rapidement vous communiquer d'autres informations. Il n'est nullement nécessaire de vous rappeler le rôle que nous jouons tant dans l'OMC que dans l'OCDE, vous l'avez souligné, en des termes un peu durs, il est vrai, à mon égard, mais qui n'avaient sans doute pour but que de me faire un peu réagir.

Je voudrais vous indiquer que depuis 1964, l'Union économique belgo-luxembourgeoise a signé une cinquantaine d'accords bilatéraux qui concernent l'encouragement et la protection réciproques des investissements. Jusqu'à présent, ces accords ne contiennent pas encore de clauses spécifiques se rapportant à la problématique des normes sociales et environnementales ni de référence aux droits humains. Voici un mois, j'ai donné instruction à mon ministère de réexaminer l'ensemble des accords et de mettre en place un groupe de travail sur les accords bilatéraux pour voir dans quelle mesure on pourrait tenter d'inclure des clauses sociales et environnementales.

Cela pour vous indiquer, et je terminerai par là, que la volonté de faire en sorte que des clauses sociales et environnementales soient respectées partout dans le monde, anime notre action de

manière constante. Dans le cas d'espèce, la réaction de tous les pays, et pas uniquement de l'Espagne, concerne les modalités d'action et non le fond de l'action.

Le malentendu porte sur les modalités d'action: d'aucuns voudraient un système qui soit non pas répressif mais plutôt incitatif. Pour le reste, la Belgique continue à se battre sur tous les terrains internationaux et l'ensemble des accords bilatéraux est soumis à un nouvel examen.

D'ici le 7 décembre, monsieur Jonckheer, j'aurai d'autres discussions avec mon collègue en la matière. Peut-être pourrai-je le convaincre, ne serait-ce que de prendre un peu patience, mais j'en doute. En effet, les échos qui me reviennent sont quelque peu différents de ceux dont vous avez fait état. Vos propos vont plutôt dans le sens d'une relation des faits unilatérale et très anti-gouvernementale. Mais tel est votre droit, monsieur Jonckheer. Pour ma part, j'ai eu divers contacts avec des membres du COREPER, de Belgique mais aussi de l'étranger. Manifestement, il se dégage une volonté générale de ne pas accompagner la Commission dans une situation qui, demain, pourrait se retourner contre nous et anéantir les efforts que nous accomplissons en vue de faire respecter des clauses environnementales et sociales. Néanmoins, d'ici le 7 décembre, j'examinerai si des solutions peuvent être envisagées. Mais cela me paraît peu probable.

M. le président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, je remercie le vice-premier ministre de sa réponse et de l'effort qu'il entend accomplir.

Je relève un point sur lequel je suis en total désaccord avec lui et un autre point essentiel, de politique, sur lequel aucune position de compromis ne me paraît possible: un arbitrage est nécessaire, dans un sens ou dans un autre.

Monsieur le vice-premier ministre, je ne puis être d'accord sur le fait de présenter la proposition de la Commission européenne comme un retour à un système de sanctions. Je rappelle que la règle générale, telle qu'elle est en vigueur à l'heure actuelle, est cette clause incitative additionnelle qui n'entre en fonction qu'à la demande des pays concernés. Quel effet la proposition de la Commission a-t-elle sur les pays du Pacte andin? En fait, celle-ci donne lieu à une réduction de l'incitation pour les pays du Pacte andin qui n'apportent pas la preuve du respect des normes visées. Il n'est nulle part question d'une remise en cause du régime «drogue» — à cet égard, je me réjouis comme vous, monsieur le vice-premier ministre, de l'éradication d'hectares de cultures de drogue — mais d'une réduction partielle de l'incitation, de 15% pour les produits agricoles et de 25% pour les produits industriels.

J'en viens ainsi au deuxième point dont j'ai parlé: que fait-on lorsqu'une instance de droit international, telle que l'OIT, condamne, dans les termes les plus sévères, un pays qui a ratifié des conventions internationales et qui ne les respecte pas? Quel signal politique donne-t-on au pays concerné?

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — L'honnêteté intellectuelle nous impose de ne pas franchir certaines limites.

M. Jonckheer (Écolo). — Qu'ai-je dit d'incorrect?

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — La période actuelle est propice aux grandes envolées politiques. Celles-ci font partie du jeu démocratique et peuvent d'ailleurs avoir des aspects très positifs. Vous citez toujours la Colombie en exemple, mais ce pays n'est pas le seul concerné. Le Venezuela l'est également, ainsi que d'autres pays.

M. Jonckheer (Écolo). — Précisément! Si le Venezuela veut continuer à bénéficier du taux zéro, il suffit qu'il en fasse la demande et le dispositif général de la Commission entre en vigueur. Ces pays doivent prouver qu'ils ont transcrit les conventions de l'OIT en droit interne et permettre à la Commission de vérifier si des plaintes n'ont pas été déposées. Aucun problème ne se pose s'ils respectent les droits sociaux de base.

Il ne s'agit donc pas d'une sanction, mais d'une réduction d'incitation pour des pays qui, soit ne veulent pas tenir compte des conventions de l'OIT, soit les ont ratifiées mais ne les respectent pas. Malgré la bonne volonté dont vous faites preuve, monsieur le vice-premier ministre, un problème fondamental, politique et symbolique se pose.

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Je ne veux pas polémiquer. Nous voulons vraiment faire avancer les choses, mais comme les signaux qui nous parviennent d'une multitude de pays en développement le montrent, si c'est pour aboutir à un résultat inverse, avec, au-delà des cas dont nous discutons, une espèce de peur due à la modification de la pratique de la Commission, nous n'aurons plus aucune crédibilité aux yeux des pays en développement et des pays émergents. Il importe que l'Europe s'exprime d'une seule voix en ce domaine, monsieur Jonckheer. À mes yeux, c'est fondamental. C'est d'ailleurs pour cette raison que je tente de coller à la position des autres pays européens car une Europe divisée ne pourra faire prévaloir un certain nombre d'exigences. L'Europe doit être unie et forte sur ce sujet.

Sur le fond, vous avez raison mais non sur la méthodologie. Il est effectivement dommage que la Commission ait soumis une proposition à prendre ou à laisser. On aurait dû avoir la possibilité de modifier cette proposition, ce qui aurait demandé un certain travail, en effet. Ainsi, les propos que vous tenez et que je partage auraient pu devenir une réalité.

Aujourd'hui encore, j'ai consacré de longs moments à ce dossier. Les différentes chancelleries me communiquent que ce signal effraie de nombreux pays émergents. Si ces pays refusent de jouer dans des enceintes comme l'OMC, par exemple, on aboutira à un effet diamétralement opposé à celui qui est recherché. Un responsable politique qui souhaite faire progresser des idées aussi importantes se doit parfois, et malheureusement à son corps défendant, de tenir compte de ce type d'éléments.

Vous êtes dans l'opposition, monsieur Jonckheer, et vous n'avez pas à tenir compte de ces contraintes. Pour ma part, je suis obligé de prendre en considération les réactions de ces différentes chancelleries. Ne pas en tenir compte serait une faute.

M. Jonckheer (Écolo). — Je ne doute pas de vos efforts, monsieur le vice-premier ministre, ni de vos contacts avec les autres chancelleries. Mais les pays émergents auxquels vous faites allusion sont actuellement soumis à ce régime. Dès lors, rien ne change pour eux. Seuls les pays soumis au régime «drogue» voient une modification.

M. Di Rupo, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, chargé du Commerce extérieur. — Les quinze pays se trompent et vous avez raison!

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER COVELIERS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET UITBLIJVEN VAN DRINGENDE HERVORMINGEN IN DE ADOPTIE-WETGEVING»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. COVELIERS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ABSENCE DE RÉFORMES URGENTES DANS LA LÉGISLATION SUR L'ADOPTION»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coveliers.

Minister Viseur antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de minister van Justitie deelde mij vanmiddag mee dat hij niet kon aanwezig zijn. Ik wens mijn vraag om uitleg echter wel te stellen omdat het antwoord mij interesseert. Het is niet zo belangrijk wie het voorleest, maar wel wat het inhoudt.

In mei 1998 stelde ik de minister een mondelinge vraag over het uitblijven van de bekrachtiging van het Verdrag van Den Haag. De ons omringende landen hebben ondertussen dit verdrag reeds geratificeerd, maar België niet. De minister antwoordde toen dat deze aangelegenheid één van zijn topprioriteiten was en dat hij het ontwerp tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek nog voor het zomerreces 1998 aan de regering zou voorleggen.

Nu blijkt evenwel dat er zich, mede door de merkwaardige samenstelling van het land, toch een aantal problemen voordoen. In juli 1997 keurde het Vlaams Parlement het decreet inzake de interlandelijke adoptie goed. Dat decreet implementeert een groot gedeelte van het Verdrag van Den Haag. Daar waar de bevoegdheden van het Vlaams Parlement ophouden en daar waar het om een federale bevoegdheid gaat, kan echter niets meer worden geïmplementeerd. Kandidaat-adoptieouders moeten zich laten registreren en zijn verplicht een voorbereiding op de adoptie te volgen. Nadien worden de kandidaat-adoptanten geëvalueerd. Bij een positieve beoordeling krijgen zij conform het verdrag, een beginseltoestemming, noodzakelijk voor de verdere afhandeling van de adoptie. Het was de bedoeling dat de federale adoptiewetgeving hierop zou inspelen en deze beginseltoestemming als voorwaarde voor adoptie zou opnemen. Dat is tot nu toe niet gebeurd. Het adoptiesysteem dat in Vlaanderen door de invoering van het decreet strenger is geworden, wordt hierdoor uitgehold. Ongeveer 10% van de kandidaat-adoptieouders krijgt een negatieve beoordeling. Men kan zich inderdaad soms afvragen hoe het mogelijk is dat bepaalde mensen kinderen willen adopteren.

Na weigering van een beginseltoestemming of gewoon om de procedure te ontlopen, opteren vele kandidaat-adoptanten om te werken met illegale bemiddelaars. Uit krantenberichten blijkt dat Kind en Gezin, het officiële gezinsbeleidinstituut van de Vlaamse Gemeenschap, klacht heeft ingediend tegen een organisatie uit Bergen die Vlaamse ouders aan Vietnamese adoptiekinderen helpt zonder de Vlaamse regelgeving te respecteren.

Zoals meestal het geval is, neemt dit illegale circuit zeer snel uitbreiding. Handige individuele bemiddelaars nemen zelf contact op met kandidaat-adoptanten met het voorstel om via hen een adoptie te regelen. Zij «leveren» op de zeer korte termijn van ongeveer drie maanden een kind naar keuze, vaak uit Vietnam, aan om het even wie, zonder enige voorbereiding, zonder evaluatie van het adoptiegezin en zonder enige controle op de instanties in het land van herkomst. Potentiële adoptieouders worden zelfs telefonisch benaderd om snel en zonder problemen een kind te krijgen. Het gaat hier bijna om een soort televerkoop, waarbij kinderhandel en wellicht zelfs pedofiele misbruiken niet uit te sluiten zijn. Kandidaat-adoptanten die niet weten dat er een illegaal circuit bestaat of die daar niet willen mee te maken hebben, worden in feite gestraft. Zij moeten een strenge en langdurige procedure respecteren, een cursus volgen, een beginseltoestemming verkrijgen enzovoort.

De Belgische ambassade in Hanoi wordt met klachten overstelpt en ook in andere landen doen zich problemen voor. De Vietnamese regering, maar lang niet zij alleen, begint België meer en meer te zien als een niet-beschermd adoptieland. Ze verwijt België dat het de Conventie van Den Haag nog steeds niet heeft geratificeerd, hoewel die duidelijk de bedoeling heeft de geadopteerde te beschermen. Nederland heeft dit wel reeds gedaan, net als verschillende andere landen. Moeilijk kan die ratificatie niet zijn, wij hoeven niet meer te doen dan bestaande teksten over te nemen.

Het is dringend noodzakelijk dat het Burgerlijk Wetboek wordt aangepast teneinde de wantoestanden uit te sluiten. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat we deze regeerperiode beëindigen zonder een wetswijziging uitgewerkt te hebben. Daarom ontving ik van de minister graag antwoord op de volgende vragen.

Heeft de minister het voorontwerp van wet tot hervorming van de adoptie reeds ingediend bij de regering? Wat was daarvan het resultaat? Waar bevindt het voorontwerp zich op het ogenblik?

Kan de minister vandaag beloven dat hij ervoor zal zorgen dat dit ontwerp bij het Parlement zal worden ingediend binnen een termijn die de afhandeling ervan mogelijk maakt voor de ontbinding ervan?

Welke maatregelen overweegt de minister om te beletten dat de situatie uit de hand loopt doordat de Vlaamse Gemeenschap het ideeëngoed van het verdrag in decreten omzet, maar dat die omzeild worden omdat de federale wetgever achterwege blijft?

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van der Wildt.

Mevrouw Van de Wildt (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik wil zeer kort de uiteenzetting van de heer Coveliers ondersteunen en er ook een stukje geschiedenis aan verbinden.

In 1993, kort na de goedkeuring van het Verdrag van Den Haag, heb ik een wetsvoorstel ingediend om de beginseltoestemming in onze federale wetgeving te doen opnemen. Toenmalig minister Wathelet heeft mij toen enigszins gesust met de belofte dat hij de zaak zou onderzoeken en dat hij professor Seynaeve van Leuven reeds had gevraagd na te gaan in hoeverre dit principe met de internationale wetgeving overeenstemde. Het heeft dus inderdaad lang genoeg geduurd.

De heer Coveliers wijst terecht op de grote verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. Ik was er persoonlijk getuige van hoe Vlaamse ouders in de Belgische ambassade met een hele reeks moeilijkheden werden geconfronteerd om een Vietnamese kindje te kunnen adopteren, precies wegens de slechte naam van België, terwijl Waalse ouders dit zeer gemakkelijk en zonder enige controle kunnen. Wij moeten er ons echter over verheugen dat een beroep doen op illegale bemiddelaars, precies door die Vlaamse regelgeving, strafbaar is geworden. Kind en Gezin heeft trouwens op basis daarvan een klacht ingediend.

Samen met de heer Coveliers ben ik uitermate benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Buelens.

De heer Buelens (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, door de uitleg van de heer Coveliers is één van mijn vragen reeds gedeeltelijk beantwoord. Toch wil ik een aantal bijkomende vragen stellen. Vermits ik ook die vragen niet vooraf aan de minister heb gegeven, vermoed ik dat ik geen volledig antwoord zal krijgen.

Collega Coveliers wijst op een misbruik waaraan dringend een eind moet worden gemaakt, namelijk de illegale handel in kinderen van vreemde afkomst. Wij kunnen ons hierbij volkomen aansluiten.

Maar ook de tot op heden gebruikte adoptieregeling voor kinderen van Belgische afkomst is aan herziening toe. Ik hoopte dat dit in Vlaanderen reeds geregeld zou zijn, maar dit blijkt niet het geval te zijn. Ik heb enkele kennissen die een aanvraag hebben ingediend en na 6 à 7 jaar er ten slotte de brui hebben aan gegeven.

Reeds in 1994 hebben de heer Annemans en mevrouw Dillen een wijziging van het Burgerlijk Wetboek voorgesteld. Het was de bedoeling van het Vlaams Blok adoptie van kinderen van het eigen volk soepeler te laten verlopen en vooral het ergerlijke alternatief, namelijk abortus, te doen afnemen. Dit blijkt immers nog steeds gebruikt te worden als «oplossing» voor «het ongewenste kind». Het aanbod van te adopteren Belgische kinderen is nochtans nog altijd kleiner dan de vraag. Een soepelere regeling van adoptie zou ook een alternatief zijn voor het dure geëxperimenteer met in-vitrofertilisatie en de nefaste gevolgen ervan.

De wetsvoorstellen 1681 en 1683 van de heer Annemans en mevrouw Dillen zijn echter in de bureaucratie blijven steken. Vandaar mijn vragen. Kan de minister mij de reden meedelen waarom de adoptie van uitheemse kinderen vlotter verloopt dan die van inheemse? Ik vermoed dat de illegaliteit daarbij komt kijken. Zal de minister voor de inheemse adoptie een soepelere regeling uitwerken?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Viseur.

De heer Viseur, minister van Financiën. — Mijnheer de voorzitter, onze federale wetgeving inzake adoptie is inderdaad dringend aan hervorming toe, niet alleen om de rechten van de adoptiekinderen, maar ook die van de ouders die een kind voor adoptie afstaan, en zelfs die van de kandidaat-adoptanten beter te garanderen.

Toen de minister van Justitie in functie trad, was er goede hoop dat het voorontwerp van wet houdende hervorming van de adoptie nog voor het parlementaire reces aan de Ministerraad kon worden voorgelegd. Op dat ogenblik was de bespreking in de werkgroep immers goed opgeschoten.

Jammer genoeg viel er daarna enige vertraging te betreuren. Leden van de werkgroep hebben de aandacht van de opstellers van het ontwerp erop gevestigd dat internationale adopties in bepaalde situaties onmogelijk dreigden te worden door de streng opgevatte principes en sommige moeilijk in te willigen vereisten, zoals het voorleggen van bepaalde documenten.

De werkgroep en de opstellers van het ontwerp stonden bijgevolg voor de zware opdracht ervoor te zorgen dat het voorgestelde adoptiestelsel werkbaar is, maar tegelijkertijd streng genoeg om de eerbiediging van de rechten van het kind en van de andere betrokken personen te waarborgen en om elke vorm van kinderhandel, kindersmokkel of kinderontvoering te beletten.

De dienst Familierecht van het ministerie van Justitie legt momenteel de laatste hand aan de ultieme tekstaanpassingen. Bijgevolg zou het voorontwerp eerstdaags afgewerkt moeten zijn. Na een laatste lezing door de leden van de werkgroep kan het dossier wellicht aan de Ministerraad worden voorgelegd. Het wetsontwerp kan daarna worden bezorgd aan de minister van Buitenlandse Zaken, die het voor goedkeuring aan de Ministerraad moet voorleggen.

Gelet op het belang en de complexiteit van dit ontwerp, lijkt het weinig waarschijnlijk dat het nog vóór het einde van deze regeerperiode wordt goedgekeurd. De minister van Justitie hoopt evenwel dat het ontwerp zo snel mogelijk voor advies aan de Raad van State kan worden voorgelegd en zodoende prioriteit kan krijgen tijdens de volgende regeerperiode. In afwachting lijkt het nogal moeilijk om tijdelijke maatregelen te overwegen. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat zowel het decreet van de Vlaamse Gemeenschap, als het decreet van de Franse Gemeenschap, reeds voorzien in de mogelijkheid om niet-erkende tussenpersonen te bestraffen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat minister Viseur moeilijk kan reageren op een materie waarvoor een collega bevoegd is. Ik hoop echter dat hij de minister van Justitie mijn opmerkingen meedeelt.

In de eerste plaats meen ik dat het antwoord van de minister toch zou moeten overeenkomen met wat de bevoegde Vlaamse minister in het Vlaams Parlement in dit verband heeft beweerd. Op een vraag van mijn collega Patricia Ceysens in verband met adoptie heeft Vlaams minister Martens geantwoord dat hij maar ten dele voor deze problematiek bevoegd is. Hij beweerde dat hij reeds herhaalde malen bij de minister van Justitie heeft aangedrongen en dat die hem heeft bevestigd dat het voorontwerp reeds door de federale Ministerraad werd goedgekeurd en nu bij de Raad van State ligt. Blijkbaar loopt er, eufemistisch gezegd, iets fout in de communicatie tussen het kabinet van minister Van Parys en dat van minister Martens.

Er zijn twee vormen van adoptie. Er is de «interlandelijke» adoptie, waarbij de geadopteerde en de adoptant uit een verschillend land en vaak uit een verschillend werelddeel komen. Bij deze vorm van adoptie moeten bijkomende waarborgen voor de geadopteerde worden ingebouwd. Dan is er de «binnenlandse» adoptie, waarbij een Staat zelf moet instaan voor die garanties. Overigens biedt het Burgerlijk Wetboek op dit ogenblik terzake voldoende garanties.

Het probleem is echter dat we niet alleen het verdrag moeten ratificeren, maar dat we ook het Burgerlijk Wetboek moeten aanpassen. Als we dit niet doen, ontstaat er een nieuwe discriminatie. Ouders die een «interlandelijke» adoptie willen doen, zullen wel toestemming moeten krijgen of aan allerlei voorwaarden moeten voldoen, terwijl ouders die een «binnenlandse» adoptie willen doen, geen toestemming moeten krijgen.

Het is jammer dat deze zaak niet vóór de ontbinding kan worden geregeld, temeer daar collega Van der Wildt er reeds heeft op gewezen dat er al lang voorstellen op tafel liggen. De ontmoe-

diging bij een aantal diensten die zich bezig houden met de opleiding van kandidaat-adoptieouders en met het afnemen van examens, wordt groot. Ik heb immers gehoord dat deze diensten soms weigeren toestemming te verlenen aan een bepaald koppel en dan enkele weken later vaststellen dat dit koppel met een Vietnamees kindje in een kinderwagen rondrijdt. De adoptie kon dus blijkbaar via een van die verenigingen worden geregeld.

Van strafrechtelijke vervolging verwacht ik eigenlijk niet veel, omdat deze zaken door het parket helemaal niet prioritair worden behandeld. Bovendien is de bewijslevering zeer moeilijk en is het decreet enkel van toepassing wanneer het strafbare feit in Vlaanderen is gepleegd.

Ik vind het positief dat vele mensen zich voor deze materie interesseren, maar ik wil de heer Buelens erop wijzen dat mijn vraag niets te maken heeft met de problemen die hij heeft aangehaald. Niemand beschouwt adoptie als alternatief voor abortus. Voorts stoort het mij dat de heer Buelens zich smalend uitlaat over mensen die hun kinderwens onder medische begeleiding in vervulling willen doen gaan. De medische wetenschap heeft de taak mensen te helpen. Wanneer mensen om medische redenen geen kinderen kunnen krijgen, is het niet meer dan normaal dat de medische wetenschap deze problemen oplost. Kinderen van zulke ouders zijn waarschijnlijk gelukkig te noemen. De gevallen die de heer Buelens heeft aangehaald, zijn totaal naast de kwestie.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER LOONES AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE DOORSTORTING AAN DE GEMEENTEN VAN DE GEMEENTELIJKE AANVULLENDE PERSONENBELASTING»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. LOONES AU MINISTRE DES FINANCES SUR «LE VERSEMENT AUX COMMUNES DES CENTIMES ADDITIONNELS À L'IMPÔT DES PERSONNES PHYSIQUES»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de minister is reeds enkele keren in het Parlement over deze aangelegenheid ondervraagd. Ik verontschuldig mij dan ook hem opnieuw lastig te vallen met dit probleem.

Op 19 oktober 1998 werd in de Kamer een uitgebreide interpellatie gehouden en onlangs heeft mevrouw Lizin vragen gesteld in de Senaat. Wegens onvoorziene omstandigheden bij de planning van de werkzaamheden kan ik mijn vraag nu pas stellen.

Inmiddels heeft er ook in het Vlaams Parlement een gedachtewisseling plaatsgevonden over deze aangelegenheid in aanwezigheid van minister Demeester.

Ook steden en gemeenten blijven aandacht besteden aan de kwestie. De *Nieuwsbrief van Steden en Gemeenten* schrijft hierover een artikel met de titel: «Grondige audit moet de werkelijke toedracht afwending personenbelasting duidelijk maken. Mist boven de 90 miljard trekt langzaam op.»

De gemeenteraden in Vlaanderen worden geconfronteerd met een lawine van moties. Wij moeten dit dossier nauwgezet blijven volgen en de minister er voortdurend aan herinneren.

Het is niet de bedoeling dat de minister vandaag opnieuw uitleg verstrekt over de manier waarop de vergissing is gebeurd, over het juiste bedrag, over de interne audit, de contacten en de vergaderingen die op zijn kabinet hebben plaatsgevonden. We verwachten wel een antwoord op enkele vragen die tot nu toe onbeantwoord bleven.

Is er op het ogenblik meer duidelijkheid over het dossier zelf en over het bedrag dat niet werd doorgestort? Hebben sommige gemeenten meer dan andere doorgestort gekregen? Over welke bedragen gaat het?

De minister heeft volledige transparantie beloofd. Wanneer zullen de gemeenten een tweede brief ontvangen met de precieze vermelding van het bedrag dat voor elk van de gemeenten van toepassing is ?

We vragen uitdrukkelijk dat de gemeenten vóór 1 januari 1999 worden verwittigd. Ook de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, mevrouw Demeester, stelde die datum voorop in een interpellatie op 19 oktober. Daar verklaarde ze ervan overtuigd te zijn dat de datum van 1 januari haalbaar is en dat het nodig is dat de gemeenten de juiste inningspercentages op 1 januari kennen, zodat ze hun begroting kunnen opmaken.

Daarbij aansluitend wil ik iets vragen over de betrokkenheid van de Vlaamse steden en gemeenten. Deze zijn opgenomen in de werkgroep, maar volgens hun nota's willen zij zowel bij het overleg als bij de bespreking van mogelijke oplossingen van het probleem betrokken worden. Is de minister bereid ze bij beide vormen van overleg te betrekken ? Is er al een beslissing genomen over de eis van de Vereniging van steden en gemeenten om de 3% administratiekosten die de gemeenten moeten betalen voor de inning van de opcentiemen af te schaffen ?

De gemeenten zouden de juiste bedragen niet alleen sneller willen kennen, maar ook sneller willen innen. We denken hierbij aan een inning van die gemeentelijke aanvullende personenbelasting door de gewesten. Wat is de stelling van de minister daarover ? Kan de minister begrip opbrengen voor de vraag van de gemeenten om zelf te mogen instaan voor de inning ?

Hoe ziet de minister het dossier evolueren ? Welke structurele maatregelen zijn er genomen op het kabinet ?

De nota van de heer Rosou circuleert ondertussen overal. Daarin staat te lezen dat deze ambtenaar lang tegen de muur liep met zijn opmerkingen.

Om deze interpellatie te besluiten, dringen we aan op een structurele oplossing van dit probleem.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Viseur.

De heer Viseur, minister van Financiën. — Mijnheer de voorzitter, ik wens eraan te herinneren dat ik deze problematiek reeds uitvoerig heb uiteengezet, zowel in de Senaat als in de Kamer. Ook herinner ik aan de wijze waarop ik heb gereageerd toen ik hierover werd ingelicht en aan de mogelijke oplossingen die ik hiervoor naar voren heb gebracht.

Zolang de tussentijdse besluiten van de interne audit niet zijn gekend, lijkt het me totaal voorbarig om gedetailleerd te antwoorden op alle vragen die het geachte lid heeft gesteld.

Ik wil nogmaals de opdracht die ik aan de interne audit-cel van mijn departement heb toevertrouwd en de aard van de werkzaamheden die ze uitvoert, toelichten.

Allereerst moet de zogeheten interne nota-Rosoux op een kritische manier worden onderzocht in samenwerking met de technische directies van de administratie der Directe Belastingen en de Studie- en Documentatiedienst van het Algemeen Secretariaat en na een extern diepgaand onderzoek van het geautomatiseerd inningssysteem (ICPC). De expertise moet uitmaken in hoeverre deze nota klopt.

De juiste bedragen van het eindbedrag van de verschuivingen in beide richtingen tussen de rechthebbende overheden moeten worden bepaald.

Er moet worden overgegaan tot een grondig onderzoek van de twee comptabiliteitssystemen en de boekhoudkundige resultaten moeten in overeenstemming worden gebracht.

Wat de timing van de volgende stadia betreft, heb ik gevraagd dat de heren Ganseman en Boddin, audit-raadgevers, worden gehoord door de commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer in haar vergadering van 14 december eerstkomend. Het verslag van deze hoorzitting, zal op 16 december worden besproken in de vergadering van de gemengde werkgroep Staat-gewesten, waarvan de Vereniging van Belgische steden en gemeenten deel uitmaakt. Dit verslag zal, zoals alle verslagen die

door de interne audit-cel worden opgesteld, worden overgemaakt aan het Rekenhof dat als eerste kan instaan voor een externe controle. Ikzelf zal met mijn federale en gewestelijke collega's overleg plegen in de eerstvolgende Interministeriële Conferentie van 23 december.

Op deze wijze wordt met orde en methode gehandeld. De eerste minister heeft me geleerd geen problemen te regelen die er nog niet zijn. Om de beste oplossingen te vinden voor de moeilijkheden en hun eventuele gevolgen, moet men een goed zicht hebben op de situatie. Daarom wacht ik de resultaten van de audit af en weiger ik in afwachting daarvan luchtkastelen te bouwen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, we hebben de minister van Financiën helemaal niet verzocht om luchtkastelen te bouwen. De minister zal bovendien evenmin kunnen ontkennen dat hij in dit geval niet uit de diepere levensfilosofie van premier Dehaene moet putten, want van zodra de diensten van de minister hierover een nota hebben gepleegd, waarin op treffende wijze wordt aangehaald hoe de berekening is kunnen mislopen, bestaat het probleem levensgroot en moet er onmiddellijk naar een oplossing ervoor worden gezocht.

Ik begrijp anderzijds ook dat de minister niet kan vooruitlopen op de conclusies van de audit. Toch kan hij dit dossier inmiddels niet zomaar laten rusten. Er is blijkbaar een overigens strikt tijdschema voor dit dossier opgesteld.

Met de gemeenten en met de gewestministers van Financiën kan ik alleen maar hopen dat tegen 1 januari in deze klaarheid is geschapen. Het beheer van de gemeentefinanciën kan er alleen gezonder door worden en dat is toch verre van een luchtkasteel. Minder mogen wij van de federale overheid echt niet verwachten.

M. le président. — La parole est à M. Viseur, ministre.

M. Viseur, ministre des Finances. — Monsieur le président, le plan que j'ai détaillé permet de suivre toute la démarche pas à pas.

Dans des délais normaux, me semble-t-il, au regard de l'importance du dossier, nous obtiendrons des éléments de réponse qui nous permettront de suggérer des solutions.

Dès que possible, le système ICPC reprendra toutes les recettes. Quant aux problèmes du passé, leur ampleur sera révélée par l'audit actuellement en cours et par le contrôle externe de la Cour des comptes.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Medeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau. (*Instemming.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verzonden.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verzonden, verschijnt als bijlage bij *de Parlementaire Handelingen* van vandaag.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont envoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Ces propositions sont donc prises en considération et envoyées aux commissions indiquées.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont envoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le mardi 8 décembre 1998 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op dinsdag 8 december 1998 om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 19 h 15.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 19.15 uur.*)

ANNEXE — BIJLAGE

Prise en considération — Inoverwegingneming

Liste des propositions prises en considération:

A. Proposition de loi

Article 81

1^o Proposition de loi fixant les normes auxquelles une équipe de soutien en matière de soins palliatifs doit répondre pour être agréée (de Mmes Willame-Boonen et Delcourt-Pêtre).

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

2^o Proposition de loi modifiant la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge (de Mme Willame-Boonen).

— Envoi à la commission de la Justice.

B. Proposition de résolution

Proposition de résolution relative aux enfants-soldats (de Mme Thijs et consorts).

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

C. Proposition de révision du Règlement

Proposition modifiant le Règlement du Sénat en vue d'organiser des débats à thèmes (de M. Vandenberghe).

— Envoi au Bureau.

Lijst van de inoverweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstellen

Artikel 81

1^o Wetsvoorstel tot vaststelling van de normen om te worden erkend als begeleidingsteam voor palliatieve zorg (van de dames Willame-Boonen en Delcourt-Pêtre).

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

2^o Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (van mevrouw Willame-Boonen).

— Verzending naar de commissie voor de Justitie.

B. Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie betreffende de kindsoldaten (van mevrouw Thijs c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

C. Voorstel tot herziening van het Reglement

Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Senaat strekkende tot het organiseren van thema-debatten (van de heer Vandenberghe).

— Verzending naar het Bureau.